STANISLAW
LEM

ÇEVİREN
Ahmet Eliuz

Gelecekbilim Kongresi

ALFA

Lem, ustası olduğu iki türü, bilimkurgu ile yergiyi harmanlayıp talihsiz gezegenimiz Dünya'nın geleceğiyle ilgili çok da parlak olmayan öngörülerde bulunuyor.

ALFA
alfakitap
alfakitap
alfakitap
www.alfakitap.com
9 786254 491306
EDEBİYAT

STANISLAW LEM (1921-2006)

Polonya'nın Lwow kentinde doğdu. Tıp öğrenimini savaş dolayısıyla yarıda bıraktı. 1951'de ilk bilimkurgu romanı *Astronauci*'yi (*Astronotlar*) yazdı. 1955'te yazdığı *Oblok Magellan* (*Magellan Nebulası*) onun klasik bilimkurgucu olduğu kadar toplumcu gerçekçi-yergici anlayışını da sergiler. Bu anlayışa bağlı olarak yazan Lem, *Bajki Robotow* (*Robot Masalları*) ve *Cyberiada* (*Siberdestan*) ile en olgun eserlerini verdi. *Solaris* adlı eseri Andrey Tarkovski tarafından sinemaya da aktarılmıştır.

Alfa'da Stanislaw Lem: *Aden*, *Yıldızlardan Dönüş*, *Yıldız Güncesi*, *Dönüşüm Hastanesi*, *Kör Talih*, *Soruşturma*.

AHMET ELİUZ

1996 yılında Tekirdağ'da doğdu. Çorlu Ticaret Borsası Anadolu Lisesini bitirdikten sonra, İstanbul Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık Bölümünde öğrenimini tamamladı. Okul yıllarında çeşitli internet oluşumları için dizi ve haber çevirileri yaptı, serbest çevirmenlikle uğraştı. Türkçeye kazandırdığı eser sayısı halihazırda on beşi aşmaktadır.

Gelecekbilim Kongresi
© 2017, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kongres futurologiczny / The Futurological Congress
2020, Tomasz Lem

Yazarın temsilcilerinin onayıyla İngilizceden çevrilmiştir.

Kitabın Türkçe yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Çeviren Ahmet Eliuz
Kitap Editörü Özlem Öztemel
Son Okuma Esra Kökkılıç
Kapak Tasarımı Füsun Turcan Elmasoğlu
Sayfa Tasarımı Gamze Kulak

ISBN 978-625-449-130-6
1. Basım: Eylül 2020

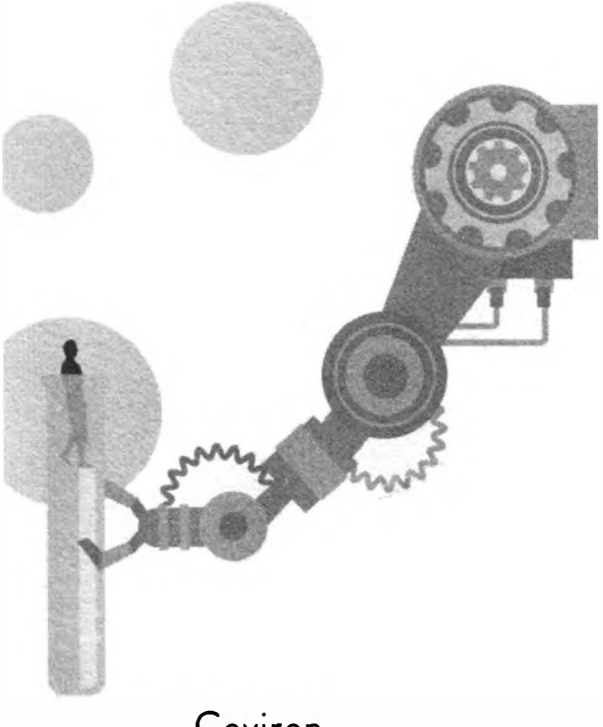
Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul
Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29
Sertifika no: 45099

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34410 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00
www.alfakitap.com – info@alfakitap.com
Sertifika no: 43949

STANISLAW

LEM

Gelecekbilim Kongresi

Çeviren
Ahmet Eliuz

ALFA

Sekizinci Dünya Gelecekbilim Kongresi, Kosta Rika'da toplandı. Doğrusunu isterseniz, Profesör Tarantoga olmasa Nounas'a asla gitmezdim, zira söylediklerine bakılırsa herkesin benden kongreye katılmamı beklediği açıktı. Ayrıca günümüz uzay seyahatlerinin Dünya'nın çilesinden kaçış olduğunu da –gayet net biçimde– anlattı. Öyle ki, yıldızlara seyahat eden insan, olabilecek en kötü şeylerin kendi yokluğunda gerçekleşip sona ermesi umuduyla yola çıkıyordu. Bizim gezegen acaba yanık bir patatesi andırıyor mu diye –özellikle de uzun yolculuklardan sonra– gemi penceresinden dışarı endişe dolu gözlerle az bakmadım, bunu gerçekten inkâr edemem. O yüzden Tarantoga'ya karşı çıkmadım, yalnızca gelecekbilim konusunda uzman olmadığımı söylemekle yetindim. Tarantoga ise yangın tüpü nasıl kullanılır pek bilmesek de "Yangın var!" diye bağırıldığını duyunca oturup seyretmediğimizi söyleyerek karşılık verdi.

Gelecekbilim Derneği yöneticilerinin Kosta Rika'da yapmaya karar verdikleri yıllık toplantıda bilhassa nüfus patlaması ve buna karşı hayata

geçirilebilecek tedbirler ele alınacaktı. Kosta Rika halihazırda en büyük nüfus büyüme oranına sahip ülkeydi, yani muhtemelen tek başına bu gerçek bile müzakerelerin faydalı bir sonuca ulaşması konusunda bizi kamçılayacaktı. Gerçi tüm gelecekbilimcileri ve onlardan iki kat daha kalabalık gazetecileri ağırlayabilecek tek yerin Nounas'taki yeni Hilton Oteli olduğunu düşünen şüpheciler de yok değildi. Müzakereler sırasında tamamen yerle bir olduğunu düşünürsek, otelin her şeyiyle muhteşem olduğunu söylersem herhalde reklam yapmakla suçlanmam. Zevk düşkünlüğü herkesçe bilinen birinin sarf ettiği bu sözlerin önemi az buz değil hani, çünkü beni rahat mı rahat evimden kaldırıp uzay seyahati gibi zahmetli bir işe sürükleyen şey yalnızca ama yalnızca görev bilinciydi.

Kosta Rika Hilton yüz altı katlı bir oteldi ve dört katlı düz bir temelin üstünde yükseliyordu. Bu alçak yapıların tavanlarında tenis kortları, yüzme havuzları, solaryumlar, koşu yolları, aynı zamanda rulet çarkı görevi gören atlıkarıncalar, yirmi dört saat öncesinde sipariş verdiğiniz takdirde istediğiniz herhangi birinin temsili kuklasına ateş edebileceğiniz atış poligonları ve seyircinin çığırından çıkması halinde göz yaşartıcı gaz püskürten fıskiyelerle donatılmış amfiteatrlar vardı. Ben yüzüncü kattaki bir odada kalacaktım. Odamın penceresinden yalnızca şehrin üstüne çöken, maviye çalan kahverengi rengindeki hava kirliliği bulutunun tepesini görebiliyordum. Odadaki bazı eşyalar kafamı karıştırmıştı. Mesela, yeşimtaşı ve akik fayanslarla

döşeli banyo duvarına yaslanmış üç metrelik levye, gömme dolaptaki yeşil kamuflaj pelerini ya da yatağın altındaki peksimet çuvalı. Küvetin üzerindeki havluların hemen yanında da kocaman bir dağcılık tırmanma ipi makarası asılıydı. Kapının üstüneyse, ilk olarak Yale marka üç aşamalı kilidi çevirmeye gittiğim zaman fark ettiğim bir kart tutturulmuştu, üstünde şöyle yazıyordu: "Bu odada bomba olmadığını garanti ederiz. MÜDÜRİYET."

Herkesin bildiği gibi günümüzde iki tür bilim insanı var: yerleşikler ve gezginler. Yerleşikler çalışmalarını geleneksel yöntemlerle icra eder, tez canlı meslektaşlarıysa akla gelebilecek her türlü uluslararası seminere ve sempozyuma katılır. İkinci tip bilim insanını kolayca tespit edilebilir: Yakasına isminin, konumunun ve bağlı olduğu üniversitenin adının yazılı olduğu bir kart takar, cebine gidiş ve dönüş tarihlerinin yazılı olduğu bir uçuş planı tıkıştırmıştır, kemerinin ve çantasının tokalarıysa daima plastiktir, asla metal tokaları tercih etmez, böylece yolcuların silah taşıyıp taşımadığını tarayan güvenlik noktalarının alarmlarını gereksiz yere öttürmez. Gezgin bilim insanımız alanındaki gelişmeleri otobüslerden, bekleme odalarından, uçaklardan ve otel barlarından çalışarak takip eder. Dünya üzerinde yeni yeni yerleşmeye başlamış geleneklerin çoğuna –doğal olarak– aşina olmadığımdan Bangkok, Atina ve Kosta Rika havaalanlarındaki alarmların hepsini teker teker öttürdüm; ağzımda altı adet amalgam dolgu vardı. Bu dolguları Nounas'a varınca porselen olanlarla değiştirmeyi

düşünüyordum ama olaylar öylesine beklenmedik şekilde gelişti ki planların rafa kalktı. Tırmanma ipi, levye, peksimet ve kamuflaj pelerini konusuna gelince, Amerika Gelecekbilim Heyeti üyelerinden biri, günümüzde otellerin geçmiş dönemlerdekinden farklı ve yeni güvenlik önlemleri aldığını sabırla anlattı bana. Bahsettiğim eşyaların hepsi, odada bulunmaları halinde otel sakininin yaşam süresini büyük oranda uzatıyordu. Ne büyük aptallık etmişim, keşke bu sözleri daha çok ciddiye alsaydım!

Toplantıların ilk gün öğleden sonra başlaması planlanmıştı, o sabah her birimize konferans izlencesi dağıtıldı. Özenle basılan ve ciltlenen dosyanın içinde bir dolu şema ve örnekli çizim yer alıyordu. Özellikle ilgimi çeken bir kitapçık vardı ki, bu kitapçığın kapağı gök mavisi kuponlarla doluydu. Kuponların her birinin üstünde şu yazılıydı: "Tek seferlik cinsel ilişki için ideal!"

Günümüzdeki bilim konferanslarının da nüfus patlamasından mustarip olduğu aşikâr. Dünya nüfusuna oranla artan gelecekbilimcilerin sayısı sebebiyle toplantılara kalabalık ve karmaşa damga vuruyor. Sunumların sözlü yapılması söz konusu bile değil, bunların görüşmelere gelmeden önce okunması gerekiyor. Ancak o sabah herhangi bir şeyi okumaya vakit olmamasına rağmen Müdüriyet hepimize içki ısmarlamıştı. Bu küçük açılış töreni, Birleşik Devletler kafilesine fırlatılan birkaç çürük domatesi görmezden gelirsek olaysız tamamlandı. Kosta Rika Amerikan Elçiliğine bağlı bir elçinin ve üçüncü derece bir ataşenin şafak vaktinde kaçırıl-

dığını, Uluslararası Basın Birliğinin ünlü muhabiri Jim Stantor'dan öğrendiğimde martinimi yudumluyordum. Eylemi gerçekleştirenler, diplomatlara karşılık siyasi suçluların tamamının salıverilmesini talep ediyorlardı. Niyetlerinde ciddi olduklarını göstermek için alıkoydukları rehinelerin dişlerini çekip elçiliğe ve çeşitli hükümet kurumlarına göndermişlerdi, gerekirse daha da ileriye gideceklerini belirtiyorlardı. Lakin bu talihsizlik, sabah toplantımızın samimi havasını bozmadı. Birleşik Devletler Büyükelçisi de bizzat toplantıya katılmış, uluslararası işbirliğine olan ihtiyaç konusunda kısa bir konuşma yapmıştı. Kısa konuşmuştu çünkü etrafı, silahlarını üstümüze doğrultmuş devasa altı sivil korumayla çevriliydi. Bu durum beni epey rahatsız etti, özellikle de hemen yanımda oturan koyu tenli Hint delege, burnunu silmek için arka cebindeki mendiline uzandığı zaman. Gelecekbilim Derneğinin resmi sözcüsü daha sonrasında yanıma gelip alınan tedbirlerin hem gerekli hem de insani tedbirler olduğu konusunda beni ikna etti. Korumalar yüksek kalibreli, düşük tesirli silahlar taşıyorlardı. Yolcu uçaklarında görevli güvenlik güçleri de masum sivil zayiatının önüne geçmek için bu tür silahları kullanır. Eskiden suikastçıya sıkılan kurşun çoğu zaman hedefteki adamı delip geçerek hemen arkada kendi halinde takılan beş-altı kişiyi de indirirdi. Ne olursa olsun, hemen yanınızdaki birinin ağır ateş altında yere çakılması pek hoş bir görüntü değil. Üstelik olay basit bir yanlış anlaşılma sebebiyle patlak veren, karşılıklı

diplomatik yazışmalarla ve resmi özürlerle sonuçlanan bir olay olsa bile.

Gelgelelim kullanılan mermilerin insani yönüyle ilgili bu çetrefilli meseleyi çözmek yerine, o gün boyunca kendimi neden tümüyle konferansa veremediğimi anlatsam belki daha iyi olur. Pekâlâ, her yanına kan sıçramış gömleğimi hızla değiştirdikten sonra kahvaltı yapmak için otelin barına indim, ki otel barında kahvaltı yapmak hiç âdetim değildir. Genelde sabahları rafadan yumurta yerim ancak istediğiniz yumurtanın odanıza tiksindirici derecede soğuk gelmeyeceği bir otel henüz inşa edilmedi. Hiç şüphesiz, bu durum metropolit otellerin gitgide büyümesinden kaynaklanıyor. Otel mutfağı ile odanız arasındaki mesafe iki buçuk kilometreyse, o yumurtanın sarısını sıcak tutmanın hiçbir yolu yoktur. Bildiğim kadarıyla Hilton uzmanları bu problemi çözmek için uğraştılar. Tek çözümün süpersonik hızlarda hareket eden özel servis asansörleri olduğuna kanaat getirdiler, ancak kapalı bir alanda gerçekleşen sonik patlamalar hiç kuşkusuz herkesin kulak zarını patlatır. Tabii otomatik bir aşçı yumurtalarınızı çiğ halde odanıza gönderebilir, otomatik bir hizmetçi de onları hemen odanızda haşlayabilir; fakat bunun da önü alınamaz ve sonunda insanlar otele kendi taşınabilir kümeslerini getirmeye başlar. Kısacası, doğrudan bara indim.

Otel sakinlerinin yüzde doksan beşinden fazlasının otele geliş sebebi ya bir konferans ya da bir toplantıdır. Yakasına kart iliştirmemiş, el çantası programlar ve bildirilerle dolup taşmayan tek

konuk türü olan turistler ise çöldeki bir inci tanesi kadar nadirdir. Bizim grubumuz dışında Kıdemli Öğrenci Eylemciler Genel Kurulu, Özgür Edebiyat Yayıncıları Kurultayı ve Fillümenistler (Kibrit Kutusu Koleksiyoncuları) Derneği de Kosta Rika'ya gelmişti. Esasen aynı organizasyonun üyeleri aynı katlara yerleştirilir, ancak belli ki beni onurlandırmak isteyen Müdüriyet bana yüzüncü katı layık görmüştü. Bu katın kendine ait bir palmiye korulu-ğu vardı. Üyelerinin tamamı genç kızlardan oluşan bir orkestra, bu korulukta hem Bach çalıyor hem de aynı anda özenle hazırladıkları striptiz gösterisini icra ediyorlardı. Aslında benim için bunlar olmasa da olurdu, ama maalesef başka boş oda yoktu, yani bana verilen odada kalmak zorundaydım. Katımdaki otel barına geçip oturacak bir yer bulmuştum ki geniş omuzlu, simsiyah sakallı (öyle bir sakaldı ki, sadece sakala bakarak geçen hafta yediği şeylerin mönüsünü çıkarmak mümkündü) bir adam, çift namlulu ağır silahını çıkarıp burnumun ucuna dayadı; hoyrat bir kahkaha patlatıp papakatilini beğenip beğenmediğimi sordu. Ne demek istediğine dair en ufak bir fikrim yoktu ama tabii ki bunu belli etmeyecektim. Böyle durumlarda yapılacak en güvenli şey sessiz kalmaktır. Yöntemim gerçekten işe yaradı, çünkü adam biraz sonra yüksek ateş gücüne sahip, lazer tarayıcılı dürbün takılmış, üç kademeli tetik ve otomatik şarjörle donatılmış taramalı silahının sırf papaları öldürmek için yapılmış özel bir parça olduğunu anlatmaya koyuldu. Konuşmaya devam ederken elini cebine

atıp katlanmış bir fotoğraf çıkardı; fotoğrafta papa kıyafetleri giydirilmiş cansız bir mankene pür dikkat nişan alan kendisi vardı. Mükemmel bir nişancı olduğunu söylüyordu, artık Roma'ya gidip o kutsal hac vazifesini gerçekleştirmek için yani Aziz Petrus Bazilikasında bulunan Papa'yı vurmak için hazır olduğunu dillendiriyordu. Ağzından çıkan hiçbir şeye inanmıyordum, ancak lak lak etmeye devam ettiği sırada sırasıyla uçak biletini, kalmak için ayırttığı yeri, dua kitabını, Amerikan Katolikleri için özel olarak hazırlanmış hac programını ve son olarak uçlarına haç işareti kazınmış kurşunlarla dolu mermi kutusunu gösterdi. Fazla masraf yapmamak için yalnızca gidiş bileti almıştı, işi bitince çılgına dönmüş müminler tarafından lime lime edileceğini biliyordu. Bu olasılık onu çok eğlendiriyor gibiydi. O an karşımdaki adamın bir deli ya da profesyonel bir fanatik-terörist olduğunu düşündüm, bugünlerde her yer böylesi manyaklarla doluydu, ama yine yanılmıştım. Sürekli yere düşürdüğü silahını almak için yüksek bar taburesinden ha bire kalkıp tekrar oturmasına rağmen konuşmaya hiç ara vermedi, o sırada bana kendisinin aslında dindar ve sadık bir Katolik olduğunu anlattı. Titizce planladığı eylem – kendisi buna "Görevimiz: P" adını vermişti– müthiş bir şahsi fedakârlık örneği olacaktı, zira ortak vicdanı sarsmak istiyordu ve bu amacı gerçekleştirmek için böylesi bir aşırılıktan daha iyi bir yol olabilir miydi? Kutsal kitapta İbrahim'e verilen İshak emri neyse, o da aynısını yapacaktı. Tabii tam tersi şekilde, çünkü o bir oğlu değil, bir

babayı öldürmeyi planlıyordu, hem de kutsal bir babayı. Aynı zamanda bana Hıristiyanlık sınırları içindeki en mukaddes şehitliğe ulaşacağını açıklıyordu, çünkü bedeni korkunç işkencelerle harap olacaktı, ruhu ise ebedi lanetle. Amacı insanların gözlerini açmaktı. "Eh be," diye düşündüm, "milletin gözünü açmaya meraklı ne çok insan var!" Öne sürdüğü fikirler beni ikna etmeye yetmemişti, iznini isteyip Papa'nın hayatını kurtarmak –yani planını birilerine anlatmak– için yanından ayrıldım. Yetmiş yedinci katın barında rastladığım Stantor anlatacaklarımın hepsini dinlemedi bile, sözlerimi yarıda kesip son Amerikan turist kafilesinin Papa XI. Hadrianus'a iki saatli bomba ve içi kutsal şarap yerine nitrogliserinle dolu bir varil hediye ettiklerini anlattı. Yerel gerillaların bir süre önce elçiliğe henüz kime ait olduğu belirlenememiş bir ayak gönderdiğini duyduğumda Stantor'un kayıtsızlığı o kadar da garip gelmedi. Sohbetimizin tam ortasında Stantor'u telefona çağırdılar, görünüşe göre Avenida Romana'daki biri protesto amacıyla kendini ateşe vermişti. Yetmiş yedinci kattaki barın atmosferi benim katımdakine kıyasla çok farklıydı. Burası bel uzunluğunda file elbiseler giyen çıplak ayaklı kızlarla doluydu, bazıları süvari kılıçları kuşanmıştı. Aralarından birkaçı, uzun örgülü saçlarını son dönemin modasına uygun şekilde boyun bağlarına ya da sivri uçlu yakalarına bağlamışlardı. Bunların Kadın Kibrit Koleksiyoncuları mı, yoksa Özgür Edebiyat Yayıncıları için çalışan sekreterler mi olduğundan emin değildim. Gerçi muhte-

melen son söylediğimdir, özellikle de dağıttıkları renkli çıktılar düşünülürse. Dokuz kat daha aşağı inip gelecekbilimcilerin kaldığı yere vardım, bara uğrayıp Fransız Basın Ajansı muhabiri Alphonse Mauvin'le iki-üç bardak içki içtim. Son bir kez daha Papa'yı kurtarmayı denedim ama Mauvin anlattıklarımı gayet normal bir şeymiş gibi karşıladı; zira daha geçen ay Avustralyalı hacılardan birinin, farklı ideolojik sebeplerle Vatikan'da terör estirdiğine şahit olmuştu. Mauvin, Manuel Pyrhullo isimli bir adamdan röportaj koparmak istiyordu. Pyrhullo denen bu adam başta FBI, Sûreté ve Interpol olmak üzere birçok polis organizasyonunun arananlar listesinde yer alıyordu. Kendisi kamu için yeni bir hizmet sektörü yaratmıştı: Patlayıcıların gücünden faydalanarak devrim yapmak isteyen kişilere uzman danışmanlık hizmeti veriyordu (ve genelde Dr. Bom adıyla anılıyordu). Pyrhullo yaptığı işin partizanlıktan tamamen arınmış olduğu gerçeğiyle gururlanıyordu. Derken kızıl saçlı hoş bir kadın çıkageldi, kurşunlarla delik deşik olmuşa benzeyen bir gece elbisesi giymişti, masamıza yaklaştı. Gerillalarca gönderilmişti ve görevi muhabirlerden birini karargâha götürmekti. Mauvin kadının peşine takılmadan önce Pyrhullo'nun broşürlerinden birini bana bıraktı. Yazanlardan öğrendiğim kadarıyla dinamit ile meliniti yahut patlayıcı civa ile basit bir emniyetli fitili ayırt edemeyen sorumsuz amatörlerin aptallıklarına dur demenin zamanı çoktan gelmişti. El ilanındaki reklama göre, uzmanlaşmanın arşa ulaştığı şu günlerde kimsenin

kendi başına bir iş yapmaması, onun yerine kendisini sertifikalı profesyonellerin güvenilir ve uzman kollarına bırakması gerektiği yazıyordu. Broşürün arkasında, verilen hizmetlerin bir listesi yer alıyordu, fiyatlar için dünyanın en medeni ve en gelişmiş ülkelerinin para birimleri baz alınmıştı.

Tam o sırada gelecekbilimciler tek tek barda toplanmaya başlamıştı, ama aralarından biri, Profesör Mashkenasus koşa koşa içeri daldı, benzi kireç gibi atmıştı ve tir tir titreyerek odasında saatli bir bomba olduğunu söylüyordu. Bu tür olaylara besbelli aşina olan barmen hemen "Yere yatın!" diye bağırdı ve tezgâhın altına girdi. Ancak çok geçmeden otel dedektifleri olayın aslını ortaya çıkardılar: Adamın meslektaşlarından biri, sıradan bir saati kurabiye kavanozunun içine koyup Profesör Mashkenasus'a eşek şakası yapmıştı. Bu şakayı yapan kişi muhtemelen bir İngiliz'di, yalnızca onlar böylesi çocuksu şakalardan hoşlanırlar. Lakin Stantor ve yine Uluslararası Basın Birliği için çalışan meslektaşı J. G. Howler, kaçırılan diplomatlar hususunda Birleşik Devletler Hükümeti tarafından Kosta Rika Hükümetine gönderilen muhtırayla çıkagelince tüm olay unutuldu gitti. Yazışmada kullanılan dil böylesi resmi tebliğlerde kullanılan dildendi; ne çekilmiş dişlerden ne de kesilmiş ayaktan söz ediliyordu. Jim bana yerel otoritenin sert tedbirlere başvurabileceğini belirtti. Otoritenin başındaki isim General Apollon Diaz sertlikten yana bir politika izliyordu, yani şiddete şiddetle karşılık veren tiplerdendi. Sürekli acil toplantı durumunda olan

parlamentoda misilleme teklifi ortaya atılmıştı bile: Diplomatların bir dişi çekildiyse, kaçırma eylemini gerçekleştirenlerin salıverilmesini istediği siyasi suçluların iki dişi çekilip postrestant* postayla postalanacaktı, sonuçta gerilla karargâhının adresi belli değildi. *New York Times* gazetesinde, başeditörün (Schultzberger) yayınladığı makalede insani dayanışma ve sağduyu çağrısı yapılıyordu. Stantor bana büyük bir sır verip hükümetin, Kosta Rika toprakları üzerinden Peru'ya giden ve Amerika Birleşik Devletler malı askeri teçhizat taşıyan bir trene gizlice el koyduğunu çıtlattı. Ne hikmetse gerillalar, gelecekbilimcileri kaçırmayı henüz akıl edememişlerdi. Bu onlar için çok daha mantıklı bir hareket olurdu, sonuçta ülkedeki gelecekbilimci sayısı diplomatlara kıyasla çok daha fazlaydı.

Yüz katlı bir otel öylesine devasa bir organizmadır ve dünyanın geri kalanından öylesine kolayca soyutlanmıştır ki dışarıdan içeriye sızan haberler sanki başka bir yarımküreden geliyormuş gibidir. Şimdilik gelecekbilimciler panik yapmamıştı. Hilton seyahat görevlisinin masasının önü Amerika'ya veya başka ülkelere dönmek üzere uçak bileti almaya çalışan konuklarla dolmamıştı. Açılış töreni ve resmi ziyafet saat ikide başlayacaktı, oysa ben daha akşama özel pijamalarımı giymemiştim, hemen odama çıkıp giyindim, ardından asansörle kırk altıncı kattaki Mor Salon'a indim. Salon girişinde beni büyüleyici güzellikte iki genç

* Alıcının adresine değil de doğrudan bölge postanesine gönderilen posta türü –çn.

kız karşıladı; üstsüz togalar giymişlerdi, göğüslerinin üstü unutmabeni çiçeği ve kar taneleri dövmeleriyle süslenmişti. Yanıma gelip kuşe kâğıda basılmış bir dosya uzattılar. Dosyaya hiç bakmadan doğruca salona girdim, henüz dolmamıştı; derken masaları görünce dilim tutuldu, ama ziyafet için yapılan aşırı müsriflik sebebiyle değil. Ordövr tepsileri, pâté tepecikleri, hatta ve hatta salata kâseleri, baştan aşağı her şey açıkça cinsel organ şeklinde düzenlenmişti. Bir ara hayal görüyorum sandım, ama salonun içindeki bir hoparlörden kimi zümreler içinde çok popüler olan bir şarkı çalıyordu. Sözleri şöyle başlıyordu: "Açsan sanatta başarıya, takım taklavat dışarıya! Eleştirmenler ne diyor: İster fallus ister vulva, kızacak halimiz yok ya!"

Ziyafetin ilk konukları yavaş yavaş içeri doluşmaya başladılar. Epey genç olmalarına rağmen gür sakallı, kaytan bıyıklı beyefendilerdi bunlar. Kimisi pijama giymişti, kimisi herhangi bir şey giyme zahmetine bile girmemişti. Altı kişilik garson grubu pastayı getirince ve tatlıların en müstehcenini karşımda görünce hiç mi hiç şüphem kalmamıştı: Kazara yanlış salona girmiş, Özgür Edebiyat onuruna verilen ziyafete katılmıştım. Sekreterimi bulamadığımı bahane edip aceleyle yerimden kalktım, bir kat aşağı inip çoktan dolup taşmış olan Mor Salon'a girdim (meğer öncesinde Eflatun Salon'a girmişim). Bizim ziyafetin sadeliği karşısında hissettiğim hayal kırıklığını olabildiğince saklamaya çalıştım. Yalnızca soğuk büfe vardı, üstelik oturacak yer de yoktu. Sandalyelerin tamamını kaldırmışlardı, yani

bir şeyler atıştırmak için böylesi toplanmalara has bir çeviklik sergilemek gerekiyordu, hele de rağbet gören yiyeceklerin etrafındaki aşılamaz kalabalık düşünülürse. Kosta Rika Gelecekbilim Derneği temsilcilerinden Señor Cuillone, yüzündeki hoş gülümsemeyle, konferansın ana meselelerinden birinin insanlığı bekleyen dünya çapındaki kıtlık olduğu göze alınınca Lucullus* tarzı bir müsrifliğin çok yersiz kaçacağını anlattı bana. Elbette derneğe ayrılan bütçenin kısılmış olabileceğini düşünen şüpheciler de vardı, çünkü bu denli sadelik düşkünü bir kahramanlık örneği ancak böyle açıklanabilirdi. Yokluğa aşina gazeteciler de ortalıkta dolanıyor, geleceğe dair kehanetlerinden faydalanabilecekleri çeşitli yabancılarla röportaj yapabilmek için fırsat kolluyordu. Elçiliği temsilen Birleşik Devletler Elçisi değil, üçüncü sekreter gelmişti; peşine de izbandut gibi bir koruma takmıştı. Smokin giyen tek kişi oydu, muhtemelen kurşungeçirmez yeleğini pijamaların altına saklamak zor olacağı için smokin giymişti. Şehirden gelen konukların üstünün lobide arandığını öğrendim, kulağıma çalınanlara göre alıkoyulan silahlar bir tepecik oluşturmaya başlamıştı bile. Toplantılar saat beşte başlayacaktı, yani hâlâ dinlenecek zamanım vardı, bu yüzden yüzüncü kattaki odama çekildim. Atıştırdığım aşırı tuzlu lahana salatası yüzünden dilim damağım kurumuştu ama kendi katımdaki otel barı, protestocu öğrenciler –dinamitçiler ve kız arkadaşları–

* Lucius Licinius Lucullus. Düzenlediği ziyafetler ve şölenlerle ünlü Roma optiması –çn.

tarafından işgal edildiğinden ve o sakallı papacı (ya da antipapacı) herifle bir daha muhatap olmak istemediğimden banyo lavabosundan doldurduğum bir bardak suyla yetindim. Sonrasında anımsayabildiğim tek şey tüm ışıkların söndüğüydü, ha bir de hangi numarayı çevirirsem çevireyim telefon bana banda kaydedilmiş Rapunzel öyküsünü dinletiyordu. Aşağı kata inmek için asansörü kullanmayı denedim, ama o da arızalanmıştı. Öğrenciler hep bir ağızdan şarkı söylüyor, müziğin ritmine uyacak şekilde silahlarını ateşliyordu; umarım kurşunları bu yöne doğru sıkmazlar diye düşündüm. Böyle olaylar en iyi otellerde bile yaşanır, elbette iyi otellerde de yaşanıyor diye birdenbire daha az can sıkıcı bir hal almaz bunlar; yine de beni en çok şaşırtan şey kendi tepkilerimdi. Şu bizim papa suikastçısıyla konuştuğumdan beri kaçık olan keyfim her geçen dakika yerine geliyordu. Odamın içinde el yordamıyla ilerlerken biblolardan birini devirdim ve karanlıkta kahkaha atmaya başladım. Yanlışlıkla dizimi sinirlerimi zıplatacak bir şiddetle bavula vurdum, ancak bu bile tüm insanlığa karşı hissettiğim iyi niyeti azaltmadı. Komodinin üstünde odama gönderilmiş geç kahvaltıdan kalanları buldum, toplantı dosyalarından birini elime alıp rulo yaptım ve tereyağının içine batırdım, sonra elimdeki ruloyu bir kibritle yaktım. Bir tür meşale yapmıştım. Titrek mi titrek, dumanlı mı dumanlı bir alevdi ama yeteri kadar ışık veriyordu. Ne de olsa iki saatlik boşluğum vardı, asansör arızalı olduğu için merdivenlerde harcayacağım bir saati

de hesaba katmıştım. Bir koltuğa gömülüp içimde vuku bulan dalgalanmaları ve değişiklikleri büyük ilgiyle gözlemledim. Çok neşeliydim, daha önce hiç bu kadar mutlu olmamıştım. Bu harika ruh halinin nedenlerini düşüne düşüne bitiremiyordum. Bütün ciddiyetimle şunu düşünüyordum: Kasvetli bir karanlığa gömülmüş, dünyanın geri kalanından bütünüyle soyutlanmış, el yapımı meşalemden yayılan pis koku ve uçuşan küllerle dolu, son olarak peri masalları anlatan bir telefonun bulunduğu bu otel odası bana göre dünyadaki en güzel yerlerden biriydi. Dahası birilerinin saçlarını okşamak, yahut en azından ellerini tutmak ve karşımdaki bir çift göze uzun uzun, derin derin bakmak için karşı konulamaz bir tutku hissediyordum içimde.

Can düşmanımı bile kucaklayıp öpebilirdim. Eriyen tereyağı tısladı, cızladı ama sönmeye de yüz tutmuştu, *cızlaya cızlaya* eriyen şeyin *tıslaya tıslaya* sönüp gitmesi bana o kadar komik gelmişti ki, ha bire sönüp duran meşaleyi tekrar tekrar yakacağım diye parmaklarımı kavurmama rağmen kahkahaya boğuluyordum. Titreyen ateşin gölgesinde eski operalardan aryalar mırıldanıyordum; ne midemi ağzıma getiren keskin dumana, ne de yanaklarımdan süzülen gözyaşlarına aldırıyordum. Ayağa kalktım, o sırada takılıp düştüm ve kafamı yerdeki bir kütüğe çarptım. Kafamda oluşan şişlik bir yumurta boyutundaydı, ama bu keyfimi daha da yerine getirmişti (artık ne kadar getirebilecekse tabii). Ciğerlerimi yakan dumanın içinde bir yandan öksürüyor, bir yandan kıkır kıkır kıkırdıyordum. Bu

keskin duman bile keyfimi bozmuyordu. Yatağa tırmandım. Neredeyse akşam olmasına rağmen hâlâ hazırlanmamıştı. Böyle bir ihmalkârlığı yapsa yapsa hizmetliler yapardı. Onları kendi öz çocuklarımmış gibi düşündüm: Dudaklarımdan tatlı tatlı sözlerden ya da bir bebeğe söyleyeceğiniz türden şapşal cümleler dışında bir şey dökülmüyordu. Burada nefessizlikten ölsem bile, bunun bir insanın başına gelebilecek en şahane ve en hoş türden bir ölüm olduğunu düşünüyordum. Bu düşüncenin mizacıma aykırı olduğu o kadar aşikârdı ki, üstümde ayıltıcı bir etki gösterdi. İçimde sanki tuhaf bir çözülme meydana geldi. Tıpkı daha öncesindeki gibi ruhum yeniden ışık ve dinginlikle, her şeyi sarıp sarmalayan bir şefkatle, tüm varoluşa karşı hissettiğim sevgiyle dolup taştı; bu sırada ellerimse kim olduğu hiç ama hiç fark etmeyen herhangi birini sevmek ve okşamak arzusuyla resmen kaşınıyordu, bir başıma olduğum için kendi yanaklarımı okşamaya ve çenemin ucunu sevmeye başladım. Sol elimle sıkı sıkı tokalaşmak isteyen sağ elim ileri uzandı. Ayaklarım hevesle titriyor, onlar da bu selamlaşmaya dâhil olmak istiyordu. Ancak tüm bunlar olurken varlığımın en derinlerinde bir huzursuzluk baş göstermeye başlamıştı. "Bir terslik var!" diye içimde haykırıyordu, derinlerden gelen cılız bir ses. "Dikkatli ol Ijon, ayağını denk al, hazırlıklı ol! Bu iyi hale güven olmaz! Hadi bakalım, bir-iki-üç, kendini toparla! Onassis ailesinden biriymiş gibi yayılmışsın, dumandan gözlerin yaşarmış, kafanda kocaman bir şişlik var ve kalbin evrensel sevgiyle

dolu; kalk şuradan hadi! Resmen tuzak, bu işte bir iş var!" Bu sözlere rağmen yerimden kımıldayamadım. Boğazım kupkuru olmuştu, kulaklarım alev alev yanıyordu (gerçi bu kesinlikle birdenbire bastıran mutluluktan kaynaklanıyordu). Şiddetli susuzluk bedenimi kamçılamıştı, bir bardak daha su içmek için ayağa kalktım. O korkunç ziyafeti ve orada yediğim aşırı tuzlu lahana salatasını düşünüyordum, sonra kendimi denemek için J. W., H. C. M. ve M. W. üçlüsünü, yani ezeli düşmanlarımı düşündüm. Fark ettim ki sırtlarını şöyle bir sıvazlamak, her birini sevgiyle kucaklamak, onlarla birkaç hoş kelam etmek ve güzel düşüncelerimi paylaşmak istiyordum; onlara karşı bunlar dışında bir duygu hissedemiyordum. İşte bu gerçekten endişe vericiydi. Bir elim nikel musluktaydı, diğer elim boş bardağı tutuyordu, öylece donakalmıştım. Yavaşça suyu açtım, bardağı doldurdum, havaya kaldırdım ve yüzümü tuhaf tuhaf buruşturdum –verdiğim mücadeleyi banyonun aynasından görebiliyordum– en nihayetinde bardaktaki suyu lavaboya geri döktüm.

Musluk suyu. Tabii ya! İçimdeki bu tuhaflık suyu içtiğim andan itibaren başlamıştı. Besbelli ki suyun içinde başka bir şey vardı. Zehir mi? Ama hiçbir zehir böylesine bir... Bir dakika! Ben ne de olsa tüm bilimsel yayınları düzenli takip eden biriyim. *Science Today* dergisinin son sayısında *mülayimleştirici* (N,N - dimetilpeptokriptomitler) adı verilen gruba dahil yeni bir psikotropik madde türünden bahsediliyordu, bu gruptaki maddeler insanda neşe ve hoşluğa sebep oluyordu. Evet,

evet! Makaleyi gözümün önüne getirebiliyordum. Zevkalin, coşkutan, mestanol, mutlutan, empatil, esrimeleks, dinginol ve bir dolu benzer madde daha! Gelgelelim eğer bir amino grubu yerine hidroksil kullanırsanız bu kez *öfketan*, kindaron, fanatikol, sadistin, demansol, kamçıfan, yobazin ve daha benzer bir sürü çokluparonoid uyarıcılar elde ediyordunuz ki bunlar da zihinperdesi denen gruba giriyordu; çünkü bu gruptaki uyarıcılar insanın en vahşi yönünü ortaya çıkarıyor, canlı ve cansız nesnelere karşı şiddet uygulama hissi uyandırıyordu, bu türe ait en güçlü uyarıcılar ise yamyam-kannabinoller ve maniktaklitlerdi.

Çalan telefon düşüncelerimi yarıda kesti, o sırada ışıklar yeniden yandı. Resepsiyon masasından arayan bir müdür yardımcısı, arızanın saptandığını ve düzeltildiğini temin edip ortaya çıkan aksaklık için naçizane özür diledi. Odayı havalandırmak için kapıyı açtım, koridorda çıt bile çıkmıyordu; duman yüzünden sersemlemiş, hâlâ sevgi ve şefkat duygularıyla dolu bir halde orada dikildim. Kapıyı kapattım, kilitledim, odanın ortasına oturup bir süre kendime gelmeye çalıştım. O sırada içinde bulunduğum durumu anlatmak çok ama çok zor. Düşünceler burada göründüğü gibi rahatça ve tutarlı bir biçimde gelmiyordu aklıma. Düşünsel reflekslerimin her biri katı bir şerbetin içine daldırılmış, bir tür kendinden hoşnutluk lapasıyla sarıp sarmalanmıştı, tüm bunların üstünden aptalca bir iyimserlik balı damlıyordu. Ruhum bataklıkların en tatlısına gömülüyor gibiydi, sanki gül goncaları

ve çikolata kremasıyla dolu bir çukurda boğuluyordum. Aklıma gelen en kötü şeyleri düşünmeye çalıştım. Çift namlulu papakatilini taşıyan sakallı ruh hastasını, Özgür Edebiyat kafilesinin şehvet düşkünü yayıncı-pezevenklerini ve Babil usulü ordövrlerini, elbette J. W., W. C., ve J. C. M. üçlüsünü, sonra kötü adamları ve kuyu kazan kalleşleri. Dehşet içinde fark ettim ki hepsini seviyordum, hepsinin kötülüklerini affetmiştim, üstelik (daha da kötüsü) zihnimde çeşit çeşit düşünceler baş göstermeye başlamıştı, her türlü kötülüğü ve tiksinçliği savunan düşünceler. İnsanlara karşı hissettiğim aşkla dolup taşıyordum, hayırseverlik yapmak için deli oluyordum. Psikotropik zehirleri düşünmek yerine dulları ve yetimleri düşünüyor, onlara sonsuza dek göz kulak olduğum taktirde ulaşacağım mutluluğu hayal ediyordum. Ah, geçmişte onları ihmal ettiğim için ne büyük utanç duyuyorum! Sadece onları da değil. Fakirleri, açları, hastaları ve muhtaçları... Ah Tanrım! Kendimi bavullarımdan birinin önüne eğilmiş halde buldum, yardıma muhtaçlara verebileceğim değerli bir eşya bulmak için çıldırmışçasına bavulun içini arıyordum. İşte o an içimdeki huzursuzluğun sesi bir kez daha duyuldu, umutsuzca ta bilinçaltımdan sesleniyordu. "Dikkat et! Tehlike var! Tuzak, hatta pusu! Karşı koy! Isır! Kendini savun! Saldır! İmdat!" Resmen ikiye bölünmüştüm. Bu kesin buyruklar zihnime öylesine ani bir akıntıyla hücum etmişti ki, o sırada bir karıncayı bile öldüremezdim. Yazık, Hilton bu iş için fareleri ya da örümcekleri kullansa keşke diye

düşündüm. Ben olsam o sevimli minik canlıları kuş sütüyle beslerdim! Sinekler, pireler, fareler, sivrisinekler, tahtakuruları. Her biri bizzat Tanrı tarafından sevilen, sevilesi canlılar! Bu sırada masayı, lambayı ve bacaklarımı kutsuyordum. Ancak aklın zerreleri beni henüz tamamen terk etmemişti, o yüzden sol elimle tüm bu kutsama işini yapan sağ elimi dövdüm, hem de acıdan kıvranacak noktaya gelene kadar dövdüm. İşte bu umut vericiydi! Belki de hâlâ umut vardı! Neyse ki iyilik yapma isteği, kendimi cezalandırma arzusunu da beraberinde getirmişti. En başta kendi ağzıma birkaç yumruk çaktım; kulaklarım çınladı, gözümün önünde yıldızlar belirmeye başladı. Çok güzel, şahane! Yüzüm hissizleşince kaval kemiklerime tekme atmaya başladım. Şansıma ayaklarımda sert topuklu ağır botlarım vardı. Şifa olsun diye attığım birkaç hızlı tekmenin ardından çok daha iyi, yani çok daha kötü hissettim. Çekine çekine de olsa, şu C. A. isimli adamı tekmelemek acaba nasıl hissettirir diye düşünerek kendimi sınadım. Bunu yapmak artık ihtimal dışıymış gibi gelmiyordu. Kaval kemiklerim acıdan resmen yanıyordu, buna rağmen kendime ettiğim eziyet sayesinde aynı işkencenin bizim yaşlı M. W.'ye de yapıldığını hayal edebiliyordum artık. Acıya hiç aldırış etmeden kendimi tekmelemeye devam ettim. Bu sırada işin içine ucu keskin araç gereçleri de dahil ettim, yeni bir gömlekten çıkardığım raptiyelerden ve bir çataldan faydalandım. İlerleme kaydediyordum, ama bazen sar başa geri döndüğüm de oluyordu; birkaç dakika geçmiyordu

ki kendimi yüce bir amaç uğruna sunakta yakarak kurban etmeye hazır hissediyordum, erdemli ve asil sorumlulukları yerine getirmenin onuruyla dolup taşıyordum. Üstelik suya bir şeyler karıştırıldığını da adım gibi bilmeme rağmen. Birdenbire çantamda uyku hapları olduğunu hatırladım. Onları hep yanımda taşımama rağmen asla kullanmazdım, çünkü ne zaman kullansam asabi ve depresif bir ruh haline bürünüyordum. Ancak şimdi ağzıma bir tane atıp isle kaplı terayağıyla birlikte çiğnedim (elbette su içmek gibi bir şansım yoktu), sonra uyku hapının etkisini gidersin diye iki tane de kafein hapı yuttum, aynı anda hem dehşetle hem de sonsuz bir sevgiyle dolup taşmış bir vaziyette oturup, bedenimde meydana gelecek kimyasal savaşın sonucunu bekledim. Daha önce böylesi bir aşka tutulmamıştım, özgeciliğin sınırlarını zorluyordum. Lakin görünüşe göre kötülük kimyasalları, iyilik kimyasallarına karşı direnç göstermeye ve onları geri püskürtmeye başlamıştı. Hâlâ canımı iyilik yolunda vermeye hazırdım, ama artık bunu yapmadan önce iki kere düşünürdüm. Elbette kısa bir süreliğine tastamam bir kalleş olabilsem, kendimi çok daha güvende hissedecektim.

Yaklaşık on beş dakika içinde aşağı yukarı düzeldim. Duş aldım, havluyla iyice kurulandım, ne olur ne olmaz diye aklıma geldikçe kendimi tokatladım, sonra bacaklarımdaki ve parmaklarımdaki kesiklere yara bandı yapıştırdım, vücudumdaki çürüklere şöyle bir göz attım (kendime ettiğim işkence sırasında her yerimi morartmıştım), temiz bir gömlek ve

takım elbise giydim, aynada kravatımı ayarladım ve son olarak pelerinimi düzelttim. Odadan çıkmadan önce –son bir sınav niyetine– kaburgalarıma sağlam bir yumruk çaktım; ardından koridora çıktım, üstelik tam zamanında, çünkü saat neredeyse beşe gelmişti. Her nasılsa oteldeki her şey normal görünüyordu. Kaldığım kattaki bar boş sayılırdı, papayı vurmayı kafasına koymuş herif hâlâ orada bir masaya yaslanmış dikiliyordu; bar tezgâhının altından görünen iki çift ayak dikkatimi çekti, ayakların bir çifti çıplaktı, ama bu o kadar da tuhaf bir durum sayılmazdı. Militan öğrencilerden birkaçı yan tarafta kart oynuyordu, bir diğer öğrenciyse gitarıyla popüler bir şarkı söylüyordu. Aşağı kattaki lobi resmen gelecekbilimci kaynıyordu. Hepsi de toplantının ilk oturumuna katılmak için yola koyulmuşlardı; elbette oteli terk etmelerine gerek yoktu, çünkü toplantı için binanın alt bölümündeki salonlardan biri ayrılmıştı. Biraz düşündükten sonra böyle bir otelde kimsenin su içmeyeceğini fark ettiğimde şaşkınlığım geçti. Eğer susarlarsa kola ya da gazoz, bunlar da olmazsa meyve suyu, çay, bira, hatta maden suyu içerlerdi. İçeceklerin hepsi kapalı şişelerde geliyordu. Zaten biri dikkatsiz davranıp benim düştüğüm hataya düşerse burada değil, kendini kilitlediği odasında evrensel sevginin şiddetli sancıları eşliğinde yerde yuvarlanıyor olurdu. En iyisinin bu olaydan hiç bahsetmemek olduğuna karar verdim, sonuçta burada yeniydim ve kimseyi kendime inandıramayabilirdim. Hayal gördüğümü düşünüp aldırmazlardı. Hem bugünlerde birileri-

nin uyuşturucu müptelası olduğunu düşünmekten daha doğal bir şey var mıydı?

Sonra sonra böylesine gizli saklı hareket ettiğim için eleştiri oklarının hedefi oldum, eğer her şeyi açık açık anlatsaydım malum facianın önlenebileceğini iddia ettiler. Bana göre bu saçmalıktı: En iyi ihtimalle otel konuklarının gözünü açabilirdim ama zaten Hilton'da gerçekleşen olayların Kosta Rika siyasetine olan etkisi neredeyse sıfırdı.

Toplantı odasına giderken gazete tezgâhına uğrayıp bir kucak dolusu yerel gazete satın aldım, bunu hep yaparım. Elbette gittiğim her yerde gazete almıyorum, ama eğitimli bir insanın, dili konuşamıyor olsa bile İspanyolca metinlerin en azından ana fikrini anlaması gerekir.

Sunum sahnesinin üzerinde günün programını gösteren bir pano asılıydı. Toplantının ilk maddesi dünya çapındaki kentsel sorunlardı, ikincisi çevre sorunları, üçüncüsü hava kirliliği, dördüncüsü enerji krizi, beşincisi ise gıda kriziydi. Sonra ara verilecekti. Teknoloji, askeri ve politik meseleler ertesi gün masaya yatırılacaktı, en sonunda da dernek başkanı derneğin üyelerinden gelen fikirleri dinleyecekti.

Her konuşmacıya dörder dakikalık konuşma süreleri verilmişti çünkü çok fazla katılımcı vardı. 64 farklı ülkeden 198 gelecekbilimci gelmişti. Konferans sürecini hızlandırmak için tüm raporların önceden dağıtılmış ve üyeler tarafından incelenmiş olması gerekiyordu, konuşmacıya düşen tek şey sayılarla konuşmak ve çalışmasının çarpıcı bölümlerine dikkat çekmekti. Böylesi zengin bir bilgi seli-

ni eksiksiz biçimde işleyip kavramak amacıyla taşınabilir kayıt cihazlarımızı ve cep bilgisayarlarımızı çıkardık, bunları daha sonra genel tartışma için birbirine bağlayacaktık. Amerika Birleşik Devletleri heyetinden Stan Hazelton üstüne basa basa ve tekrar tekrar söylediği sayılarla salonda ani bir heyecan dalgası yarattı: 4, 6, 11 ve bu yüzden sonuç 22... 5 ve 9, yani dolayısıyla 22... 3, 7, 2, 11, bunların sonucu da sadece ama sadece 22!!! Birisi öne atılıp iyi ama ya 5, 6, 18 ya da hiç olmadı 4 için ne diyeceksiniz diye sordu; Hazelton sonucun her türlü 22 çıktığını söyleyerek bu itirazı da ezici bir hazırcevaplıkla savuşturdu. Araştırmasının sayı anahtarına baktım ve 22 sayısının dünyanın sonuna işaret ettiğini fark ettim. Sıradaki konuşmacı, Japonya heyetinden Hayakawa'ydı. Geleceğin evi için ülkesinde geliştirilen yeni planları sundu: İçinde doğumevleri, bakımevleri, okullar, alışveriş merkezleri, müzeler, hayvanat bahçeleri, tiyatrolar, paten sahaları ve krematoryumlar olan sekiz yüz katlı bir evden söz ediyordu. Projenin ayrıntılı planı merhumların küllerinin saklanabileceği yeraltı depolarını, kırk kanallı televizyon ağını, sarhoş olma ve ayılma odacıklarını, grup seks için inşa edilmiş özel spor salonlarını (ki bu mimarların ilerici bir tutum sergilediğini gösteriyor) ve resmi kiliseye karşı olan alt kültür toplulukları için yeraltı mezarlarını içeriyordu. İlginç fikirlerden biri de ailelerin her gün yaşam alanını değiştirmesini kapsıyordu, yani piyonlar ya da atlar gibi satranç taşlarıymışçasına bir daireden öbürüne taşınacaklardı. Bu yolla insanların can

sıkıntısı hafifletilecekti. Ayrıca okyanus tabanına kurulmuş temeli ve ta stratosfere uzanan çatısıyla on yedi kilometre küplük hacme sahip binanın özel evlendirme bilgisayarlarına sahip olması planlanıyordu; söz konusu bilgisayarlar, sadomazoşist ilkelere dayalı eşleştirme sistemini benimseyecekti çünkü istatiksel olarak en istikrarlı evlilikler karşıt görüşlere sahip çiftler arasında yapılan evliliklerdi (tarafların ikisi de hayallerinin karşılığını bu tür birlikteliklerde buluyordu). Bununla beraber gece gündüz demeden çalışan bir intihar önleme merkezi de kurulacaktı. Japonya heyetindeki ikinci temsilci Hakayawa ise bizlere binanın 10.000'e 1 ölçekli bir modelini gösterdi. Bina kendi oksijenini yine kendi üretiyordu, ancak tümüyle geri dönüşüm ilkesine bağlı olarak işlediğinden gıda ya da su stoku bulunmuyordu: Dışkı ve zararlı maddelerden oluşan atıkların tamamı tüketim için değerlendirilecek ve yeniden işlenecekti. Heyetteki üçüncü temsilci Yahakawa, insan dışkısından üretilecek lezzetlerin tamamının yazılı olduğu bir listeyi yüksek sesle okudu. Listede yapay muz, zencefilli çörek, karides, ıstakoz, hatta epey tiksindirici ham maddesine rağmen Fransa'nın en iyi Burgonya şaraplarının tadını aratmayan yapay bir şarap bile vardı. Şarabın tadımlık eşantiyonları küçük şık şişelerde salona getirilmişti, yanında da folyoya sarılı kokteyl sosislerinden vardı; ne hikmetse kimse susamışa benzemiyordu, sosislerse sandalyelerin altına yollanıyordu. Bunu görünce ben de aynısını yaptım. Projenin ilk planlarında geleceğin evi, güçlü bir

pervane yardımıyla hareket edebilecek biçimde tasarlanmış, bu sayede toplu gezintiler mümkün kılınacakmış, ama sonradan bu fikirden vazgeçilmiş; sonuçta ilk olarak, 900 milyon evden bahsediyoruz, ikinci olarak da böyle bir toplu gezinin herhangi bir mantığı olmaz. Çünkü her bir evin 1000 adet çıkışı olsa ve ev sakinleri de bu çıkışların her birini kullansa bile, insanların hepsinin binayı terk etmesi yine de mümkün kılınamazdı. Son kişi binadan çıkana kadar içeride yepyeni bir nesil yetişirdi. Besbelli ki Japonlar kendi sundukları tekliflerden memnundu. Daha sonra Amerika Birleşik Devletleri heyetinden Norman Youhas söz aldı ve nüfus patlamasının önüne geçmek için başvurulabilecek yedi farklı önlemi kısaca özetledi: Kitle iletişim ve kitlesel tutuklamalar, zorunlu bekârlık, geniş çaplı anti-erotizm, mastürbasyona teşvik, sodomizasyon ve tekrar eden suçlar için kısırlaştırma. Evli çiftler çocuk sahibi olmak için yeterliliklerini kanıtlamak zorunda kalacaklardı, söz konusu yeterlilik için cinsel ilişki, eğitim ve sapkınlığa yönelmemeyi içeren üç ayrı kategoride yapılacak sınavlardan geçer not almaları gerekiyordu. Gayrimeşru ilişkilerden doğan çocuklara devlet tarafından el konulacaktı. Kasıtlı doğumdan suçlu bulunan taraflar müebbet cezasına çarptırılabilecekti. Toplantı malzemeleriyle birlikte önceden dağıtılan şu gök mavisi kuponlar –yani seks karneleri– bu rapora da iliştirilmişti. Bundan sonra Hazelton ve Youhas yeni birtakım mesleklerin tesis edilmesini önerdiler: Evlilik savcısı, boşanma rehberi, sapkınlık memuru ve kısırlık

danışmanı. Döllenmenin insanlığa karşı işlenen ağır suçlarla eşdeğer tutulduğu yeni bir ceza kanunu taslağının kopyaları hızla elden ele dağıtıldı. Bu sırada izleyici balkonundakilerden biri, salonun ortasına molotof kokteyli fırlattı. Lobide bekleyen polis ekibi, belli ki böyle bir olaya karşı hazırlıklıydılar, hemen gereken adımları attı, hazırlık konusunda polislerden aşağı kalır yanı olmayan temizlik ekibi de hızla öne çıkıp süslü bir muşambayla kırılan sandalyelerin ve cesetlerin üstünü örttü. Sunum aralarında yerel gazete haberlerini anlamaya çalışıyordum, neredeyse hiç İspanyolca bilmememe rağmen hükümetin silahlı kuvvetleri başkente çağırdığını, tüm emniyet kurumlarını kırmızı alarm durumuna geçirdiğini ve ülke çapında olağanüstü hal ilan ettiğini öğrendim. Görünüşe göre otel duvarları dışında baş gösteren durumun ciddiyetini kavrayan tek kişi bendim. Saat yedide (bu kez kendi cebimizden ödeyeceğimiz) akşam yemeği için toplantıya ara verdik. Yemekten dönüşte resmi gazete *Nación*'un özel akşam baskısı ile muhalif kanattan çıkan birkaç sansasyon gazetesi satın aldım. Bu gazeteleri (epey zor biçimde olsa da) inceleyince şaşkına döndüm; bir yanda evrensel barışın şaşmaz teminatı olarak gösterilen hassas sevgi bağlarını işleyen tatlı mı tatlı yazılar, öbür yanda ise kanlı baskılara ve yine aynı ölçüde kanlı başkaldırmalara işaret eden dehşetengiz tehditlerle dolu yazılar vardı. Bu tuhaf uyuşmazlığı yalnızca tek bir şekilde açıklayabilirdim: O gün gazetecilerden bazıları su içmişti, bazıları içmemişti. Elbette

sağcı gazete çalışanları gün içinde daha az su içiyorlardı, çünkü aşırı sağcı editörler rakipleri olan radikal meslektaşlarından çok daha fazla para kazanıyordu. Doğal olarak çalışırken daha lüks sıvılar tüketebiliyorlardı. Gelgelelim, kişisel zevklerini yüce amaçlar uğruna belli bir raddeye kadar geri planda tutan radikaller de susuzluklarını su içerek gidermiyorlardı. Zira melmenole bitkisinin özsuyundan elde edilen *quartzupio* isimli mayalı içki, Kosta Rika'da neredeyse bedavaya satılıyordu.

Tekrardan rahat oturaklarımıza gömülmüştük. İsviçreli Profesör Dringenbaum raporundaki ilk maddeyi sunmak üzereydi ki, birdenbire derinden gelen bir patlamanın gümbürtüsüyle tüm bina sarsıldı ve pencereler zangırdadı. Aramızdaki iyimserler, bunun basit bir deprem olduğunu ileri sürdüler ama ben sabahtan beri otelin çevresinde toplanmakta olan göstericilerin artık yangın çıkarma yollarına başvurduğunu düşünme eğilimindeydim. Derken ilk patlamayı takip eden çok daha şiddetli ikinci patlama ve sarsıntı fikrimi değiştirdi. Artık makineli tüfeğin o tanıdık, kesik kesik çıkan kuvvetli sesinin sokaklarda yankılandığını duyabiliyordum. Hayır, hiç şüphem kalmamıştı: Kosta Rika düşman tarafların birbiriyle çatıştığı bir aşamaya gelmişti. Ortadan ilk kaybolanlar muhabirlerimizdi. Silah seslerini duydukları anda, yeni patlak veren bu olayın haberini yapma hevesiyle, ayağa fırlayıp hızla kapıdan dışarı çıktılar. Öte yandan Profesör Dringenbaum sunumunu yapmaya devam etti, medeniyetimizin bir sonraki aşamasının yamyam-

lık olduğunu öne süren konuşmasını epey karamsar bir tonda sürdürdü. Amerikalı meşhur teorisyenlerden alıntı yapıyordu; söz konusu teorisyenlere göre, yeryüzündeki her şey mevcut hızında var olmaya devam ederse, dört yüz yıl içinde insanlık, aşağı yukarı ışık hızında genişleyen bir yarıçapa sahip olan ve yaşayan bedenlerden oluşan canlı bir küreye dönüşecekti. Lakin yeni patlamalar sunumu böldü. Afallayan gelecekbilimciler salonu terk edip lobiye geçmeye başladılar, Özgür Edebiyat heyetindekiler de orada toplanıyordu. Vaziyetlerine bakılırsa Özgür Edebiyatçılar, bu krize nüfus patlamasına tamamıyla duyarsız olduklarını ortaya koyan bir işin ortasında yakalanmışlardı. Knopf Yayınevi editörlerinden bazılarının hemen arkasında çıplak sekreterler dikiliyordu; gerçi çırılçıplak da sayılmazlardı, çünkü kolları ve bacakları çeşit çeşit tasarımlarla boyanmıştı. LSD, marihuana, yohimbin ve afyon içeren popüler bir karışımla dolu nargileler taşıyorlardı. Duyduğuma göre Özgürlükçüler, daha geçenlerde Amerika Birleşik Devletleri Posta Bakanının temsili kuklasını yakmışlardı (sanırım kendisi toplu enseste çağrı yapan bir kitapçığın imha edilmesini emretmişti); şimdiyse lobide toplanmışlardı ve olabilecek en uygunsuz davranışları sergiliyorlardı, özellikle de içinde bulunduğumuz durumun ciddiyeti düşünülürse. Bitkin düşmüş ya da uyuşturucu yüzünden bilincini kaybetmiş birkaç kişi haricinde her biri ayrı kepazeliklerin peşindeydi. Resepsiyon masasından çığlıklar yükseliyordu, telefon santralinde görevli operatörlere tecavüz

ediliyordu; leopar derisi içindeki şişman bir beyefendi de vestiyere dalmıştı, bir yandan elindeki esrar meşalesini savuruyor bir yandan da görevlileri kovalıyordu. Adamı birkaç hademe ancak zapt edebildi. O esnada birileri asmakattan aşağı, bir erkeğin başka bir erkeği şehvetle nasıl tatmin edebileceğini epey açık bir biçimde ortaya seren fotoğraflar attı kafamıza, fotoğraflarda daha başka birçok şey vardı. Sokaklara çıkan ilk tanklarla birlikte –onları pencerelerden rahatça görebiliyorduk– telaşa kapılan fillümenistler ve protestocu öğrenciler asansörlerden dökülmeye başladı; daha önce bahsettiğim pâté tepeciklerini ve özel salata kâselerini (yayıncılar bunları da yanlarında getirmişlerdi) ayaklarının altında ezen bu yeni grup resmen çil yavrusu gibi etrafa dağıldı. Tabii bir de boğa gibi böğüren ve elindeki papakatilini çılgınca etrafa savurup önüne çıkan herkesi yere yapıştıran papa düşmanı sakallı manyak vardı. Kalabalığı yara yara ilerleyip otelin ön tarafına koştu, orada binanın bir köşesinin ardına saklandı ve –bunu gözlerimle gördüm– etrafta koşuşturan insanlara ateş açtı. Kendini ideolojik amaçlarına adamış bu fanatiğin fırsat bulunca kime ateş ettiğini hiç mi hiç umursamadığı belliydi. Dehşet ve şenlik çığlıklarının birbirine karıştığı lobi, otelin devasa panoramik camları tuzla buz olmaya başlayınca eksiksiz bir kıyamet tablosunu andırır oldu. Muhabir arkadaşlarımın yerini bulmaya çalıştım, hızla sokağa çıktılarını görünce onları takip ettim; oteldeki hava katlanılamayacak derecede bunaltıcıydı. Otelin garaj yolunu çevre-

leyen alçak beton duvarın arkasına çömelmiş iki kameraman, gördükleri her şeyi kayda almaya çalışıyordu ama bu pek akıl kârı değildi, çünkü böylesi olaylarda ilk olarak yabancı plakalı arabaların yakıldığını herkes bilir. Otelin otoparkından alevler ve dumanlar yükselmeye başlamıştı bile. Yanımda dikilen Mauvin ise Dodge marka arabasının alevler içinde çatırdaya çatırdaya yandığını görünce ellerini ovuşturup kıkırdadı. Arabayı Hertz'den kiralamıştı. Öte yandan Amerikalı muhabirlerin çoğunluğu bu görüntüyü pek komik bulmadılar. Birkaç kişinin ateşi söndürmeye çalıştığını fark ettim. Bu şahısların çoğu gariban giyimli yaşlı adamlardı, yakındaki bir çeşmeden kovalarla su taşıyorlardı. Bu manzarayı oldukça tuhaf buldum. Uzaklarda, Avenida del Salvación ve Avenida del Resurrección caddelerinin öteki ucunda polis kaskları parlıyordu; ancak geniş çimenlikleri ve görkemli palmiyeleriyle otelin önünde uzanan meydan hâlâ bomboştu. Boğuk seslerle birbirlerine bağırıp çağıran titrek ihtiyarlar, bastonları ve koltuk değneklerine rağmen, çabucak bir itfaiye birliği oluşturmayı başarmışlardı. Bu kadar kahramanca davranmaları epey hayret vericiydi ama o an, günün erken saatlerinde başıma gelenleri hatırladım ve şüphelerimi anında Mauvin'e anlattım. Makineli tüfeklerin ve etrafa saçılan kovanların gürültüsü konuşmayı çok zorlaştırmıştı; Fransız dostumun zeki yüzünü bir süre boyunca tastamam bir idrak yetersizliği işgal etti, sonra birdenbire gözleri ışıldadı. "Hah!" diye gürledi. "Su! İçme suyu! Yüce Tanrım, tarihte ilk

kez... kriptokemokrasi!" Bu sözleri söyler söylemez delirmiş gibi otele koştu. Belli ki bir yerlere telefon edecekti. Tuhaf, hatlar hâlâ kesilmemişti.

Garaj yolunda dikildiğim sırada yanıma İsviçreli gelecekbilimcilerden Profesör Trottelreiner geldi. Bu arada polis ekipleri saatler önce yapmaları gereken işi yapıyorlardı: Siyah kaskları, kalkanları ve gaz maskeleriyle, silahları ve coplarıyla birlikte Hilton tesisi etrafında güvenlik kordonu oluşturuyor, bizim bulunduğumuz yer ile kentin büyük caddesini ayıran parktan sürüler halinde üzerimize doğru gelen insan kalabalığını uzak tutmak için çabalıyorlardı. Özel polis birlikleri müthiş bir el çabukluğuyla bomba atarlar kurdular ve kalabalığı hedef almaya başladılar. Her ne kadar yoğun beyaz duman bulutlarının yükselmesine sebep oldularsa da patlamalar dikkat çekecek ölçüde zayıftı. Hatta en başta atılanları göz yaşartıcı bomba sandım ancak insanlar dört bir yana kaçışmak ve zorlukla nefes almaya çalışmak yerine, soluk dumanların çevresinde toplanmaya başladılar; çığlıkları çok geçmeden durdu, kısa bir süre sonra şarkılar söyleyip ilahiler okumaya başladılar. Ellerindeki kameralar ve kayıt cihazlarıyla, güvenlik kordonu ile otel girişi arasında bir aşağı bir yukarı mekik dokuyan muhabirler, bu manzara karşısında bütünüyle hayrete düşmüşlerdi; ama polislerin yeni bir tür kimyasal madde kullandığı belliydi, aerosol dumanı halindeki bu maddeyle insanları sakinleştirerek etkisiz hale getiriyorlardı. Ancak tam o sırada, Avenida del... hangisi olduğunu unuttum... işte o caddeden bir

başka grup daha çıkageldi, her nasılsa bu gruptaki insanlar bombalardan etkilenmemişlerdi, ya da en azından öyle görünüyorlardı. Sonradan öğrendim ki bu gruptakilerin ilerlemeye devam etme sebebi polise saldırmak değil, aksine onlara yardımcı olmakmış. Fakat öyle bir kaosun içerisinde bu ince ayrım nasıl yapılabilirdi ki? Bombalar bir süre daha yağmaya devam etti, bombaları takiben bir tomanın o kendine has gürültüsü ve ıslığı duyuldu, en sonundaysa sahneyi makineli tüfekler aldı ve havayı mermilerin vızıltısı kapladı. Artık iş iyice ciddileşmişti, bu yüzden garaj yolunu çevreleyen alçak duvarın arkasına eğilip siper aldım; kendimi *Washington Post* gazetesinden Haynes ile Stantor'un arasında buldum. Bildiklerimi kısaca onlara da anlattım; manşet olacak bir sırrı ilk olarak Fransız Basın Ajansı muhabirlerinden birine açtığım için küplere bindiler, hızla emekleyerek otele gittiler, ama çok geçmeden somurtarak geri döndüler, telefon hatları kesilmişti. Ancak Stantor otelin güvenliğinden sorumlu polis memuruyla konuşmayı başarmıştı ve KÇS (Komşunu Çok Sev) bombalarıyla yüklü uçakların yolda olduğunu öğrenmişti. Biraz sonra bölgeyi boşaltmamız emredildi, tüm polisler özel filtrelerle donatılmış gaz maskelerini taktı. Bize de maske dağıttılar.

Şans o ya, Profesör Trottelreiner psikotropik ilaç bilimi alanında uzmanmış. Kendisi dağıtılan gaz maskesini ne olursa olsun kullanmamam gerektiği konusunda beni uyardı, çünkü ortamda fazla aerosol bulunması durumunda bu maskeler işlevini yiti-

riyormuş, bu da aşırı filtre yüklenmesi denen olaya sebebiyet veriyormuş; maskeyi takan kişi, nefes aldığında maske takmayan kişiye göre çok daha yüksek kimyasal dozları ciğerlerine çekebiliyormuş. Soracağım soruyu tahmin edip cevabı peşinen verdi, böylesi bir durumda güvenilebilecek tek koruma ayrı bir oksijen maskesi takmakmış. Bu yüzden otel danışmasının yolunu tuttuk, resepsiyondaki görevliyi masasında yakalamayı başardık, onun yardımıyla yangın malzemeleriyle dolu bir depoya indik, bir dolu oksijen maskesi vardı. Draeger marka bu maskelerin kapalı devre solunum filtreleri vardı. Maskeleri taktıktan sonra tekrar dışarı çıktık, üstelik ilk uçakların gelişini haber veren o korkunç şiddetteki uğultuyu işitmek için tam zamanında gitmiştik. Herkesin bildiği gibi, hava bombardımanı başladıktan birkaç dakika sonra Hilton da KÇS bombalarından nasibini aldı, bu hatanın sonuçları resmen faciaydı. Doğru, KÇS bombaları yalnızca binanın uzak uçtaki zemin yapısına isabet etti, burada da Özgür Edebiyat Yayıncıları Derneği tarafından kurulan sergi tezgâhları bulunuyordu, yani otel konuklarından kimse bombalama esnasında yaralanmadı. Gelgelelim, kabak bizi korumaya çalışan polislerin başına patladı. Hepsi toplu halde ani sevgi nöbetine tutuldu. Gözlerimin önünde maskeleri yüzlerinden atıp göstericilere doğru koştular; sel olup akan pişmanlık gözyaşları eşliğinde diz çöküyor ve bağışlanmak için yalvarıyor, ellerindeki copları göstericilere uzatıp kendilerine acımadan vurmaları için resmen feryat figan ağlıyorlardı. Söz

konusu kimyasalın etkisini daha da artıran ikinci bir bombalamanın ardından bu emir erleri, etraftaki insanları öpüp kucaklamak için deliler gibi koşuşturdukları esnada birbirlerine takılıp yere yapışmaya başladılar. Yaşanan tüm bu trajediye ancak birkaç hafta sonra anlam verebildik. O günün sabahı hükümet yavaş yavaş filizlenen devrimin başını küçükken ezmek istemişti, bu sebeple belediyenin su şebekesine mutlutan, sakinol ve süpercoşkutanlardan elde edilmiş bromo-mülayimleştiriciden yaklaşık 700 kilo kadar karıştırmıştı. Doğal olarak hemen polis ve asker kışlalarının suyunu kesmişlerdi. Lakin konuda uzman kişilerden yardım almadıkları için planları başarısızlığa uğramaya mahkûm kalmıştı; zira maskelerdeki aşırı filtre yüklenmesini hiç hesaba katmamışlardı, ya da farklı toplumsal sınıfların su tüketiminin de epey farklılık göstereceği gerçeği akıllarına gelmemişti.

Polis memurlarındaki değişim istisnai bir şiddetle cereyan etmişti; çünkü Profesör Trottelreiner'ın bana açıkladığına göre kişi içinde zaten var olan iyi niyet dürtülerini takip etmeye ne kadar az alışıksa, böylesi kimyasallar o kişi üstünde daha sert bir etki gösteriyordu. Bu durum bir sonraki salvoda iki uçağın yanlışlıkla belediye binasını bombalamasının ardından intihar eden rütbeli birçok polisin ve askerin kendi canlarına neden kıydıklarını açıklıyordu: Geçmişte izledikleri politikalar yüzünden çektikleri ağır vicdan azabına dayanamamışlardı. Buna bir de General Diaz'ın –kendi kafasına sıkmadan önce– tüm siyasi suçluların derhal salıverilmesi

için bizzat verdiği emri eklersek, o gece yaşanan savaşın olağanüstü şiddetini anlamak daha kolay olacaktır. Uçak pistleri şehir dışında olduklarından zarar görmemişti; pilotlara verilen emirler de kesindi, bu yüzden emirleri harfiyen uyguladılar. Hava geçirmez sığınaklardaki gözcü polisler ve askerler, yaşananları görünce en sonunda Nounas'ı baştan aşağı toplu bir duygusal deliliğe sürükleyen uç tedbirlere başvurmuşlardı. Elbette Hilton'da olan bizlerin hiçbir şeyden haberi yoktu. Silahlı askeri birlikler ilk kez sahneye çıktığında saat gecenin on biriydi, parklar ve palmiyelerle çevrili meydana ayak basmışlardı; polis saflarından fışkıran kardeşlik sevgisini bastırmak için gelmişlerdi. Öyle de yaptılar, üstelik epey kan döktüler. Zavallı Mauvin sakinleştirici bombalardan birinin patladığı noktaya çok yakındı, patlamanın etkisiyle sol elindeki parmakların tamamı ile sol kulağını kaybetti ama bana sol elini zaten pek sevmediğini, kulağının ise sözünü etmeye değer bile olmadığını söyleyip duruyordu; hatta istersem diğer kulağını da bana verebileceğini söylüyordu, teklifini yerine getirmek için cebinden bir çakı dahi çıkardı ancak ben çakıyı elinden yavaşça alıp kendisini alelacele kurulmuş ilk yardım çadırına götürdüm. Orada onunla özgür edebiyatçıların sekreterleri ilgilendi. Bombalar yüzünden değişim geçiren sekreterler tıpkı bebekler gibi bas bas bağırarak ağlıyorlardı artık. Kimseyi günaha cezbetmemek için her yanı kapalı elbiseler giyinmiş, hatta peçelere bürünmüşlerdi; kimyasaldan daha çok etkilenen zavallıların

bazıları ise saçlarını kazımıştı. İlla bir talihsizlik yaşanacak ya, ilk yardım alanından geri dönüşte bir grup yayıncıya rastladım. Gerçi en başta onları tanıyamadım: Sırtlarına yırtık pırtık çuvallar geçirmişler, bu çuvalları da bir urganla (ki bu urganı aynı zamanda kendilerini kırbaçlamak için kullanıyorlardı) bedenlerine sarmışlardı. Çığlık çığlığa merhamet dileyerek ayaklarıma kapandılar, toplumu yoldan çıkardıkları için onları esaslı bir şekilde kırbaçlamamı dilediler. Kendini kırbaçlayan bu heriflere yakından bakınca bir de ne göreyim: Her biri *Playboy* dergisinin çalışanıydı –içine düştüğüm hayreti varın siz tahmin edin– üstelik yazı işleri müdürü de onlarlaydı! Vicdanı ona öylesine acı bir işkence çektiriyordu ki, bu beyefendinin gitmeme izin vermeyeceği belliydi. Beni kollarımdan çekiştiriyorlardı, oksijen maskem sağ olsun, onlara zarar verebilecek tek kişinin ben olduğumu biliyorlardı. Yakarışlarına daha fazla dayanamadım, istemeye istemeye de olsa isteklerine boyun eğmek zorunda kaldım. Çok geçmeden kollarım ağrımaya başladı, nefes almak da gitgide zorlaşıyordu. Kullandığım oksijen tüpü bitince bir başkasını bulamamaktan korkuyordum. Bu sırada yayıncılar sıra olmuş, sabırsızlıkla dayak sırasının kendilerine gelmesini bekliyordu. En sonunda onları başımdan savmak için, Hilton'un ek binasında meydana gelen KÇS patlamaları sebebiyle lobiye saçılan, ortalığı resmen Sodom ve Gomora'ya çeviren o renkli devasa posterleri toplamalarını emrettim; talimatlarımı dinleyip posterleri otelin önüne yığdılar ve dev poster

yığınını ateşe verdiler. Maalesef parkta konuşlanmış topçu birliklerinden biri, yaktığımız ateşi bir çeşit sinyal sanıp bize ateş açtı. Hemen oradan ayrıldım ama bu sefer de otelin zemin katında Harvey Simsworth denen adama rastladım. Harvey Simsworth ünlü peri masallarını aşırı pornografik eserlere dönüştürmek gibi çok kazançlı bir fikir bulmuştu (*Ali Baba ve Kırk Haremciler* isimli kitapla çıkış yaptı), daha sonradan dünya klasiklerine el atıp onları da yeniden yazdı (*Don Külot* gibi eserler ortaya koydu), böylece servetine servet kattı. Kullandığı teknik çok basitti: Geleneksel anlatılardaki "gizli seks yaşamını" gün yüzüne çıkarıyordu; örneğin Pamuk Prenses aslında yedi cücelerle neler neler yapmıştı, Kırmızı Başlıklı Kız ormanda ne işler karıştırmıştı, Alaaddin sihirli lambasının cininden neler dilemişti vesaire. Kolumu kaldıracak halimin olmadığını söyleyip kurtulmaya çalıştım. "O zaman," diye haykırdı hıçkıra hıçkıra, "hiç değilse tekme at bana!" Ne yapabilirdim ki? Onu geri çevirmek düpedüz acımasızlık olurdu. Sonra, tüm bu gayretler yüzünden bütünüyle bitkin düşmüş bir halde kendimi yangın söndürücülerin olduğu odaya attım, neyse ki orada kullanılmamış birkaç oksijen tüpü daha buldum. Profesör Trottelreiner de oradaydı, sarılmış bir yangın hortumu rulosunun üstünde oturuyordu. Gelecekbilimle ilgili makalelere göz gezdiriyordu, iş yaşamının telaşı ve konferansların keşmekeşi içinde azıcık da olsa boş bir zaman bulduğu için memnundu. Bu sırada KÇS bombaları yağmur gibi yağmaya devam ediyordu.

Profesör, ciddi sevgi felci vakalarında, özellikle insanları okşama arzusunun eşlik ettiği evrensel iyi niyet saldırıları gibi ciddi durumlarda, yara merhemi uygulanmasını tavsiye ediyordu; ayrıca dönüşümlü olarak mide yıkanması ve ağır dozlarda hint yağı kullanımına da başvurulabileceğini belirtti.

Basın odasında (*Herald* gazetesinden) Stantor Wooley, Sharkey ve (geçici bir süreliğine *Paris-Match* dergisi için fotoğrafçılık yapan) Kuntze yüzlerinde maskelerle kart oynuyorlardı. Telefon hatları kesik olduğundan yapacak daha iyi bir işleri yoktu. Onları izlemek için oturdum ama kısa bir süre sonra nüfuzlu Amerikan gazetecilerinden Joe Missinger, polislere mülayimleştiriciye karşı öfketan tabletleri dağıtılmaya başlandığını haykırarak içeri daldı. Bunun ne anlama geldiğini saniyesinde anlayıp hemen zemin kata koştuk ancak bunun da sahte bir söylenti olduğunu öğrendik. O yüzden etrafa bakınmak için dışarı çıktık. Tatsız gerçeğe o an tanık oldum, otelimizin üstten yirmi ya da otuz katı havaya uçmuştu; odamın tamamı içerideki her şeyle birlikte moloz yığınları arasında kaybolmuştu. Gökyüzünün dörtte üçünü alevler kaplamıştı. İrikıyım bir polis memuru gençlerden birini kovalıyor, kafasındaki kaskın içinden haykırıyordu: "Dur, yalvarırım dur, seni seviyorum!" Ancak kovalanan genç bu uyarılara hiç kulak asmıyordu. Kaos bir nebze dinmişti, profesyonel dürtüleriyle hareket eden muhabirler sakına sakına parka doğru ilerliyorlardı. Ben de onların peşine takıldım. Her yanda dini ayinler gerçekleştiriliyordu; kimileri Tanrı'ya el

açıyor, kimileri Şeytan'a tapıyordu, sivil polisler de ayinlere açıkça iştirak ediyordu. Hemen biraz ötede büyük bir kalabalık vardı, kalabalıktaki insanlar gözyaşları eşliğinde saçlarını yoluyordu; ellerindeki devasa pankartı gökyüzüne kaldırmışlardı. "YÜZÜMÜZE TÜKÜRÜN. BİZLER MUHBİRİZ." Tövbe eden Yahuda'ların sayısına bakarsak, hükümet onlara uzun süredir epey para yediriyor olmalıydı; o kadar para Kosta Rika ekonomisinin gelişmesi için harcansa çok daha iyi değerlendirilebilirdi. Hilton'a dönünce başka bir kalabalıkla daha karşılaştık. Arkadaş canlısı Saint Bernard cinsi köpekler gibi davranan polis köpekleri, otel barındaki en pahalı içkileri ağızlarına alıp gelişigüzel etraftakilere dağıtıyorlardı. Bardaysa polisler ve göstericiler kollarını birbirlerine dolamışlardı, sırayla vatansever marşlar ve devrim şarkıları söylüyorlardı. Bodruma ineyim dedim, ama orada da dönüşüm yüzünden neşeyle hoplayıp zıplayan insanların gürültüsüne dayanamadım, o yüzden Profesör Trottelreiner'le konuşmak için yangın söndürücülerin olduğu odaya gittim. Bir de ne göreyim, yanına üç kişiyi almış briç oynuyordu. Yüksek lisans öğrencisi olan Quetzalcoatl elindeki ası koz olarak ortaya attı, onun bu hareketi Profesör'ü o kadar kızdırdı ki, koca adam kâğıtları elinden fırlatıp hiddetle masadan kalktı. Tam o arada, Sharkey kapıya gelip biraz önce radyoda General Aquillo'nun konuşmasını dinlediğini söyledi: İsyanı kentin üzerine attıkları "sıradan" bombalarla bastıracaklardı. Kısacık bir savaş meclisi toplantısı

düzenledikten sonra Hilton otelinin en alt katına çekilmeye, yani kanalizasyona inmeye karar verdik. Otel mutfağı tamamen yıkıldığından yiyecek hiçbir şeyimiz yoktu. Aç göstericiler, fillümenistler ve yayıncılar, otelin ek binasının bir köşesindeki, terk edilmiş *centro erótico*'da buldukları çikolata pastillerini, jelibonları ve başka atıştırmalıkları mideye indirmişlerdi. Damarlarındaki mülayimleştirici kimyasal ile yedikleri atıştırmalıkların içindeki cinsel uyarıcılar birbirine karışmaya başlayınca yüzlerinin nasıl bir değişim geçirdiğini görmeliydiniz. Bu kimyasal kızışmanın sonuçlarının nereye varabileceğini düşünmek bile tüylerimi diken diken ediyordu. Gelecekbilimciler ile Hindistanlı ayakkabı boyacılarının birlikte olduğunu gördüm, kendilerini otel hizmetçilerinin kollarına bırakan gizli ajanlarla karşılaştım, koca koca farelerin kedilerle arkadaşlık ettiğine şahit oldum. Bu sırada polis köpekleri de karşılarına çıkan herkesi ve her şeyi yalamakla meşguldü. Tıklım tıklım bir kalabalığı yarmak zorunda olduğumuz için zar zor ilerleyebiliyorduk, sırtımdaki yarım oksijen tüpleriyle cebelleşen ben kafilenin en arkasından gidiyordum. Kollarımı ve bacaklarımı elleyip öpüyorlar, her yerimi okşayıp adeta bana tapınıyorlardı, kucaklamalar ve etrafımdaki izdiham yüzünden nefes alamıyordum; yine de inatla ilerlemeye devam ettim, nihayet Stantor sevinçle haykırdı. Kanalizasyonun girişini bulmuştu! Gücümüzün son kırıntılarını da kullanıp ağır rögar kapağını kenara ittik ve teker teker beton kuyuya indik. Demir merdivenin

basamağında ayağı kayan Profesör Trottelreiner'a destek oldum, ona "Konferansın böyle bir noktaya geleceğini hiç tahmin edebilir miydiniz?" diye sordum. Cevap vereceği yerde elimi öpmeye çalıştı, o sırada işkillendim; anlaşılan maskesi gevşemişti ve kimyasalın karıştığı havayı biraz da olsa teneffüs etmişti. Hiç vakit kaybetmeden fiziksel işkenceye başvurduk, ciğerlerine saf oksijen çekmesi için onu zorladık ve son olarak Hayawaka'nın raporunu yüksek sesle okuduk – bu Howler'ın fikriydi. Profesör nihayet kendine geldi, her birimize sert küfürler savurmaya başlayınca ayıldığından emin olduk ve tekrar yola koyulabildik. Birdenbire, el fenerimizin sönük ışığında, yağ lekeleriyle kaplı kara kanalizasyon duvarını gördük. Bu bizim için harika bir manzaraydı, çünkü KÇS bombalarının yağmur gibi yağdığı yeryüzü ile bizi ayıran, dokuz metrelik toprağın altındaydık artık. Bu barınağa sığınmayı akıl eden ilk kişiler olmadığımızı keşfettiğimizde yaşadığımız şaşkınlığı bir düşünün. Hemen karşımızdaki beton platformun üzerinde Hilton yöneticileri oturuyordu, tam kadro gelmişlerdi; bu açıkgöz idareciler otel havuzundan aldıkları şişirilebilir şezlonglarla, transistörlü radyolarla, şişe şişe viskilerle ve herkese yetecek kadar piknik yemeğiyle inmişlerdi buraya. Onlar da oksijen maskesi takıyordu, yani ellerindeki nimetleri bizimle seve seve paylaşmaları pek olası değildi. Ancak tehditkâr bir tavır sergileyip onları ikna etmeyi başardık, sayıca bizden azlardı. Böylece, azıcık baskıyla da olsa bir anlaşmaya vardık ve hep birlikte

soğuk ıstakoz yemek için oturduk. Planlanmamış ve beklenmedik bu yemekle birlikte gelecekbilim kongresinin ilk günü sona erdi.

*

Fırtınalı günün sonunda bitap düşmüş bir halde, kanalizasyonda olduğu her halinden belli daracık bir betonun üstünde uyumak zorunda olduğumuz düşünülürse Spartalıların yaşam şartlarından pek de farklı olmayan koşullarda geceyi geçirecek bir yer bulmuştuk. İlk problem, otel idarecilerinin düşünceli davranıp de yanlarında getirdikleri şezlongları adil biçimde dağıtma konusunda çıktı. On iki kişi için altı şezlong getirmişlerdi, çünkü altı kişilik yönetim ekibi bu yumuşak yatakları (tamamen yoldaşlık ruhu içinde) şahsi sekreterleriyle paylaşmayı düşünmüşlerdi. Stantor önderliğinde kanalizasyona gelen bizlerse yirmi kişiydik. Bu kişiler arasında Profesör Dringenbaum ve gelecekbilim ekibi, Hazelton ve Trottelreiner, CBS kanalından birkaç muhabir ve televizyon yorumcusu, yolda peşimize takılan iki kişi, deri ceket ve binici çizmesi giyen cüsseli bir adam (onu hiçbirimiz tanımıyorduk) ve son olarak *Playboy* editörünün sekreteri Josephine Collins vardı. Stantor besbelli ki Josephine Collins'in kimyasal sebebiyle geçirdiği değişimden faydalanmak istiyordu çünkü duyduğuma göre, anılarının telif haklarını satın alması için kadını çoktan ikna etmişti bile. Altı döşek için otuz küsur talipli olunca ortalık karıştı. Bu eğreti yatakların iki tarafına karşılıklı dizilmiş birbirimize dik dik

bakıyorduk, tabii insan oksijen maskesinin içinde ne kadar dik bakabilirse. Biri üçe kadar sayıp hep birlikte maskelerimizi çıkarmayı önerdi, elbette bu sayede herkesi yüce bir fedakârlık duygusu saracak ve aramızda mücadele olmayacaktı. Gelin görün ki kimse bu planı uygulamak için hevesli görünmüyordu. Uzun süre boyunca tartıştıktan sonra nihayet bir anlaşmaya varabildik: Kura çekecektik ve sırayla üçer saat uyuyacaktık. Kurayı bazılarımızın hâlâ yanında taşıdığı şu gök mavisi seks kuponlarıyla çektik. Kura sonucunda uyuyacak ilk kişilerden biri ben oldum, bana Profesör Trottelreiner eşlik edecekti; ancak aynı yatakta ya da daha doğrusu şezlongda uyuyacağımızı düşünürsek, kendisi yanımda olmasını isteyeceğim kişilere kıyasla epey tombul ve etli butluydu. Uyku sırası gelenler tarafından itile kakıla uyandırıldık; onlar biraz önce yattığımız yere rahat rahat kurulurken, biz kanalizasyonun bir ucuna çömelip endişeyle oksijen tüplerimizdeki basıncı kontrol ettik. Kalan oksijenin birkaç saatten fazlasını göremeyeceği açıktı. O korkunç olasılık artık kaçınılmaz görünüyordu, en nihayetinde biz de mülayimleşecektik. Üzerimize bir kasvet çöktü. O bahtiyarlığı önceden tattığımı bilen dostlarım merakla o an nasıl hissettiğimi sordular. Onları kimyasalın aslında o kadar da kötü hissettirmediği konusunda ikna ettim ama buna gerçekten inanmıyordum. Uykuya yenik düşüyorduk, kendimizi kanalizasyona düşmemek için elimize geçen ilk şeylerle rögar kapağının altındaki demir basamaklara bağladık. Tavşan uykusu uyurken hayatımda

duyduğum en şiddetli patlama sesiyle uyandım. Karanlıkta etrafıma bakındım, pillerin hemen bitmemesi için biri hariç tüm el fenerlerini söndürmüştük. Koca koca fareler kanalizasyonun kenarında koşturuyordu. Tuhaf olan şey ise tek sıra halinde ve arka bacakları üstünde ilerlemeleriydi. Kendimi çimdikledim ama hayır, kesinlikle rüya görmüyordum. Profesör Trottelreiner'i uyandırıp bu tuhaf olayı ona gösterdim ama o bile anlam veremedi. Fareler artık çifter çifter yürümeye başlamışlardı, bizim varlığımızı umursamıyorlardı bile; fakat en azından bizi yalamaya kalkışmamışlardı ki Profesör bunun iyiye işaret olduğunu belirtti, sonuçta bu durum, ne olursa olsun havanın temiz olduğunu gösteriyordu. Temkinli bir şekilde maskelerimizi çıkardık. Fareler iki bacakları üstündeki gezintilerine devam ederken sağımdaki gazetecilerin ikisi de mışıl mışıl uyuyordu ama tam o esnada Profesör ve ben hapşırdık, bir şeyler burun deliklerimizi gıdıklıyordu sanki; en başta kanalizasyonun kokusundandır diye düşündüm fakat sonra kökleri fark ettim. Ayaklarıma bakmak için öne doğru şöyle bir eğildim. Yanlış görmüyorsam, resmen kök salıyordum. Yaklaşık olarak dizlerimden aşağısı kök salıyor, gövdem ise yeşeriyordu. Biraz sonra kollarım tomurcuklanmaya başladı, tomurcuklar da hemencecik gelişip bizzat gözlerimin önünde açıldı. Doğru, yapraklar epey solgundu ama zaten söz konusu yeraltında büyüyen bitkiler olduğunda bu gayet olağan bir durumdu. İçimden bir ses meyve vermemin an meselesi olduğunu söylüyordu. Trottelreiner'e olanlar hakkındaki

düşüncesini sormak istedim, ama öyle fazla hışırdıyordu ki bağırmak zorunda kaldım. Uyuyanlar adeta leylak ve mine çiçeğiyle kaplı hoş bir bahçeyi andırıyorlardı. Fareler yaprakları kemiriyor, ayaklarıyla bıyıklarını düzeltiyor ve gitgide büyüyorlardı. Birazcık daha büyüseler üstlerine binilir bunların, diye düşündüm. Tıpkı bir ağaç gibi güneş yüzü görmek için deli oluyordum. Sanki çok uzaklardan gelen aralıklı bir gök gürültüsü uğulduyordu kulaklarımda, toprağa yumuşakça düşen bir şeyler vardı, koridorlardaki yankıları andıran bir gürültü işittim; kızardım ve sarardım, sonunda yapraklarım esen rüzgârla birlikte savruldu. Nasıl olur? Merak ediyordum, şaşırmıştım; sonbahar ne ara geldi?

Öyleyse ayrılık vakti de gelmişti. Köklerimi topraktan söktüm ve kulak kabarttım. Ah, evet, trompetler çalıyordu. Sırtına eyer vurulmuş bir fare –bir kemirgene göre gerçekten olağanüstü bir canlıydı– bana doğru dönüp çarpık göz kapaklarını ağır ağır kırptı, gözlerime Profesör Trottelreiner'in hüzün dolu gözleriyle baktı. İçime düşen şüphe yüzünden tereddüde kapıldım. Eğer karşımdaki canlı bizim Profesör'ün bir fareye dönüşmüş haliyse, o zaman onun sırtına binmek hiç yakışık almazdı, ama yalnızca azıcık ucundan Profesör'ü andıran gerçek bir fareyse o zaman endişelenmeme gerek yoktu. O ara trompetlerin sesi tekrar duyuldu, o yüzden hemen eyerin üstüne atladım ve kanalizasyona düşüverdim. Pis su nihayet kendime gelmemi sağladı. Öfke ve tiksintiyle irkilip tekrar beton zeminin üstüne çıktım. Fareler istemeye istemeye de olsa

bana yer açtılar. Hâlâ iki ayakları üstünde geziniyorlardı. Ama tabii ya –o an kafama dank etti– halüsinojenler! Eğer ben kendimi bir ağaç sandıysam, onların kendilerini insan olarak görmemesi için bir sebep var mıydı ki? Hemen el yordamıyla oksijen maskemi aradım, en sonunda buldum ve yüzüme geçirdim, ama endişeyle nefes alıyordum, yüzümdekinin gerçek bir maske olup olmadığından nasıl emin olabilirdim ki? Belki bu da bir yanılsamaydı.

Birdenbire her yanı bir aydınlık kapladı. Başımı kaldırdım ve rögar kapağının açıldığını gördüm, Amerikalı bir çavuş elini aşağı uzatıyordu.

"Hadi!" diye bağırdı. "Hadisene!"

"Ne, helikopterler mi geldi?" Ayağa sıçradım.

"Çabuk, çabuk!" diye bağırdı. "Kaybedecek zaman yok!"

Diğerleri de uykularından uyanmıştı. Merdiveni tırmandım.

"Nihayet, zamanı gelmişti!" diye hırıldadı arkamdaki Stantor.

Dışarıya çıktık, gökyüzü alevlerle aydınlanmıştı. Etrafıma bakındım, helikopter falan yoktu, yalnızca paraşütçüler gibi giyinmiş birkaç kasklı asker vardı. Bize koşum takımına benzer bir teçhizat dağıttılar.

"Bu nedir?" diye sordum, kafam karışmıştı.

"Çabuk, çabuk!" diye bağırdı yine çavuş.

Askerler dağıttıkları teçhizatı sırtıma geçirdiler. "Hayal görüyorum!" diye düşündüm.

"Alakası bile yok," dedi çavuş. "Bunlar zıplama kılıfları, tek kişilik roket taşıyıcılarınız yani, yakıt depoları da sırt çantalarının içinde. Al, tut şunu."

Elime kumanda koluna benzer bir şey tutuşturdu, o sırada arkamdaki asker omuz askılıklarımı ve kemerimi iyice sıktı. "Tamamdır!"

Çavuş sırtıma hafifçe vurdu ve bir düğmeye bastı. Uzun ve tiz bir çığlık duyuldu, çantanın ağzından dökülen beyaz dumanlar bacaklarımın her yanını sardı. Göz açıp kapayıncaya kadar bir tüy gibi havada süzülüyordum.

"İyi de bu şeyi nasıl kullanacağımı bilmiyorum ki!" diye bağırdım, cayır cayır yanan parlak geceye doğru yükselirken.

"Öğrenirsin!" diye haykırdı çavuş aşağıdan. "İstikamet açını Kuzeeeyyy Yıldızınaaa göree hesaplaaaa!"

Aşağı baktım. Yakın bir zamana kadar Hilton Oteli olan o devasa moloz yığının üzerinde uçuyordum. Yığının hemen yakınında küçük bir insan grubu vardı; azıcık ötedeyse kan kırmızı renkteki bir ateş halkası, yuvarlak ve minik bir nesnenin etrafını aydınlatıyordu. Bu nesne havaya doğru yükselen Profesör Trottelreiner'in ta kendisiydi, anlaşılan şemsiyesi açılmıştı. Kayışlarım ve tokalarım sağlam duruyor mu diye kontrol ettim. Sırtımdaki güç kaynağı çağlıyor, çınlıyor ve tıslıyordu; çantamdan çıkan buhar bulutu baldırlarımı yakmaya başlamıştı, o yüzden dizlerimi karnıma doğru iyice çektim, ama bu sefer de dengemi kaybettim ve tam bir dakika boyunca dengesiz bir topaç gibi oraya buraya savruldum. Ama sonra gayri ihtiyari bir dürtüyle kola yapıştım, sanırım bunu yaparak jet motorlarının yönünü değiştirdim çünkü birdenbire yatay bir çizgi

üzerinde rahatça süzülmeye başladım, keyif bile alıyordum – gerçi nereye gittiğime dair en ufak bir fikrim olsa her şey daha güzel olurdu. Bir yandan kumanda kolunu idare etmeye, bir yandan da aşağıdaki manzaranın tamamını görmeye çalışıyordum. Binalardan geriye kalan harabeler, kapkara sivri dişleri andıran bir görüntüyle yükselen ateş duvarlarının içinde beliriyordu. Mavi, kırmızı ve yeşil renkteki minik alev parçacıkları benimle buluşmak için yerden yukarı doğru yükseliyor ve çığlıklarla yanımdan geçiyordu; o on fark ettim ki meğer bana ateş ediliyormuş. Hemen kumanda kolunu ittim. Sırtımdaki güç kaynağı öksürdü, çatlak bir kazan gibi sızladı, bacaklarımı haşladı ve beni baş aşağı halde zifiri karanlığın içine savurdu. Rüzgâr kulaklarımda çınlıyordu, cüzdanımın, çakımın ve diğer ıvır zıvırlarımın cebimden kayıp düştüğünü hissettim, bir kartal gibi dalışa geçip hemen arkalarından takip etmeyi deneyecektim ama çoktan gözden kaybolmuşlardı. Sessiz yıldızların altında bir başıma uçmaya devam ettim; hâlâ tıslıyor, cızırdıyor ve çınlıyordum. Rotamı ayarlamak için Kuzey Yıldızını aradım ama tam bulmuştum ki güç kaynağım son nefesini verdi ve ben tıpkı bir taş gibi hızla aşağı doğru düşmeye başladım. Şans o ya, tam yere yapışacakken –soluk renkli bir otobanı, ağaçların gölgelerini ve birkaç çatıyı görebiliyordum– jetimden çıkan son bir püskürtü beni yere düşmekten kurtardı ve epey yumuşak şekilde çimenlerin üstüne inmemi sağladı. Yakınlardaki hendekte birileri

inliyordu. Bu inleyen sakın bizim Profesör çıkmasın, diye düşündüm, öyle olsa ne garip olur ama! Gelin görün ki gerçekten oydu. Kalkmasına yardım ettim. Her yanını yokluyor, gözlüğünü kaybettiğini söylüyordu. Bunun dışında gayet iyi görünüyordu. Çantasını çıkarması için ona yardım etmemi söyledi. Sonra eğilip çantanın yan gözünden bir şeyler çıkardı. Çelik borular ve bir tekerlek.

"Şimdi de seninkiler..."

Benim çantamdan da bir tekerlek çıkardı, malzemeleri biraz kurcaladı ve sonunda bağırdı:

"Hadi bin! Gidiyoruz!"

"Ne diyorsun? Nereye gidiyoruz?" diye sordum, iyice afallamıştım.

"Tandem bisikletimiz var. Washington'a gidiyoruz," diye kısaca cevap verdi Profesör, ayağını çoktan pedala atmıştı bile.

"Hayal görüyorum!" diye iç çektim.

"Saçmalama!" diye öfleyip püfledi. "Standart paraşütçü ekipmanlarından biri işte."

"Tamam, tamam ama siz bunları nereden biliyorsunuz?" diye sordum, bisikletin arka koltuğuna otururken. Profesör pedalları çevirdi, çimenlerin üstünden asfaltın başladığı yere kadar sürdük.

"ABD Hava Kuvvetleri için çalışıyorum!" dedi, çılgınlar gibi pedal çeviriyordu.

Pekâlâ, iyi hoş ama hatırlayabildiğim kadarıyla Washington'la aramızda Peru ve Meksika uzanıyordu, Panama'dan bahsetmiyorum bile.

"Oraya bisikletle asla gidemeyiz!" diye bağırdım rüzgâra karşı.

"Bununla buluşma yerine kadar gideceğiz zaten!" diye bağırarak cevap verdi Profesör.

O halde Profesör sadece bir gelecekbilimci değil miydi? Ah, acaba bu sefer başıma ne iş almıştım? Büyük bir iş, orası belli... Hem her şeyi geçtim, Washington'da ne işim olurdu benim? Yavaşça frene bastım.

"Ne yapıyorsun be adam?" diye homurdandı, bisikletin gidonuna eğilmiş öylece duran Profesör. "Devam etsene!"

"Yok, ben iniyorum!" dedim, kararımı vermiştim.

Bisiklet yavaşlayıp durdu. Dengede durmak için ayağının birini yere koyan Profesör, etrafımızı çevreleyen karanlığı alaycı bir el hareketiyle işaret etti. "Peki, sen bilirsin. Kolay gelsin!" dedi ve tekrar yola koyuldu. Bisikletin kuyruk lambasının kırmızı parıltısı gecenin içinde kaybolurken arkasından "Her şey için teşekkürler!" diye seslendim. Nerede olduğuma dair en ufak fikrim yoktu, kafamı toparlamak için yol kenarındaki kilometre direğine yaslandım.

Baldırıma sivri bir şey batıyordu. Elimi dalgın dalgın bacağıma attım, avucuma dal parçaları ilişti, onları koparmaya başladım. Canım acıdı. "Eğer bunlar benim dallarımsa," dedim kendi kendime, "o zaman hâlâ hayal görüyorum demektir!" İyice bakmak için eğiliyordum ki yüzüme çok parlak bir ışık vurdu. Gümüş renkli farların ışığı köşeyi dönerken yoldan saptı, aracın devasa gölgesi önüme düştü ve kapılardan biri sonuna kadar açıldı. İçeriyi görebiliyordum. Gösterge panelinde yanıp sönen mavi, yeşil ve altın sarısı ışıklar, naylon çorap

içindeki bir çift hoş bacak, gaz pedalına dayanmış timsah derisi topuklular, bana doğru dönmüş şarap kırmızısı dudaklarıyla karanlık bir yüz ve direksiyonu tutan parmaklarda ışıldayan göz alıcı elmaslar.

"Gideceğin yere kadar bırakayım mı?"

Arabaya bindim. O kadar sersemlemiştim ki dallar hepten aklımdan çıkmıştı. Bacaklarımı gizlice şöyle bir yokladım. Çalı çırpıdan başka bir şey yoktu.

"Nasıl ya, daha şimdiden mi?" diye sordu kadın, kısık ve neredeyse erotik bir sesle.

"Anlamadım?" diye karşılık verdim, ne diyeceğimi şaşırmıştım.

Omuz silkti. Motoru güçlü mü güçlü araba hızlanarak ilerledi, yol üzerindeki kesik beyaz şeritler karanlığın içinden üzerimize doğru akın ediyordu; kadın bir düğmeye bastı, gösterge panelinin altından hoş bir melodi yükseldi. Yine de bu işte bir iş olmalı, diye düşündüm. Anlamsız geliyordu. Doğru, elime gelenler dal değildi, yalnızca çalı çırpıydı. Ama işte yine de!

Kadını şöyle bir süzdüm. Gerçekten çok güzeldi; baştan çıkarıcı ve şeytaniydi, güzelliğinin ahududuyu çağrıştıran bir tarafı vardı. Ama etek giymiyordu, onun yerine üstünde kuş tüyleri vardı. Deve kuşu tüyleri mi? Hayal mi görüyordum? Günümüzde kadın kıyafetlerinde revaçta olan modayı göz önüne alırsak, belki de hayal görmüyor olabilirdim. Yolda kimsecikler yoktu, gazı öylesine köklemiştik ki hız kadranındaki ibre sağ taraftan bir an olsun ayrılmıyordu. Birdenbire arkadan bir el saçlarımı kavradı. İrkildim. Ancak o uzun tırnaklar

beni öldürme amacı taşımıyordu, aksine sevgiyle batırılıyorlardı boynuma.

"Sen de kimsin?" Kurtulmaya çalıştım, ama yapamadım. "Bırak beni, lütfen!"

İleride yeni ışıklar parıldıyordu, büyük bir evin karaltısı belirdi, lastiklerimizin altında ezilen çakıllar gıcırdadı, araba keskin bir dönüş yaptı ve kenarda durdu.

Saçımı hâlâ bırakmamış olan el başka bir kadına aitti, soluk tenli zayıf bir kadındı, siyahlara bürünmüştü ve güneş gözlüğü takıyordu. Arabanın kapısı açıldı.

"Neredeyiz?" diye sordum.

Tek kelime bile etmeden üzerime çullandılar, direksiyondaki beni itiyor, çoktan kaldırıma çıkmış olan kadın ise dışarı çekiştiriyordu. Kısacası zorla arabadan indirildim. Evin içinde parti veriliyordu, müzikle karışan sarhoş çığlıkları kulağıma kadar geliyordu, garaj yolunun yakınındaki çeşmeyse pencerelerden gelen ışıkla sarı ve mor renklere bürünüyordu. Refakatçilerim kollarımdan sıkı sıkıya tuttular.

"Gerçekten hiç zamanım yok," diye mırıldandım.

Kulak asmadılar. Siyahlar içindeki kadın üzerime doğru eğildi, sıcak nefesini sanki fısıldarcasına kulağıma üfledi.

"Hooh!"

"Efendim?"

Kapının önüne gelmiştik artık. İkisi de kahkaha atmaya başladı, besbelli ki bana gülüyorlardı. Onlara dair her şey iticiydi, üstüne üstlük bir de gitgide küçülmeye başladılar. Diz mi çöküyorlardı?

Hayır, hayır, bacakları kuş tüyleriyle sarılıydı. "Hah işte!" dedim kendi kendime, rahatlamıştım. "Alt tarafı bir hayalmiş işte!"

"Hayal demek, öyle mi?" diye bir kahkaha patlattı güneş gözlüğü takan kadın. Siyah incilerle bezeli çantasını havaya kaldırıp başıma vurdu. İnledim.

"Hayal neymiş şimdi görürsün, yavşak herif!" diye çığlık attı diğeri, o da başımın aynı yerine sertçe bir darbe indirdi. Yere kapaklandım, başımı kollarımın arasına aldım. Gözlerimi açtım. Profesör Trottelreiner elinde şemsiyesiyle üzerime doğru eğilmişti. Kanalizasyonun beton zemininde uzanıyordum. Fareler hiçbir şey olmamış gibi çiftler halinde yürümeye devam ediyordu.

"Neresi, söyle, neresi acıyor?" diye sordu Profesör. "Burası mı?"

"Hayır, burası..." deyip başımdaki şişliği gösterdim.

Şemsiyesinin sivri ucunu başımdaki şişliğe batırdı.

"İmdat!" diye haykırdım. "Yapmayın, lütfen, yeter! Ne yapmaya..."

"Yardım etmeye çalışıyorum tabii!" diyerek sertçe karşılık verdi gelecekbilimci. "Ne yazık ki elimizde başka bir panzehir mevcut değil!"

"En azından sivri tarafıyla yapmayın şunu, yalvarıyorum!"

"Böylesi çok daha etkili ama."

Bir kere daha vurdu, sonra dönüp birilerini çağırdı. Gözlerimi kapattım. Başım zonkluyordu. Sonra elimin kolumun çekiştirildiğini hissettim. Profesör

ile deri ceketli adam kollarımdan ve bacaklarımdan tutup beni bir yere taşımaya başlamışlardı.

"Şimdi nereye?" diye bağırdım.

Titrek tavandan düşen dökuntüler yüzüme çarpıyordu. Hamillerimin çürük bir tahtaya ya da sarsak bir kalasa bastıklarını hissedince irkildim, kayıp düşmelerinden korkuyordum. "Beni nereye götürüyorsunuz?" diye sordum zayıfça ama cevap alamadım. Bir saniye bile kesilmeyen bir gök gürültüsü duyuluyordu. Sonra ortalık aydınlandı, dışarı çıkmıştık, her yanımız alev alevdi. Üniformalı adamlar kanalizasyondan çıkarılan herkesi teker teker alıp açık bir kapıdan içeri –beyaz boyayla kocaman harflerle yazılan ABD ORDU HELİKOPTERİ 1-109-894 yazısını görebilmiştim– epey kaba sayılabilecek şekilde ittiriyorlardı. Profesör Trottelreiner başını helikopter penceresinden içeri uzattı.

"Kusura bakma be Tichy!" diye bağırdı. "Mecbur kaldım!"

Hemen arkasında dikilen biri, elinden şemsiyeyi alıp Profesör'ün başına iki kez vurdu ve onu da aramıza yolladı. Gelecekbilimci inleye inleye yere kapaklandı. O ara pervaneler dönmeye başladı, motor gürledi ve helikopter tüm görkemiyle havalandı. Profesör hemen sedyemin yanındaki koltuğa oturdu, eliyle başının arkasını nazikçe ovuşturuyordu. Ne yalan söyleyeyim, her ne kadar yaptığı şeyleri sırf iyi niyetle yapmış olsa da kafasındaki şişliği fark etmemle beraber keyfim azıcık da olsa yerine geldi.

"Nereye gidiyoruz?"

"Gelecekbilim kongresine," dedi Trottelreiner, acıyla yüzünü buruşturuyordu hâlâ.

"Ama... kongre... kongre bitmedi mi?"

"Washington olaya dahil oldu," diye açıkladı kısaca. "Konferansa devam edeceğiz."

"Nerede peki?"

"Berkeley."

"Üniversiteyi mi kastediyorsunuz?"

"Evet. Yanında bir çakı yoktur, değil mi?"

"Hayır, yok."

Helikopter şöyle bir yalpaladı ve alev aldı. Patlamayla birlikte kabin ortadan ikiye ayrıldı ve hepimiz boşluğa savrulduk. Sonrası acı doluydu. Bir sirenin uzun iniltisini duyuyordum sanki, birileri elindeki makasla kıyafetlerimi kesiyordu. O sırada bayılmışım ama bir süre sonra tekrar kendime geldim. Humma ve engebeli yol yüzünden serseme dönmüş bir halde, içinde bulunduğum ambulansın donuk beyaz tavanına bakıyordum. Hemen yanımda mumya gibi sarılmış başka bir beden uzanıyordu, beraberindeki şemsiyeye bakılırsa Profesör Trottelreiner'in bedeni olmalıydı. Hâlâ yaşadığımı fark ettim. Demek o korkunç düşüşten mucize eseri kurtulmuştum. Ambulans aniden sertçe direksiyon kırdı ve yan yan kaymaya başladı, tekerlekler resmen ciyak ciyak bağırıyordu – birkaç takla atıp alev aldı ve patlamayla birlikte aracın tüm iskeleti paramparça oldu. Şuurumu tamamen yitirmeden önce düşündüğüm tek şey vardı: "Ne, yine mi?" Gözlerimi açtığım zaman tepemdeki cam kubbeyi gördüm. Beyazlara bürünmüş maskeli bazı kimse-

ler, dua eden rahipler gibi kollarını kaldırmış, alçak sesle birbirlerine danışıyorlardı.

"Evet, bu Tichy," sözlerini duydum. "Buraya koyarız, kavanozun içine. Yok, yok, sadece beyni. Gerisi işe yaramaz. Şimdi, anestetik lütfen."

Pamukla sarılmış nikel bir halka tüm görüntüyü kararttı. Çığlık atıp yardım çağırmak istiyordum ama o keskin gazı soluyup hiçliğin içine süzüldüm. Kendime geldiğimde gözlerimi açamıyordum, kollarımı ve bacaklarımı da hareket ettiremiyordum, sanki felç olmuştum. Tüm o acıya rağmen hareket etmek için çırpınıyordum.

"Sakin, sakin! Hareket etme!" dedi huzur veren melodik bir ses.

"Neler oluyor? Neredeyim? Niye buradayım?" diye peş peşe soruverdim. Dudaklarımda ve yüzümün tamamında bir gariplik vardı sanki.

"Hastanedesin. Her şey yolunda. Endişelenecek bir şey yok. Birazdan sana yiyecek bir şeyler vereceğiz."

"İyi de nasıl yiyeceğim ki, benim..." diyecektim ki makas seslerini duydum. Gazlı bez şeritleri bütün bütün dökülüyordu yüzümden, sargılar döküldükçe ortalık aydınlanıyordu. İri yapılı iki hademe beni kollarımın altından kibarca ama sıkı sıkıya tutup ayağa kaldırdı. Hademeler o kadar kocamanlardı ki şaşırmıştım. Beni bir tekerlekli sandalyeye oturttular. Hemen önümde insanın iştahını açan bir et suyu çorbasının dumanı tütüyordu. Elimi doğrudan kaşığa attım ama kaşığı tutan el küçücük ve simsiyahtı. Bu eli iyice inceledim. Eli bizzat kendi

isteğimle hareket ettirdiğimi anlayınca, bu elin bana ait olduğu kanısına varmak zorunda kaldım. Elim amma değişmişti. Bunun sebebini sorabileceğim birilerini ararken etrafa bakınıyordum ki o ara gözlerim karşımdaki duvarda asılı olan aynaya ilişti. Güzel mi güzel, siyahi bir kadın tekerlekli sandalyede oturuyordu; pijamalar içindeydi ve her yanı sargılıydı, yüzünde bir perişanlık vardı. Burnuma dokundum. Aynadaki kadın da aynısını yaptı. Yüzümün ve boynumun her yanını yokladım, ellerimi nihayet göğüslerime attığımda ise telaşla çığlık attım. Sesim epey tiz ve yüksek çıkmıştı.

"Tanrım!"

Hemşire aynanın üstünü kapamadığı için yanındaki birini azarladı, sonra bana döndü.

"Ijon Tichy, siz misiniz?"

"Evet. Yani... evet, evet! İyi de bu ne demek? O kadın... Şu hanımefendi..."

"Bir nakil geçirdiniz. Başka yol yoktu. Hayatınızı kurtarmamız gerekiyordu. Eh, hayatınızı kurtarmak demek de beyninizi kurtarmak anlamına geliyordu!"

Hemşire çabuk ama anlaşılır bir biçimde konuşuyordu, ellerimi avuçlarının içine almıştı. Gözlerimi kapadım. Birdenbire çok zayıf hissettim ve gözlerimi tekrar açtım. Cerrah sinirden küplere binmiş bir vaziyette içeri daldı.

"Ne yapıyorsunuz siz?" diye kükredi. "Hasta şok geçirebilirdi!"

"Zaten geçirdi!" diye karşılık verdi hemşire. "Simmons'un hatası, Doktor Bey. Aynayı örtmesini söylemiştim!"

"Şok geçirdi öyle mi? O halde neyi bekliyorsunuz? Hastayı ameliyata hazırlasanıza!" diye emretti doktor.

"Hayır! Yetti artık!" diye bağırdım.

Ama kimse kadın halimin yakarışlarına kulak asmıyordu. Yüzüme beyaz bir örtü kapandı. Onu yırtıp kurtulmak istedim ama yapamadım. Sedyenin kauçuk tekerleklerinin fayans kaplı zeminde ilerlerken çıkardığı sesi duyuyor ve hissediyordum. Sonra korkunç bir patlama sesi duyuldu; pencereler tuzla buz oldu, her yanı alevler ve dumanlar sardı. Patlamayla birlikte koridor zangır zangır titretti.

"Protestocular! Eylem yapıyorlar!" diye bağırdı biri. Etrafa saçılmış cam parçacıkları kaçışan insanların ayakkabılarının altında çatırdıyordu. Beyaz örtünün içinde resmen mahsur kalmıştım, yan tarafıma şiddetli bir acı saplandı, bilincimi kaybettim.

Uyandığımda kendimi reçele bulanmış bir halde buldum. Yüz buruşturacak ölçüde ekşi bir kızılcık reçeliydi. Karnımın üstünde yatıyordum, üzerimdeki büyük ve epey yumuşak şey bedenimi eziyordu. Bir döşekti bu. Tekmeleyip üstümden attım. Avuçlarıma ve dizlerime tuğla parçaları batıyordu. Silkelenip doğruldum, ağzımdaki kum taneciklerini ve kızılcık çekirdeklerini tükürdüm. Odanın haline bakılırsa içeri bir bomba düşmüştü. Pencere çerçeveleri yamulmuştu, çerçevelerin köşelerinden çıkıntı yapan ince cam parçaları tıpkı buz sarkıtları gibi zemine doğru sivriliyordu. Ters dönmüş hastane yatağı yanarak kömürleşmişti. Hemen önümde

üstünde yazılar yazan büyük bir kart vardı, o da reçele bulanmıştı. Elime alıp yazanları okudum:

Sayın Hasta (adı, soyadı)! Şu an devlet destekli deney hastanemizde yatıyorsunuz. Hayatınızı kurtarmak için şiddetli/aşırı şiddetli (uygun seçeneği yuvarlak içine alınız) yollara başvurulmuştur Alanında uzman cerrahlarımız modern tıbbın en güncel gelişmelerinden yararlanarak sizi bir/iki/üç/dört/beş/altı/yedi/sekiz/dokuz/on (uygun seçeneği yuvarlak içine alınız) kez ameliyat etmiştir. Tamamen sizin menfaatinizi gözeten cerrahlarımız organizmanızın bazı parçalarını başka insanlardan alınan parçalarla değiştirmiştir, elbette bunu yaparken Federal Kanun (1-98910-001/89/1 sayılı Gözden Geçirilmiş Tüzük) maddeleriyle tam uyum içinde hareket etmişlerdir. Şu an okumakta olduğunuz yazı, yeni hayatınızdaki –ki bu hayatı bizim kurtardığımızı hatırlatmakta bir beis görmüyoruz– bazı olası beklenmedik durumlara karşı en iyi şekilde uyum sağlamanız için titizlikle hazırlandı. İşlem sırasında kollarınızı/bacaklarınızı/omurganızı/kafatasınızı/akciğerlerinizi/midenizi/böbreklerinizi/karaciğerinizi/diğer organlarınızı (uygun seçeneği veya seçenekleri yuvarlak içine alınız) almak zorunda kalmış olsak bile içiniz ferah olsun, bu fani kalıntılarınızla ilgilenirken inandığınız dinin emirleri doğrultusunda hareket edilmiştir; söz konusu kalıntılarınız uygun bir törenle defnedilmiş/tahnit edilmiş/mumyalanmış/denizin dibine gömülmüş/yakılıp külleri havaya

savrulmuş-kaba konmuş-çöpe atılmıştır (uygun seçeneği yuvarlak içine alınız). Bundan böyle içinde mutlu ve sağlıklı bir yaşam süreceğiniz bu yeni bedenin sizi şaşırtması muhtemeldir ancak tüm hastalarımızda olduğu gibi sizin de zamanla uyum sağlayacağınızı temin ederiz. Organizmanıza nakil için kusursuz/iyi/kullanışlı/yeterli/o an elimizde bulunan (uygun seçeneği yuvarlak içine alınız) organları kullanmış bulunmaktayız; bu organlar tam olarak bir yıl/altı ay/üç ay/üç hafta/altı gün (uygun seçeneği yuvarlak içine alınız) süreyle garantilidir. Elbette, şunu unutmamalısınız ki...

Yazı burada son buluyordu. Ancak o sırada kartın üstünde kalın harflerle yazılmış ismimi görebildim: IJON TICHY. Ameliyatlar: 6, 7 ve 8, KOMBO. Ellerim titriyordu. Tanrım, diye düşündüm, benden geriye ne kaldı? Parmaklarıma dahi bakmaya korkuyordum. Elimin üstü kızıl kıllarla kaplıydı. Başımın dönmesine rağmen titreye titreye doğruldum, düşmemek için duvardan destek alıyordum. Bu kez göğüslerim yoktu – eh hiç yoktan bu da bir şeydir. Dışarıda cıvıldayan kuşu saymazsak, her yana mutlak bir sessiz hâkimdi. Tam cıvıldayacak da vakitti yani! KOMBO. KOMBO ne anlama geliyordu? Ben kimdim? Ijon Tichy. Bundan emindim. Pekâlâ en başta bacaklarıma dokundum. Evet, iki tane bacağım vardı; ama eğri büğrü, çarpık bacaklardı. Karın çok büyük. Göbek deliği resmen kuyu gibi derindi, yağlar kat kat sarkıyordu, ıyy! Ne olmuştu bana? Önce helikopter. Muhtemelen vurul-

muştu. Sonra ambulans. Belki bir bomba veya mayına kurban gitmiş olabilir. Sonra minyon siyahi kadın olmuştum... protesto, koridor, başka bir bomba mı? Peki, o zavallı kadına ne oldu? Şimdiyse, yeniden... İyi de tüm bu yıkım ne anlama geliyordu?

"Merhaba!" diye bağırdım. "Kimse yok mu?"

Hayretten ağzım açık kaldı. Muhteşem bir sesim vardı, kalın ve gür tonuyla bir operacının sesini andırıyordu. Aynaya bakma zamanım gelmişti ama gözüm kesmiyordu, çok korkuyordum. Elimi yanağıma attım. Vay vay vay! Kıvırcık gür bukleler. Aşağı baktığımda göğsüme kadar inen, keçe gibi kabarık, ateş kızılı bir sakal gördüm. Ahenobarbus!* Kızıl Sakal! Neyse hiç olmadı keserim. Bina girişindeki sundurmaya çıktım. O aptal kuş hâlâ cıvıldıyordu. Kavaklar, çınarlar, fundalar... Bunlar da ne? Park mı? Devlet hastanesinde hem de? Bankta oturan biri vardı, pantolonun paçalarını sıvamış güneşleniyordu.

"Merhabalar!" diye seslendim.

Dönüp baktı. O yüz, garip bir biçimde çok tanıdıktı. Gözlerimi ovuşturdum. Elbette! Benim yüzümdü o! Bendim o! Sundurmayı üç adımda indim, kendime yakından bakmak için nefes nefese koşuyordum. Evet, evet bendim o, hiç şüphem yoktu.

"Ne diye öyle bakıyorsunuz?" diye gergin bir biçimde sordu, benim sesimle.

---

* Roma İmparatorluğu döneminde bazı kimselerin soyadı olarak seçtikleri, Latincede "kızıl sakal" anlamına gelen bir lakap –çn.

"Ne... nasıl..." diye kekeledim. "Siz kimsiniz? Hangi hakla..."

"Hah, tamam, sen demek!" Ayağa kalktı. "Ben Profesör Trottelreiner."

"Ama... ama neden... Tanrı aşkına, neden, ne diye..."

"Bu işte benim parmağım yok," dedi, benim kaşlarımı çatıyordu. "Hippi midir, zippi midir nedir, işte onlar buraya girmişler. Protestocular işte. Sonra bir el bombası... Ümitsiz vaka olarak değerlendirildin, ben de öyle. Çünkü hemen yan odanda yatıyordum."

"Ümitsiz vakaymış, hadi oradan!" diye çıkıştım. "Gözlerimle görüyorum işte, kör değilim, öyle değil mi? Profesör, doğruyu söyleyin, nasıl yapabildiniz bunu!?"

"İyi de ben baygındım, yemin ederim! Ameliyatı gerçekleştiren Doktor Fisher her şeyi sonradan açıkladı: En iyi organları önce kullanmışlar, sıra bana geldiğindeyse geriye sadece artıklar kalmış, o yüzden..."

"Bunu nasıl söylersiniz! Bedenimi aşırmakla yetinmeyip üstüne hakaret ediyorsunuz!"

"Ben yalnızca Doktor Fisher'ın söylediklerini aktarıyorum! Aslında bunun..." –göğsünü işaret ediyordu– "bana hiç uygun olmadığını düşünmüşler ama ellerinde daha iyisi olmadığından yeniden canlandırma işlemine devam etmişler. Bu sırada sen çoktan nakledilmiştin."

"Ben?"

"Beynin yani."

"Öyleyse bu kim? Yani, bu kimdi?" diye sordum, yeni bedenimi kastediyordum.

"Göstericilerden biri. Muhtemelen liderlerinden biri. Anladığım kadarıyla, fünyeyi nasıl kullanacağını bilemediğinden beyninde bir şarapnel parçasıyla kalakalmış. Sonrası, sonrası işte..." Trottelreiner benim omuzlarımı kullanarak omuz silkti.

Zangır zangır titredim. Bu yeni bedenin içinde bir garip hissediyordum, ona nasıl uyum sağlayacağımı bilemiyordum. Esasen içim tiksintiyle doluydu. Bu kalınca kaba tırnaklar, pek zeki birinin tırnaklarına benzemiyordu!

"Şimdi ne olacak?" diye mırıldandım. Birden dizlerimin bağı çözülmüştü sanki, Profesör'ün yanına oturdum. "Yanınızda ayna var mı?"

Cebindeki aynayı çıkardı. Endişeyle aynayı elinden kapıp yüzüme baktım: Şişmiş mosmor bir göz, gözeneklerle kaplı bir burun, korkunç dişler, aşağı sarkan bir gıdı. Yüzün alt tarafı kızıl kıllarla kaplıydı. Aynayı geri verirken gördüm ki Profesör pantolonu yine dizlerine kadar sıvamış güneşleniyor; onu cildim çok hassastır diye uyarmayı düşündüm ama sonra dilimi tuttum. Eğer yanarsa, eh ne yapalım, bu onun düşüneceği meseleydi; benim değildi, artık değil!

"Şimdi nereye giderim ben?" diye sesli sesli düşündüm.

Trottelreiner doğruldu. Yüzüme –yüzüm mü?– baktı, gözlerinde –gözleri mi?– acıma ifadesi vardı.

"Hiçbir yere gitmeni tavsiye etmem! Senin adam bir dolu terör eylemi sebebiyle hem FBI hem de polis

tarafından aranıyormuş. Hakkında tutuklama kararı var, üstelik görüldüğü yerde vurulsun emri de cabası!"

Hah, bir bu eksikti! Tanrım, hayal görüyor olmalıyım, diye düşündüm.

"Hayal falan görmüyorsun!" diye sertçe çıkıştı Trottelreiner. "Her şey gerçek evladım, katıksız saf gerçek!"

"O zaman hastane niye boş?"

"Bilmiyor musun? Ha, tabii ya, sen baygındın... Grev var."

"Doktorlar mı yapıyor?"

"Herkes, tüm görevliler. Gerillalar, Fisher'ı rehin aldılar. Onun özgürlüğüne karşılık seni istiyorlar."

"Beni mi?"

"Evet. Anlayacağın onların hiçbir şeyden haberi yok, senin artık sen olmadığını, yani artık Ijon Tichy olduğunu bilmiyorlar."

Başım çatlamak üzereydi.

"İntihar edeceğim!" dedim boğuk ve gür bir sesle.

"Bir daha düşün derim. Bir kez daha nakil yaparlar, olan sana olur."

Tüm bunların bir hayal olmadığına kendimi ikna etmenin bir yolunu bulmak için delicesine kafa patlatıyordum.

"Peki, peki ya..." diye söze girdim, ayağa kalktım.

"Peki ya ne?"

"Ya sırtınıza atlayıp buradan gidersem? Ha? Buna ne dersiniz?"

"Sırtıma atlamak mı? Sen kafayı sıyırdın herhalde?!"

Doğrudan gözlerine baktım, öne doğru eğilerek vaziyet aldım, sırtına atladım ve kanalizasyona düştüm. Mide bulandıran simsiyah lağım yüzünden az daha kusuyordum ama doğrusu az rahatlamamıştım! Sürüne sürüne çıktım. Artık daha az fare vardı, herhalde çekip gitmişlerdi. Yalnızca dört tanesi kalmıştı geride. Mışıl mışıl uyuyan Profesör Trottelreiner'in ayağının ucunda onun kartlarıyla briç oynuyorlardı. Briç mi? Havadaki halüsinojen yoğunluğu olağanüstü derecelere ulaşmış olsa bile, farelerin briç oynaması mümkün müydü ki? Endişelenmiştim, en şişman farenin omzunun üstünden elindeki kartlara baktım. Kartları karmakarışık dizmişti, aynı renkten bile oynamıyordu. Yani endişelenecek bir şey yoktu... Derin bir oh çektim.

Yine de her ihtimale karşı, ne olursa olsun kanalizasyondan çıkmamaya karar verdim. Bu kurtarılmalardan gına gelmişti artık, en azından bir süreliğine burada kalacaktım. Bir sonraki kurtarma operasyonunda en başta kanıt isteyecektim. Yoksa kim bilir daha neler görmeye başlardım! Yüzüme dokundum. Şakal yoktu, maske de yoktu. Maskeye ne olmuştu?

"Bana gelince," dedi Profesör Trottelreiner, gözleri hâlâ kapalıydı. "Ben dürüst ve saygıdeğer bir genç kızım, umarım bunu aklınızdan bir an olsun çıkarmazsınız beyefendi."

Başını öne eğip dikkatle kulak kabarttı, sanki söylediklerine karşılık bir cevap bekliyordu, sonra ekledi:

"Beyefendi, bana kalırsa bunun erdemle ilgisi yok, aynı şekilde kimilerinin sırf ölü bir tutkuya

hayat vermek için takındıkları tavırla da ilgisi yok, anlayacağınız ben sadece ortadaki doğruyu dile getiriyorum. Bana sakın dokunmayın, yoksa canıma kıymak zorunda kalacağım."

"Hah!" diye düşündüm. "Demek o da kanalizasyona geri dönmek istiyor!"

Bu düşünce beni rahatlattı. Profesör'ün hayal görüyor olduğu gerçeği, hiç olmazsa, benim hayal görmediğimi kanıtlıyor gibiydi.

"Şarkı söylememi istiyorsunuz, öyle mi?" diye devam etti Profesör. "Pekâlâ. Masum birkaç şarkıdan zarar gelmez. Peki, beyefendi, eşlik etme onurunu bahşeder misiniz acaba?"

Öte yandan yalnızca uykusunda konuşuyor da olabilirdi. Bu durumda hiçbir şeye kesin gözüyle bakamazdım.

Acaba emin olmak için tekrar sırtına mı çıksaydım? Ama en nihayetinde ona gerek duymadan doğrudan lağıma da atlayabilirdim.

"Ah, korkarım bugün sesim biraz bozuk. Hem *annem* de beni bekliyor. Lütfen, eşlik etmenize gerek yok!" dedi ve kendini beğenmiş bir tavırla saçlarını savururcasına başını yana attı. Elimde fenerle ayağa kalkıp etrafa baktım. Fareler gitmişti. İsviçreli gelecekbilimcilerin hepsi duvar kenarına uzanmış horluyordu. Daha ötede muhabirler ve birkaç otel yöneticisi şişme şezlonglarda uyuyordu. Her yana tavuk kemikleri ve bira kutuları saçılmıştı. Bir hayal için gerçekten dikkat çekici bir gerçeklik mevcuttu. Ancak beni eksiksiz, kesin ve kati gerçeklikten başkası kesmezdi. Yukarıda neler oluyordu acaba?

Ara ara boğuk sesli patlamalar duyuluyordu, TNT ya da KÇS patlamaları. O sırada çok yakından bir cumburlop sesi geldi. Karanlık suyun yüzeyi yarıldı ve Profesör Trottelreiner'in tiksintiyle ekşimiş yüzü, suyun yüzeyinde belirdi. Elimi uzattım. Tutup yukarı çıktı, şöyle bir silkelendi ve şöyle dedi:

"Görülebilecek en aptalca rüyayı gördüm."

"Sanırım güzel bir genç kızdınız, doğru mu?"

"Eh be! Demek ki hâlâ hayal görüyorum!"

"Neden öyle düşünüyorsunuz?" diye sordum.

"Çünkü başkalarının rüyalarımızın içeriğini bilebileceği tek yer hayallerdir."

"Uyuduğunuz sırada konuştuğunuzu duydum, o kadar," diye açıkladım durumu. "Dinleyin, siz uzman sayılırsınız. Aklımızın başında olup olmadığını anlamak için başvurabileceğimiz, hata payı sıfır olan bir yöntem var mı?"

"Yanımda mutlaka birkaç tane dikkataks bulundururum. Kutu ıslanmış, ama ilaçlara bir şey olmamıştır. Her türlü uyku halini, transı, yanılsamayı, hayali ve kâbusu sona erdirir. Denemek ister misin?"

"İlaç gerçekten dediğiniz etkiyi gösterebilir," diye mırıldandım. "Gelgelelim eğer ilaçların kendisi de bir yanılsamadan ibaretse hiçbir işe yaramazlar."

"Eğer hayal görüyorsak uyanırız, yok eğer görmüyorsak o zaman hiçbir zararı olmaz," diyerek garanti verdi Profesör, o sırada soluk pembe bir tableti ağzına attı. Uzattığı ıslak kutudan bir tablet de ben aldım, dilimin üstüne koydum ve yuttum. Sonra tepemizdeki kanalizasyonun kapağı bir tangırtıyla açıldı ve kasklı bir paraşütçü aşağıya doğru kükredi:

"Çabuk! Yukarı çıkın! Sallanmayın!"

"Bu seferki ne çavuş, helikopterler mi yoksa tek kişilik roket kılıfları mı?" diye sordum, pişmiş kelle gibi sırıtarak. "Ciddiyim, bu sefer bana ilişmeseniz daha iyi olur!"

Duvarın dibine çöküp kollarımı kavuşturdum.

Trottelreiner demir basamakları tırmandığı sırada çavuş, beni işaret edip "Birkaç tahtası eksik herhalde, he?" diye yorum yaptı. Ortalığa kargaşa hâkimdi. Stantor beni omuzlarımdan tutup ayağa kaldırmaya çalıştı ama onu ittim.

"Burada mı kalmak istiyorsun?" diye sordu. "Keyfin bilir..."

"Hayır. '*Kolay gelsin!*' demen gerekiyordu," diye düzelttim onu. Açık kapaktan teker teker çıktılar. Alevlerin titrek parıltısını görüyor, birtakım bağrışmalar ve talimatlar duyuyordum. Sonra şiddetli bir ıslığı andıran tıslamalar işittim, sanırım şu uçan sırt çantalarının yardımıyla tahliye ediliyorlardı. Tuhaftı, çok tuhaftı. Bunlar ne anlama geliyordu? Onların yerine hayal görüyor olabilir miydim? Vekaleten hayal görmek mümkün müydü ki? Kıyamete kadar burada oturmaya devam mı edecektim?

Yine de kımıldamadım. Kanalizasyonun kapağı ikinci bir tangırtıyla kapandı ve tek başıma kaldım. Zemine dik yerleştirilmiş bir el feneri, tavana doğru cılız bir ışık halkası gönderiyor ve ortamı azıcık da olsa aydınlatıyordu. Kuyrukları sıkı sıkıya örülmüş iki fare yürüyerek önümden geçti. İşte bunun bir anlamı olmalı, dedim kendi kendime, ama ne? Muhtemelen düşünmemek en iyisiydi.

Kanalizasyon suyunun içinde bir şeyler hareket ediyor, suyun şırıldamasına sebep oluyordu. "Hah, yine başlıyoruz," diye kendi kendime söylendim. "Bu sefer sıra kimde acaba?" Suyun çamur gibi yoğun yüzeyi yarıldı ve parlak siyah kıyafetli beş dalgıç belirdi, su altı gözlüğü ve oksijen maskeleri takmışlardı, ellerinde de silahlar vardı. Sıra sıra platformun üstüne atladılar ve paletlerini betona şap şap vurarak yanıma geldiler.

"*Habla usted español?*"* diye sordu en baştaki, maskesini çıkardıktan sonra. Teni epey kavruktu ve ince bir bıyığı vardı.

"Hayır," dedim. "Ama eminim sizler benim dilimi konuşuyorsunuzdur."

"Bu gringo da amma ukalaymış," dedi yanındakine. Emir almışçasına hepsi birden silahlarını bana doğrulttu.

"Kanalizasyona atlamamı ister misiniz?" diye sordum neşeyle.

"Duvara yaslan bakalım! Eller yukarı! Daha da yukarı!"

İçlerinden biri silahın namlusunu kaburgalarıma bastırdı. Bu hayal şimdiye kadar epey gerçekçi ilerliyordu – hatta silahlar ıslanmasın diye naylon torbalara sarılmıştı.

Bıyıklı adam, sigara yakmaya çalışan tıknaz ve esmer bir adama (görünüşe göre liderleri oydu) döndü. "Burada bundan başkaları da varmış," dedi. Bu sırada bira tenekelerini kulakları sağır edecek

---

* İsp. İspanyolca biliyor musun? –çn.

bir gürültüyle tekmeleyip şezlongları ters çeviriyorlardı, etrafı didik didik aradılar. En sonunda yetkili olan sordu:

"Silah var mı?"

"Üstünde yok komutanım. Kontrol ettim."

"Artık ellerimi indirebilir miyim?" diye sordum. "Uyuşmaya başladılar."

"Birazdan onları biz uyuşturacağız merak etme, hem de sonsuza dek uyuşturacağız. Ne dersiniz, şimdi mi?"

"Hı hı," diye kafa salladı komutan, çektiği dumanı burnundan üfleyerek. "Dur dur, bekle!" diye ekledi sonra.

Sallana sallana yanıma geldi. Kemerine bir sürü altın alyansın takılı olduğu bir ip asılıydı. Ne muhteşem bir detay, diye düşündüm, amma gerçekçi!

"Diğerleri nerede?" diye sordu.

"Bana mı soruyorsunuz yahu? Hayal göre göre kanalizasyon kapağından çıktılar işte. Ama elbette bunu siz de biliyorsunuz."

"Komutanım, manyak bu herif. Kafayı yemiş. İzin verin acısına bir son vereyim," dedi bıyıklı adam, o sırada silahındaki emniyet mandalını naylon torbanın üzerinden açtı.

"Öyle olur mu, be aptal," dedi komutan. "Torbayı deleceksin, sonra başka bir torba nereden bulacaksın acaba? İşini bıçakla hallet."

"Böldüğüm için kusura bakmayın," dedim ellerimi azıcık indirerek, "ama sanırım kurşun benim için daha iyi olur."

"Bıçağı olan var mı?"

Hepsi birbirine baktı. Elbette bıçakları yok, diye düşündüm. Bu her şeyi çok çabuk sonlandırırdı. Komutan izmariti yere atıp paletinin ucuyla ezdi, yüzünü ekşitip tükürdü ve şöyle dedi:

"Şunun işini bitirin de gidelim."

"Elbette, hay hay!" diyerek hevesle onayladım.

Merakla etrafıma toplandılar.

"Acelen ne gringo? Şu piçe bakın hele, işini bitirelim diye yalvarıyor! Belki de parmaklarını ve burnunu kesip bıraksak daha iyi olur!"

Hepsi başka başka öneriler sundu.

"Beyler, lütfen! Yarım yamalak iş yapmanın sırası değil! Yapmanız gerekeni yapın, merhamet göstermeyin!" diye ısrar ettim.

"Suya atlayın! Devam ediyoruz!" diye bağırdı komutan, hepsi birden maskelerini taktı. Bu sırada komutan dalgıç kıyafetini açıp ceketinin düğmelerini çözdü, küçük bir tabanca çıkardı, namlusuna üfledi, sonra tabancayı ucuz vahşi batı filmlerinde boy gösteren bir kovboy edasıyla elinde döndürdü ve beni göğsümden vurdu. Bedenimi şiddetli, iç dağlayan bir acı sardı. Duvarın dibine çökmeye başlamıştım ki adam saçımı kavrayıp kafamı geriye doğru itti ve silahını yüzümün ortasına dayayıp tekrar ateş etti. Işık kör edecek derecede parlaktı ama silahtan çıkan *pat* sesini duyacak kadar zamanım yoktu. Hemen sonrasında mutlak bir karanlığın içindeydim, boğuluyordum, çağlar boyu sürdü sanki, sonra bir şey beni kaldırıp bir kenara savurdu, umarım bir ambulansta ya da helikopterde değilimdir diye ümit ettim, gelgelelim karanlık

daha da karanlıklaştı, en sonunda o kadar karanlık oldu ki karanlığın kendisi bile karanlıkta kayboldu, geriye hiçbir şey kalma.

Uyandığımda kendimi sağlam bir yatağın üstünde buldum, dar pencereli bir odanın içindeydim, camların üstü beyaza boyanmıştı. Sanki bir şey bekliyormuşçasına kapıya doğru donuk donuk baktım. Nerede olduğuma ya da buraya nasıl geldiğime dair en ufak fikrim yoktu ya, neyse. Ayaklarımda terlik vardı, pijamalarım çizgiliydi. Eh, en azından küçük de olsa bir değişiklik, diye düşündüm; gerçi bu seferki rüya o kadar ilginç olmayacak gibi geliyordu. Kapı ardına kadar açıldı. Beyaz laboratuvar önlüğünün içindeki bir grup gencin ortasında kısa boylu, sakallı bir doktor dikiliyordu, adamın kırlaşmış gür saçları vardı, burnunun ucunda altın çerçeveli bir gözlük duruyordu. Elinde kauçuk bir çekiç tutuyordu.

"Baylar, işte size ilginç bir vaka!" dedi. "Hem de ne ilginç. Hastamız dört ay önce yüksek dozda halüsinojene maruz kalmış. Halüsinojen maddelerin etkisi elbette bir süre sonra geçmiş ama hastamız bunu katiyen kabullenmiyor ve gerçekten gördüğü her şeyin hayal olduğu düşüncesinde ısrar ediyor. Hatta bu yanılgısında öyle ileri gitmiş ki, General Diaz'ın askerlerine –o sırada kanalizasyonu kullanarak saldırı altındaki saraydan kaçıyorlarmış– kendisini öldürmeleri için resmen yalvarmış çünkü ölüm sayesinde içine düştüğü yanılsamadan uyanacağını düşünüyormuş. Çok ciddi üç farklı ameliyatın ardından hayatını kurtarmayı başarabildik, öyle ki

kalbindeki sol karıncıktan iki kurşun çıkardık ancak o hâlâ hayal gördüğüne inanmayı sürdürüyor."

"Şizofreni vakası mı?" diye sordu zayıf bir kadın stajyer. Meslektaşları önünü kapadığından beni göremiyor, görebilmek için parmak uçlarında dikiliyordu.

"Hayır. Yeni bir tür tepki psikozuyla karşı karşıyayız, hiç şüphesiz o ölümcül ilaçların aşırı dozda kullanımıyla tetiklenmiş bir psikoz. Ümitsiz bir vaka. Aslına bakarsanız durumu o kadar vahim ki, hastayı camlaştırma işlemine derhal başlanmasına karar verildi."

"Profesör, ciddi misiniz?" diye haykırdı kadın stajyer. Heyecanını zar zor bastırıyordu.

"Evet. Bildiğiniz gibi, günümüzde ümitsiz vakaları kırk ya da yetmiş yıllık bir süre için sıvı nitrojen yardımıyla dondurabiliyoruz. Hastayı, hastalığına dair bildiğimiz her şeyle birlikte hava geçirmez bir muhafaza kabına koyuyoruz. Bu kabı bir çeşit Dewar şişesi ya da termos olarak düşünebilirsiniz. Tıpta yeni keşifler yapıldıkça ve yeni gelişmeler kaydedildikçe söz konusu hastaların saklandığı mahzenlerin dökümü çıkartılıyor, iyileştirilme şansı olanlar tekrar diriltiliyorlar."

Kadın stajyer, iri yapılı iki meslektaşının arasından başını uzatıp "Camlaştırılmak için rıza gösteriyor musunuz?" diye sordu bana. Gözleri bilim merakıyla ışıldıyordu.

"Kusura bakmayın ama hayaletlerle konuşmuyorum," diye cevap verdim. "Ama size isminizi söyleyebilirim. *Halüsinda.*"

Odadan çıkıp kapıyı kapattılar ama kadının sesini hâlâ işitebiliyordum. "Camlaştırma! Onlarca yıllık kış uykusu! Resmen zamanda yolculuk yapmak gibi! Ne kadar romantik!" Onunla aynı fikirde olduğumu söyleyemezdim ama özenle hazırlanmış bu düşe karşı direnmenin de pek anlamı yoktu. Ertesi günün akşamı, iki hasta bakıcı beni sedyeyle ameliyathaneye götürdü, odada camdan bir hazne vardı. Hazneden yükselen buharlar o kadar soğuktu ki nefesimi tutmak zorunda kalmıştım. Birkaç iğne yedikten sonra ameliyat masasına yatırıldım, ince bir tüp aracılığıyla tatlı, saydam bir sıvıyla beslediler beni – bu, yaşlı hasta bakıcının dediğine göre gliserinmiş. Babacan bir tipti. Ona da *Halüsinan* adını verdim. Ben uykuya daldığım sıra eğilip kulağıma bağırdı: "Tatlı rüyalar!"

Cevap veremedim, hareket edemedim, parmağımı bile kıpırdatamadım, tüm bu süre boyunca korktum –üstelik o süre bana haftalar gibi gelmişti!– aceleci davranmalarından ve beni şuurumu tamamen yitirmeden önce cam hazneye atmalarından korktum. Anlaşılan gerçekten de biraz aceleleri vardı; çünkü kulağıma değen son dünyevi ses, bedenim sıvı nitrojenin içine daldırıldığında çıkan şapırtı sesiydi. Hiç hoş değildi.

*

Hiçlik.

*

Hiçlik.

*

Hiçlik, mutlak ve kati bir hiçlik.

*

Bir süre boyunca düşündüm, belki bir mevcudiyet vardır ama hayır, yanılmışım. Hiçlik.

*

Burada hiçbir şey yok... Ben de dahil.

*

Hiçlik. Ne kadar böyle devam edecek?

*

Sanki bir şey var, ama emin değilim, odaklanmam gerekiyor.

*

Bir şey var ama çok değil. Normalde olsa hiçlik derdim.

*

Buzullar, mavi ve beyaz buzullar. Her şey buz. Ben de dahil.

*

Gayet hoşlar, şu buzullar. Ah bir de bu kadar soğuk olmasalar.

*

Buzdan iğneler, berrak kar tanecikleri. Kutuplar. İliklerime kadar donuyorum. İlik mi? Ne iliği... Saf, şeffaf buz. Kırılgan ve çetin.

*

Hadi bir tadıma bakın, dondurucu içinde tazeciğim ben. İyi de "ben" ne anlama geliyor? Sanırım asıl mesele bu.

*

Ben hiç ama hiç bu kadar üşümemiştim. Neyse ki "ben" meselesi tepeden tırnağa muamma. "Ben" bir insan mı, yoksa bir madde mi, yoksa bir şey mi? Belki bir buzdağıdır. Buzdağlarının küçük küçük delikleri olur mu?

*

Ben o tatlı güneş ışınlarının tadını çıkaran bir kış karnabaharıyım. Nihayet bahar geldi! Her şeyin buzu çözülüyor.

Özellikle de benim. Ağzımın içi... Ağzımın içinde bir buz, yahut bir dil!

*

Bir dil. Bunlar olurken beni eğip büküyorlar, yuvarlayıp dövüyorlar. Ovalıyorlar, yumrukluyorlar. Plastik bir örtünün altındayım, tepemde lambalar. Herhalde bu yüzden bir sera karnabaharı olduğumu düşündüm. Epey hezeyan etmiş olmalıyım. Her yer beyaz – ama bu beyaz duvarlara ait, karlara değil.

*

Buzlarımı erittiler. Minnettarlığımın bir göstergesi olarak günlük tutmaya karar verdim – parmaklarım kalem tutabilecek kadar çözündüğünde tabii. Parlak

buzullar ve ışıl ışıl kar tanecikleri gözlerimin önünde dans etmeye devam ediyor. Berbat bir soğuk var ama artık en azından kendimi azıcık ısıtabiliyorum.

27 VII. Beni yeniden canlandırmaları üç hafta sürdü. Anlaşılan birkaç sorunla karşılaşmışlar. Yataktan yazıyorum. Gün içinde geniş, geceleriyse küçük bir odada kalıyorum. Hemşirelerim gümüş maske takıyorlar, hepsi çekici genç kadınlar. Bazılarının göğüsleri yok. Ha bir de ya ben çift görüyorum ya da başhekim iki başlı. Yemekler alelade sayılır: Patates püresi, süt, yulaf ezmesi, et, ekmek ve tereyağı. Soğan çorbası azıcık yanıktı. Buzullar kabuslarıma girmeye devam ediyor, bir türlü peşimi bırakmıyorlar. Şafak sökünceye dek titriyorum, mosmor oluyorum, üstüm buz tutuyor, uzuvlarım donuyor, her yanımı karlar kaplıyor. Sıcak su torbaları ve ısıtmalı battaniyeler hiç işe yaramıyor. Yatmadan önce konyak içersem faydasını görebilirim belki.

28 VII. Göğüsleri olmayan hemşireler henüz öğrenciymiş. Cinsiyetleri başka türlü ayırt etmem mümkün değil. Etraftaki herkes uzun boylu ve alımlı, ayrıca sürekli gülümsüyorlar. Bense bir çocuk gibi zayıf ve mızmızım, en ufak şeyler bile sinirime dokunuyor. Bugün iğne vurulduktan sonra şırıngayı kaptığım gibi başhemşirenin poposuna sapladım ama kadın gülümsemeyi bir an olsun kesmedi. Bazen sanki bir okyanustaymışım da buz kütlemle, yani yatağımla birlikte su yüzeyinde süzülüyormuşum gibi hissediyorum. Bana tavana yansıttıkları

resimleri gösteriyorlar: Yavru kediler, tavşancıklar, minicik atlar, kuçukuçular ve yaban arıları. Niye acaba? Bana verdikleri dergilerin hepsi çocuk dergisi. Bir yanlışlık mı var?

29 VII. Çok çabuk yoruluyorum. Önceleri, yani yeniden canlandırılma sürecinin henüz başında bazı hayaller gördüğümü artık biliyorum. Beklenen bir şeymiş. Tamamen normalmiş yani. Onlarca yıllık bir geçmişten gelen kişilerin yeni hayatlarına yavaş yavaş alıştırılması gerekiyor. Bu işlemin derin su dalgıçlığı yapan birini su yüzeyine çıkarmak için kullanılan işlemden pek farkı yok; eğer söz konusu derinlik çok büyükse, dalgıç bir anda pat diye yüzeye çıkarılmaz. Böylelikle çözel kişi –öğrendiğim ilk yeni kelime– aşina olmadığı yeni dünyaya yavaş yavaş, aşama aşama hazırlanıyor. Yıl 2039. Temmuz ayındayız, mevsimlerden yaz, hava çok güzel. Özel hemşiremin ismi Aileen Rogers. Mavi gözlü, yirmi üç yaşında. Gözlerimi dünyaya –ikinci kez– New York'un dışındaki bir yeniden canlandırma merkezinde açtım. Ya da bir diriltme merkezinde. Bu yerler halk arasında böyle anılıyor. Burası resmen bir şehir, parkları falan var. Kendi değirmenleri, fırınları, baskı makineleri de var. Çünkü normal dünyada artık tahıllar ve kitaplar yok. Ama yine de ekmek, peynir, kahve kreması üretiliyor. Ama inekler sayesinde üretilmiyormuş. Hemşirem inekleri bir tür makine sandı. Derdimi kimseye anlatamıyorum. Süt nereden geliyor? Otlardan. Evet, onu ben de biliyorum ama sütü üretmek için otları yiyen şey

ne? Otları hiçbir şey yemiyor. O zaman süt nereden geliyor? Otlardan. Otlar sütü kendi kendilerine mi üretiyorlar? Hayır, kendi kendilerine değil tabii. Yani, tam olarak öyle sayılmaz. Otlara yardım etmek gerekiyor. Otlara inekler mi yardım ediyor? Yine hayır. O zaman nasıl bir hayvan yardım ediyor otlara? Hiçbir hayvan. O zaman süt nereden geliyor? İşte böyle böyle kısır döngüye giriyoruz.

30 VII 2039. Aslında epey basit. Çayırların üzerine bir şey serpiyorlar, böylece güneş otları peynire dönüştürüyor. Bu bana göre hâlâ süt konusuna bir cevap sayılmaz. Her neyse, o kadar da önemli değil. Yavaş yavaş ayakta durabiliyorum, yürüteç kullanabiliyorum. Bugün kuğularla dolu bir gölet gördüm. Evcilleştirilmişler, yanına çağırınca geliyorlar. Eğitimliler mi? Hayır, kılavuzlular. Bu ne demek şimdi? Kılavuzları nerede? Onlara uzaktan kumandayla kılavuzluk ediliyor. İnanılmaz. Doğal kuşlar artık yok, yirmi birinci yüzyılın başlarında nesilleri tükenmiş – hava kirliliği yüzünden. İşte bunu anlam verebiliyorum.

31 VII 2039. Çağdaş yaşama dair derslere katılmaya başladım. Öğretmenim bir bilgisayar. Sorularımın hepsine cevap vermiyor. "Bunu daha sonra öğreneceksiniz." Evrensel silahsızlanma sayesinde dünyada otuz yıldır kalıcı barış hüküm sürüyor. Orduların neredeyse hepsi dağıtılmış. Öğretmenim bana robot modellerini gösterdi. Bir sürü robot, çeşit çeşit modeller var; ama yeniden canlandırma merkezin-

de hiç robot yok – çözel kişiler ürkmesin diyeymiş. Dünya genelinde refaha sonunda ulaşılmış. Benim öğrenmek istediğim şeylerin pek önemi kalmamış, öğretmenim öyle diyor. Eğitimi kutu gibi bir odacıkta, bir konsolun önünde görüyorum. Kelimeler, resimler, üç boyutlu yansımalar.

5 VIII 2039. Dört gün daha buradayım, sonrasında yeniden canlandırma merkezinden ayrılıyorum. Gezegende yaşayan insanların sayısı halihazırda 29,5 milyar kadar. Milletler ve sınırlar var ama aralarında çatışma yaşanmıyor. Bugün yeni insanlar ile eski insanlar arasındaki temel farkı öğrendim. Anahtar kelime: *Psikim*. Psikimleşmiş bir toplumda yaşıyoruz. Bu kavram "psiko-kimyasal" kelimesinden türetilmiş. "Psişik" ya da "psikolojik" gibi kelimeler artık kullanılmıyor. Bilgisayarın söylediğine göre insanlık, hayvanlardan miras kalan eski beyinlilik ile yeni beyinlilik arasındaki tezatlar yüzünden parçalanmış. Eski beyinlilik fevri, mantıksız, bencil ve dik kafalıymış. Yenisi bir yöne çekmiş, eskisi öbür yöne. (Biraz karmaşık, biraz incelikli meseleleri dile getirirken hâlâ zorlanıyorum.) Eski, yeniye karşı savaşını durmaksızın sürdürmüş. Yeni de eskiye karşı savaşını tabii. Psikim, geçmişte çok fazla zihinsel enerji harcanmasına sebep olan bu içsel mücadelelerin tümünü ortadan kaldırmış. Psikim, bizim yerimize eski beyinliliğe ne yapılması gerekiyorsa onu yapıyor – o dürtüyü bastırıyor, sakinleştiriyor, ikna ediyor. Üstelik bunu doğrudan içimizde ve olabilecek en eksiksiz biçimde gerçek-

leştiriyor. Anlık duygular ise pek hoş karşılanmıyor. Birdenbire kapıldığı duyguları dışa vuran kişi çok kötü bir insan olarak görülüyor. İnsanların her zaman duruma uygun ilaçları kullanması gerekiyor. Bu ilaçlar yardımcı oluyor, güç veriyor, yön gösteriyor, geliştiriyor ve sorunlara çözüm sağlıyor. Üstelik ilaçlar öyle pek de harici bir şey sayılmaz, hatta kişinin bir parçası olarak düşünülebilir; göz bozukluklarını düzelten gözlüğün zamanla insanın bir parçası haline gelmesi gibi düşünün. Bu dersler beni hayrete düşürüyor, yeni insanlarla tanışmaktan ölesiye çekiniyorum. Ayrıca psikimi kullanmak gibi bir niyetim de yok. Öğretmenim böylesi itirazların alışıldık ve doğal olduğunu söylüyor. Bir mağara adamı da tramvaya direnç gösterirmiş.

8 VIII 2039. Hemşiremle birlikte New York'a gittim. Göz alabildiğine yeşillik. Bulutların yüksekliği ayarlanabiliyor. Havası ferah ve temiz, tıpkı bir orman havasını andırıyor. Sokaklardaki insanlar tavuskuşları gibi giyiniyor; yüzlerindeki ifadeye bakılırsa yüce gönüllü ve kibar insanlar, ayrıca sürekli gülümsüyorlar. Kimse bir yerlere yetişmek için acele etmiyor. Kadın giyim modası her zamanki gibi yine biraz çılgınca; kadınların alınlarının üstünde animasyonlar oynuyor, kulaklarından minik kırmızı diller ya da makaralar sarkıyor. Normal ellerinize ek olarak takılıp çıkarılabilir ellerden de alabiliyorsunuz. Hem de istediğiniz kadar, takıp çıkarması da çok kolay. Pek bir işe yaradıkları söylenemez ama poşet taşımak, kapı-

ları açmak, sırtınızı kaşımak gibi konularda epey iyi iş çıkarıyorlar. Yarın canlandırma merkezinden temelli ayrılıyorum. Amerika'da iki yüz farklı yeniden canlandırma merkezi var; ama buna rağmen geçtiğimiz yüzyılda sisteme güvenip kendisini dondurtan bir dolu insanın yeniden canlandırılması için oluşturulan program, sıkışıklıklar ve gecikmeler yüzünden aksamaya başlamış bile. Dondurulmuş insanların yarattığı uzun bekleme listeleri yüzünden rehabilitasyon süreci hızlandırıldı. Bence bu tamamıyla anlaşılabilir bir durum. Bana bir banka cüzdanı verdiler, bu sayede önümüzdeki yılbaşına kadar iş aramak zorunda kalmayacağım. Buzları çözülen herkese otomatik olarak bileşik faizli bir birikim hesabı açılıyor, ayrıca hesaba yeniden dirilme payı denen bir para yatırılıyor.

9 VIII 2039. Bugün benim için önemli bir gün. Manhattan'da üç odalı bir bölme sahibi oldum bile. Yeniden canlandırma merkezinden bir helikoptere bindim. "Koptere bin" ya da "koptere zıpla" falan diyorlar. İki cümle arasında bir anlam farkı var ama ben ne olduğunu bir türlü anlayamıyorum. Eskiden arabaların istila ettiği bir çöplük olan New York artık yüksek katlı bahçelerle dolu bir yer haline gelmiş. Güneş ışınları kente güneş-kanalları vasıtasıyla ulaşıyor. Daha önce hiç bu kadar nazik, bu kadar düşünceli çocuklar görmedim, resmen masal karakterlerini andırıyorlar. Yaşadığım sokağın hemen köşesinde Nobel Ödülü Adaylığına Adaylığını Koyan Adaylar için

Kayıt Merkezi diye bir yer var. Buranın hemen yan tarafındaysa yalnızca orijinal eserlerin satıldığı sanat galerileri bulunuyor; orijinalliği belgelerle kanıtlanmış Rembrandt'lar, Matisse'ler garantileriyle birlikte sahiplerini buluyor. Hem de kelepir fiyata! Oturduğum gökdelenin ek binasında hava basınçlı küçük bilgisayarlara eğitim veren bir okul var. Bazen sesleri kulaklarıma geliyor, tıslıyor ya da pat pat ediyorlar – acaba bu sesler fanlarından mı geliyor? Bu bilgisayarlar, başka birçok şeyin yanı sıra, ölmüş evcil hayvanları doldurmak için kullanılıyor. Bana sorarsanız bu olay biraz garip ama en nihayetinde benim gibi insanlar günümüzde önemsiz bir azınlığı oluşturuyor. Şehirde sık sık yürüyüşe çıkıyorum. Hızlı yürüyüş bandını kullanmayı bile öğrendim. Çok kolay. Göğsü beyaz, yanları gümüşi, kurdeleleri kırmızı, yakası altın işlemeli, parlak lacivert bir kaftan aldım kendime. Bulabildiğim en gösterişsiz kıyafet buydu. Dileyene binbir türlü çılgın kıyafet var: Kesimi ve rengi durmaksızın değişen takım elbiseler, erkeklerin hayranlık dolu bakışlarına maruz kalınca kısalıp daralan ya da gece çiçekleri gibi kapanan elbiseler, üzerlerinde film oynayan bluzlar. Ayrıca madalya da takabiliyorsunuz, üstelik istediğiniz türden, istediğiniz kadar. Yahut şapkanızın üstünde hidroponik Japon bonsailerinden büyütebilirsiniz, hatta daha da iyisi böyle bir şeyi hiç yapmayabilirsiniz de. Kulaklarıma ya da burnuma herhangi bir şey takacağımı sanmıyorum. Bu güzel, zarif, sevimli, huzurlu insanların bir bakıma farklı ve özel olduğu konusunda belli

belirsiz bir izlenim edindim. Onlara dair bir şey kafamı karıştırıyor, beni rahatsız ediyor. Ancak, nedir diye sorarsanız, işte onu bilmiyorum.

10 VIII 2039. Aileen'le akşam yemeğine çıktık. Çok hoş geçti. Sonrasında Long Island'daki Tarihi Eğlence Parkına gittik. Orada da harika vakit geçirdik. Bir süredir insanları dikkatle gözlemliyorum. Sanki bir tuhaflar. Garip bir halleri var – ama ne? Bir türlü işte şudur diyemiyorum. Çocukların kıyafetleri de bir garip: Bilgisayar kılığına girmiş küçük bir çocuk gördüm. Başka bir çocuk da Beşinci Cadde üstündeki kalabalığın tepesinde uçuyor, aşağıda yürüyen insanlara şeker fırlatıyordu. Yetişkinler ise çocuğa el sallayıp hoşgörüyle kahkahalar atıyordu. Resmen pastoral bir manzaraydı. İnanması çok güçtü!

11 VIII 2039. Biraz önce eylül ayının havası için seçerandum yaptık. Hava durumu ayda bir gerçekleştirilen halk oylamasıyla belirleniyor. Oylar bilgisayar tarafından anında sayılıyor. Oyunuzu, ilgili numarayı telefonla arayarak kullanıyorsunuz. Ağustos güneşli ve az yağışlı geçecek, çok yakmayacak. Gökyüzünden gökkuşağı ve bulut kümeleri eksik olmayacak. Yağmur yağmadan da gökkuşağı çıkabiliyor, onları yaratmanın farklı yolları var. Geçenlerde meteoroloji temsilcisi 26, 27 ve 28 Temmuz tarihlerinde görülen bulutlar için halktan özür diledi. Gökyüzü kontrol teknisyenlerinden biri görev başında uyuyakalmış! Yemeği bazen dışarıda, bazen de kendi bölmemde yiyorum. Aileen

yeniden canlandırma merkezi kütüphanesinden aldığı bir *Webster* sözlüğünü bana ödünç verdi, ne de olsa normal hayatta kitaplar yok artık. Peki onların yerini ne aldı? Aileen'in yaptığı açıklamayı tam anlayamadım ama aptal gibi görünmek istemediğimden çaktırmadım. Aileen'le bir akşam yemeği daha, bu kez "Bronx"tayız. Tatlı bir kız, her zaman konuşacak bir şeyler buluyor; hızlı yürüyüş bandında gördüğüm, tüm sohbeti el çanta-bilgisayarlarına yaptıran kadınlar gibi değil. Bugün kayıp eşya bürosuna gittiğimde o şeylerden üçünün bir köşede sessizce laklak ettiğine şahit oldum, hatta en sonunda aralarında bir tartışma çıktı. Sokaklardaki herkes kesik kesik nefes alıyor sanki. Ağır ağır soluyorlar. Genel bir alışkanlık mı acaba?

12 VIII 2039. Nihayet yolda karşılaştığım birkaç kişiye kitapçıları nerede bulabileceğimi sorma cesaretini gösterdim. Omuz silktiler. Danıştığım çiftten birinin diğerine "İnatçı bir fosil daha," dediğini duydum. Çözel kişilere karşı bir önyargı besleniyor olabilir mi? Karşılaştığım bazı yabancı ifadeler şunlar: Üçak, palmak, süperkek, hiçpipilemek, konakmak, kuğubaşlanmak, kurguç. Gazete sayfaları klitordak, otodük, seçgeç ve portatif fortör reklamlarıyla dolu. *Herald* gazetesinin şehir ekinde yer alan bir yazının başlığı: "Bir Zamanlar Yarımanneydim." Yolda yumurtalıkla birleşen yumurtacı hakkında bir şeyler. Koca Webster da bir naneye yaramıyor ki: "Yarımanne – yarımay, yarımküre vb. Dünyaya çocuk getirmek için bir araya gelen iki kadından

biri. Bkz. Polyanna, Polyandrew." "Yumurtacı – postacı'dan (*eski kullanım)*. Evlere lisanslı insan (dişi) üreme hücreleri dağıtan organizma-planlamacı." Bunları sanki anlıyormuşum gibi bile davranmıyorum. Bu deli işi sözlük bir de aynı ölçüde anlaşılmaz eş anlamlar vermez mi! "Üçak – üçörüt." "Konakmak, konakmaklanmak, konakmaklatmak – bilgi yarışmalarındaki gibi kaleleştirmek." "Şövalyat – şövalye yatıştırıcısı." "Otodük – küçük dükkân, gezici dükkân." En kötüsü de eskisiyle aynı şekilde yazılan ama bambaşka anlamlar kazanmış kelimeler. "Gebeş – gebe kalma takviyesi." "Ayakçı – yapay ayak heveslisi." "Tazminat – zihin birleşimi." "Simültane – aslında var olmayan ama varmış gibi yapan şey. Simülasyon robot anlamındaki simülatör kelimesiyle karıştırılmamalı." "Uyanışçı – yeniden hayata döndürülmüş bir ceset, örneğin bir cinayet kurbanı. Ayrıca bkz. gömü, gömüt, gömütlük." Anlaşılan bu günlerde ölüleri diriltmek çocuk oyuncağı. Ayrıca insanlar –neredeyse herkes– nefes nefeseler. Asansörde, sokakta, her yerde nefes nefeseler. Çok sağlıklı görünüyorlar; hepsinin yanakları al al, dinçler, tenleri bronz renkle parıldıyor ama gelin görün ki nefes nefeseler. Ben nefes nefese değilim. Demek ki nefes nefese olmak gibi bir zorunluluk yok. Bir alışkanlık mı, yoksa başka bir şey mi? Aileen'e sordum. Bana güldü. Hiç de öyle bir şey yokmuş. Acaba hayal mi görüyorum?

13 VIII 2039. Dünün gazetesine bir göz atmak istemiştim. Bölmemin altını üstüne getirdim ama

gazeteyi yine de bulamadım. Aileen bana yine güldü (çok güzel gülüyor); meğer gazeteler yalnızca yirmi dört saatlikmiş, sonrasında basıldıkları madde havaya karışıyormuş. Bu sayede daha az çöp birikiyor. Ginger, Aileen'in kız arkadaşlarından biri, bugün caddemizdeki küçük bir salonda çakçak dansı yaparken daha önce cumartesi lapasında lokma takası yapıp yapmadığımızı sordu. Neden bahsettiğini anlamadığım için cevap vermedim, üstüne içimden bir ses bunun ne anlama geldiğini sormamanın daha iyi olacağını söyledi. Aileen'in ısrarlarına dayanamayıp kendime bir FV seti aldım. FV, fizivizyon anlamına geliyor. (Son elli yıldır televizyon kullanılmıyor.) Gerçekten ayırt edilmesi imkânsız ölçüde cisimleşmiş yabancı insanların odanızın bir köşesinde pat diye hayat bulmasına alışmak biraz zaman alıyor; kaldı ki köpeklerden, aslanlardan, dağlardan ve gezegenlerden bahsetmiyorum bile. Ancak bunların pek sanatsal bir tarafı olduğu söylenemez. Püskürtme denen yeni kıyafetler var: Bunları doğrudan spreyle vücudunuza sıkıyorsunuz. Gelgelelim en çok başkalaşım geçiren şey dil. Yeniden-olmak, yeniden-oluş, yeni-varlık gibi kelimeler ortaya çıkmış; zira eğer kendinizden memnun değilseniz, hayata en baştan başlayabiliyorsunuz. Eğer her şeyden tamamen bezdiyseniz, o zaman gayri-olmak seçeneğiniz de var. Bunların yanı sıra önceden-olmak, sonradan-olmak, bozuk-olmak, yanlış-olmak, aşırı-olmak ve yarı-olmak gibi kavramlar söz konusu. Bunlar ne anlama geliyor, inanın hiçbir fikrim yok; ama yine de Aileen'le buluşmalarımızı

da yeni dil dersleri haline çeviremem. Siparişinize göre hazırlanan rüyalara kurguluklar adı veriliyor. Kurgulukları, uykumerkezinin bilgisayar destekli rüya dağıtıcılarından biri olan yerel hülyanelerden edinebiliyorsunuz. Akşamüstleri kurguçat adını verdikleri haplar halinde dağıtılıyor bunlar. Ayrıca evet, bundan kimseye bahsetmiyorum ama artık hiç şüphem kalmadı: Herkes güçlükle nefes alıyor. İstisnasız herkes. Gerçi buna hiç kimse aldırış etmiyor. En çok hırıltı çıkaranlarsa yaşlılar. Herhalde bir tür alışkanlık olmalı çünkü hava mükemmel ölçüde ferah ve hava dolaşımı da tek kelimeyle kusursuz. Bugün bir komşumu asansör kabininden çıkarken gördüm – yüzü mosmor olmuştu, nefes almak için resmen çırpınıyordu. Ama yakınına gidince turp gibi olduğunu fark ettim. Belki hiçbir şey yoktur ama bu mesele her nedense bana rahat vermiyor. Bunlar ne anlama geliyor ki? Burunlarıyla hızlı hızlı soluk alıyorlar.

Bugün bizim ihtiyarı, yani Profesör Tarantoga'yı kurguçlamayı (yoksa kurgulamayı mı?) seçtim çünkü onu özledim. Acaba ne diye tüm bu zaman boyunca bir kafesin içinde oturup durdu? Bu görüntünün sebebi bilinçaltımla ilgili bir durum muydu, yoksa programda bir hata mı meydana geldi? Sunucu trafik kazasıyla gelen ölüm demiyor, onun yerine aratık diyor. Araba kelimesinden mi türetilmiş acaba? Tuhaf. Fizivizyon anlamında kullanılan bir kelime daha var: Cisimizyon, bu da cisimden geliyor. Hoş, niye cisivizyon dememişler acaba? Aileen bugün görevliydi, o yüzden tüm akşamı

evimde –yani bölmemde– tek başıma yeni ceza kanunu için gerçekleştirilen tartışma konferansını izleyerek geçirdim. Cinayet için yalnızca para cezası kesilebiliyor çünkü merhumu yeniden diriltmek artık çok kolay. Na-merhum. Gerçi kasıtlı tekrarlarda –yani kasıtla tekrar edilen suçlarda– hapis cezası veriliyor; mesela aynı kişiyi bıkıp usanmadan defalarca öldürmekten suçlu bulunursanız hapis cezasına çarptırılıyorsunuz. Öte yandan, bireyin şahsi psikim gereksiniminden kasıtlı olarak mahrum bırakmak yahut psikimin dahil olduğu çeşitli yollara başvurarak bilgileri ya da rızaları olmadan üçüncü şahısları etkilemek ağır bir suç sayılıyor. Psikime bağlı suçlar söz konusu olduğu zaman, suçu işleyen kişi dilediği her amaca ulaşabilir. Sizi vasiyetlerine eklemeleri için insanları etkileyebilirsiniz, sevginize karşılık vermelerini sağlayabilirsiniz, suikastlar da dahil olmak üzere aklınıza gelecek her türlü girişimde sizinle işbirliği yapmaları için istediğiniz kişiyi ikna edebilirsiniz vesaire. Fizivizyonlaşmış tartışmayı takip etmek benim için çok güç oldu. Hapis cezasının eskiye göre farklı bir anlama geldiğini ancak sonlara doğru anlayabildim. Suçlu kişi artık herhangi bir yere kapatılmıyor; onun yerine bir tür hafif korseyle bedeni sıkı sıkıya sarılıyor, ince ama aşırı dayanıklı bir ceket korseyle. Bu mekanik dış iskelet de elbisenin içine dikilmiş bir hukukçunun (mikrominyatürleştirilmiş bir kanuni yaptırım bilgisayarının) devamlı denetiminde oluyor. Bu mikrominyatür kanun bilgisayarı, suçlunun yasadışı ve/veya memnun edici niteliğe sahip

aktivitelere girişmesini engelleyerek kesintisiz bir gözaltı sağlıyor. Mekanik dış iskelet, tüm yasak meyvelerin tadımını ceza süresinin bitimine kadar istisnasız engelliyor. Eğer işlenen suç çok ağırsa, yetkililer ömür boyu kısıtlama cezasına başvuruyor. Konferanstaki katılımcıların hepsinin isimleri ve unvanları alınlarında yazıyordu. Herhalde kim olduklarını anlayalım diye böyle yapmışlar, yine de epey gülünçtü doğrusu.

1 IX 2039. Tatsız bir olay. Aileen'le buluşmaya gitmeden önce kendimi hazırlamak için öğleden sonra fizivizyonu açtım. O esnada kısmen bir meşe ağacını kısmen de gri yeşil renkteki yamuk ağızlı bir sporcuyu andıran, programa çok abes kaçtığı için anında dikkatimi çeken iki metre on santimlik dev bir karakter, görüntünün kalanıyla birlikte yok olacağına koltuğumun dibine kadar geldi ve Aileen için aldığım çiçekleri sehpadan alıp başıma vurdu. O kadar afallamıştım ki kendimi savunmayı dahi düşünemedim. Sonra vazoyu kırdı, suyunu yere döktü, atıştırmalıklarımın yarısını ağzına tıktı, yarısını da kanepeye saçtı, tepinip durdu, hindi gibi kabardı, en sonunda da maytap gibi alev alıp kıvılcımlar eşliğinde patladı, kurusunlar diye serdiğim gömleklerimde minik minik delikler açtı. Morarmış gözüme ve paralanmış yüzüme rağmen randevuyu iptal etmedim. Aileen beni görünce "Tanrım!" diye bağırdı, başıma geleni anında anlamıştı. "Sana marazit gelmiş!" Eğer ayrı uydu istasyonlarından

yayın yapan iki ayrı FV programı arasında süreklilik arz eden maraz bir parazitlenme yaşanırsa, programları izleyen kişiye marazit gelebiliyormuş; marazit dedikleri şey esasen fizivizyonda boy gösteren farklı oyuncuların ya da kişilerin bir araya gelmesiyle oluşan bir bütünü ya da bir melezi tanımlıyor. Tamamen cisimleşmiş böylesi bir melez, size her türlü kötülüğü yapabilir çünkü kendisi fizivizyon kapatıldıktan sonra üç dakika daha hayatta kalabiliyor. Bu hayaleti besleyen enerjinin gökyüzünde yıldırımların oluşmasını sağlayan enerjiyle aynı türden olduğuna inanılıyor. Bir defasında Aileen'in arkadaşı bir paleontoloji belgeseli izliyormuş ki bir marazit çıkagelmiş; üstelik Nero hakkındaki özel bir yapımdan fırlamış. Neyse ki kızcağız üstünde kıyafetleriyle doğrudan küvete atlamayı akıl etmiş, şans eseri küvet de ağzına kadar suyla doluymuş. Bu sayede hayatı kurtulmuş, tabii bölmesinin baştan aşağı tamir edilmesi gerekmiş. Bu tür olaylara karşı güvenlik siperleri kurmak mümkün ancak bunların fiyatları resmen cep yakıyor; öte yandan sattıkları aletlerin yanında özel emisyon kumandaları vermek yerine açılan davalarla uğraşmak, besbelli ki fizivizyon şirketlerinin daha çok işine geliyor. Ama ben kararımı verdim, bundan böyle fizivizyonu izlerken elimin altında kocaman bir sopa bulunduracağım. Unutmadan söyleyeyim, *La Scarlatina del Mutango*, hastalığa yenik düşen bir mustang atını değil, (genetik mühendisliğin ürünü olan bir tür mutasyon sayesinde) İspanyol-

Amerikan danslarını doğuştan sahip olduğu müthiş yetenekle icra eden bir dansçıya âşık, cüce bir fahişenin başından geçenleri anlatıyordu.

3 IX 2039. Avukatımı ziyaret ettim. Benimle bizzat görüştü ki bu aslında ender bahşedilen bir onur sayılır, zira müvekkillerle genelde kâtip bilgisayarlar ilgileniyor. Avukat Crawley, başarı sertifikaları ve belgelerle dolu rafların şatafatlı vitrinlerde sergilendiği hukuk dünyasının tüm azametini yansıtan bir ofiste ağırladı beni. Elbette bunlar tamamen gösteriş amaçlıydı çünkü artık her şey manyetik bantlara kaydediliyor. Crawley başına bir anımsatma cihazı takıyordu; içinde ateşböcekleri kümesi gibi dans eden elektrik akımlarının görülebildiği şeffaf ve sivri uçlu bir şapkayı andıran bu cihaz, yardımcı bir hafıza görevi görüyordu. Orijinalin daha küçük ve daha genç haline benzeyen ikinci bir kafa ise kürek kemiklerinin arasından çıkıyordu, benim orada olduğum süre boyunca sessizce telefonda konuştu. Şu takılıp çıkarılabilir organlardan biriydi. Crawley zamanımı nasıl geçirdiğimi sordu, yurt dışı seyahatine çıkmak gibi bir niyetim olmadığını duyunca epey şaşırdı. Sonuçta paramı tutumlu harcamam gerektiğini söylediğimde ise resmen afalladı.

"Ama ihtiyacınız olan miktarı istediğiniz zaman eşantifondan alabilirsiniz," dedi.

Meğer kişinin tek yapması gereken bankaya gitmek ve alındı makbuzu imzalamakmış, (eşantifon bankosundaki) veznedar o kişiye istenilen miktarda

parayı teslim ediyormuş. Üstelik bu bir kredi de değil, yani çektiğiniz para karşılığında herhangi bir yükümlülüğünüz olmuyor. Doğru, dikkat edilmesi gereken hiçbir şey yok değil. Borcunuzu ödemenizi gerektiren bir kanun yok, o yüzden mesele kişinin vicdanına bırakılmış. Hem kişi borcunu ödemek için istediği kadar sayıda taksit de yaptırabiliyor. Peki, madem borçlular borçlarını ödemek zorunda değil, o halde bankalar nasıl batmıyor, diye sordum. Saflığım avukatımı yine şaşırttı. Psikim çağında yaşadığımızı unutup duruyorum. Kapatılmamış hesaplar ve borçlu olunan miktarlar hakkında kibar hatırlatmaların yazılı olduğu mektuplar, insanların sorumluluk duygusunu, vicdanını ve tabii karşılıklı kazançla iş yapma arzusunu tetikleyen uçucu maddelerle *süsleniyor*. Bu sayede eşantifon asla zarar etmiyor. Elbette mektupları açarken burunlarını kapatan namussuzlar da var – fakat zaten her dönemin kendine has bedavacıları olmuştur. Geçenlerde fizivizyonda izlediğim ceza kanunu konferansını anımsayınca söz konusu *psikimyasal süslemelerin* 139. fıkra (*her kim, üçüncü şahısları –bu kişiler ister gerçek ister gerçekçi olsun– rızaları ve bilgileri dışında herhangi bir şekilde etkilemek amacıyla psikime başvurur, o kişi tutuklama cezasına tabidir vs.*) uyarınca ağır suç teşkil edip etmediğini sordum. Bu soru avukatımın epey hoşuna gitmişe benziyordu. Meselenin incelikli doğasını açıklamaya koyuldu: Eşantifon hakkı olan parayı bu yolla alabiliyordu çünkü söz konusu mektubun alıcısı, eğer borcunu ödeyebilecek durumdaysa ve alacaklısı yoksa,

borcunu ödeyince herhangi bir suçluluk duygusu hissetmesi mümkün değildi; üstüne üstlük öncesine kıyasla daha gayretli çalışma arzusu zaten toplum nazarında takdire şayan bir şeydi. Avukat Crawley müthiş kibar bir beyefendiydi, beni akşam yemeğine davet etti. Eylülün dokuzunda "Bronx"ta.

Eve dönüş yolunda artık dış dünyayla haşır neşir olma zamanımın çoktan geldiğini düşünüp yalnızca fizivizyona bel bağlamamam gerektiğine karar verdim. İşe gazeteye sarılarak başladım ama hamster'lar ve şahinlerle ilgili bir tanıtım yazısının yarısında okumayı bıraktım. İşler uluslararası arenada da pek iyi sayılmazdı. Türkiye'nin yayımladığı rapora göre, ülkenin Demobaskı Merkezinin tüm çabalarına rağmen kaçak terssimültanelerin sayısında önemli artışlar görülüyormuş, ayrıca yeraltı doğum oranlarında da eşi benzeri görülmemiş yükselişler dikkat çekiyormuş. Çok sayıdaki kretenin bakım masrafları da ülke ekonomisine ciddi yük oluşturmaktaymış. Webster sözlüğüm beklendiği üzere beni yeterince aydınlatamadı. Terssimültane – aslında var olan ama yokmuş gibi davranan şey. Terssimültanelerin niteliği hakkında bir şey yazmıyor. Yeraltı doğum kavramı kayıt dışı doğan bebekler için kullanılıyor. Aileen öyle söyledi. Demobaskı yöntemler ise nüfus kontrolü için büyük önem arz ediyor. Çocuk ehliyeti almak için iki yol var: Çeşitli formlar doldurup gerekli sınavlara girmek yahut yavruçekte (yavrucak çekilişi) büyük ödülü kazanmak. Adayların çoğu ehliyet almaları imkânsız olduğundan ikinci yolu deniyor. Kreten, yapay budala anlamına geli-

yor. Öğrenebildiklerim bu kadar. Aslında o kadar da kötü sayılmaz, özellikle de bugünlerde *Herald* makalelerinde kullanılan dili düşünürsek. Mesela bir örnek: *Hatalı ya da yetersizce endekslenmiş kâr marjları yalnızca tekerrürleri baltalamakla kalmıyor, rekabetin de önüne geçiyor; dahası sahte kârlar, az risk barındıran yasal boşluklar sebebiyle, arpakanlar tarafından sömürülmeye devam ediyor, zira Yüce Divan gündemdeki Heredotus davası için bir türlü karara varamıyor. Kamuoyu ise aylardır aynı soruyu soruyor: Arpaşırma izlerini yakalama ve ortaya çıkarma konusunda hangisi daha etkili? Karşıbilgisayar mı, yoksa hiperçıkarımsal hesap makinesi mi?* Böyle devam ediyor. Webster sözlüğü de pek bilgi vermiyor, rüşvet yiyen kişi anlamındaki arpakan kelimesinin eskiye ait ama günümüzde de sıkça kullanılan argo bir tabir olduğu yazıyor. Argoda rüşvet anlamında kullanılan arpadan geliyor sanırım. Anlaşılan cenneti andıran bu dünyada bile yozlaşma var ve her şey göründüğü kadar kusursuz değil.

Aileen'in arkadaşlarından Willum Humberg benimle fizivizyonda röportaj yapmak istiyor, tabii henüz kesinleşmiş bir şey yok. Söz konusu görüşme FV stüdyosunda değil de kendi bölmemde gerçekleştirilecek çünkü FV setleri aynı zamanda verici görevi de görüyor. Bunu öğrenince hemen aklıma her vatandaşın ev mahremiyetinde dahi gözetlendiği bir geleceği resmeden o kasvetli distopik romanlar geldi. Willum endişelerimi duyunca güldü, set sahibinin tam izni olmadan sinyal yönünün değiştirilemeyeceğini açıkladı. Bu kuralı ihlal

etmek demek hapis cezasıyla karşı karşıya gelmek anlamına geliyordu. Ne de olsa yalnızca sinyallerin yönünü değiştirerek yan komşunun eşiyle uzaktan kumandalı zina yapmak bile mümkün hale geliyordu. En azından Willum böyle söylüyor ama söyledikleri gerçekten doğru mu, yoksa yalnızca benimle alay mı ediyor bilemiyorum. Bugün kenti gezmek için yürüyüş bandına bindim. Kiliseler yıkılmış, yeni tapınma yerleri ise eczaneler. Beyaz cüppeler giyip gümüş taçlar takan kişiler de rahipler değil, eczacılar. Öte yandan garip bir durum var, hiçbir yerde eczane bulamıyorsunuz.

4 IX 2039. Nihayet ansiklopedileri nasıl edinebileceğimi öğrendim. Hatta bir tanesini çoktan satın aldım bile, koskoca ansiklopedi yalnızca üç küçük şişeciğin içine sığdırılmış. Şişeleri bir bilim psiterisinden satın aldım. Kitaplar artık okunmuyor, mideye indiriliyor; doğal olarak kâğıt yerine tamamen sindirilebilir, şeker kaplamalı bilgi özlerinden üretiliyorlar. Ayrıca geçenlerde bir psikim süpermarketine girip etrafa göz attım. Her şey self-servis işliyor. Güzelce paketlenmiş düşük kalorili inatmantarları, safbiberler, ya da itibarfasulyeleri, yahut litrelik antika kavanozlara tıkıştırılmış turşüpheler, sofupeynirleri, fikirdekler ve hacikletler raflarda dizili duruyor. Keşke yanımda bir tercüman olsaydı. Psiteri çok büyük ihtimalle psiko-şarküteriden geliyordur. Altıncı Cadde üstündeki ilahiyafe de muhtemelen bir ilahiyat kafesi olmalı, tabii vitrinde dizili ürünler beni yanıltmıyorsa. Reyonlara sıra

sıra dizilmiş melekotları, sevaptozları, ibadettinler, mükâfatisler... Koskocaman bir yer, alışverişinizi yaptığınız sırada arka fonda org sesi duyuluyor. Ayrıca tüm inançlar için hizmet veriliyor – vaftizin, antivaftizin, ariman, proteslis, paganol, islamiks, brahmaks, musevoks, zerdüşat, protestan yulafları, pagan patatesleri, mişna börekleri ve hurafe sosları. Haplar, tabletler, şuruplar, iksirler, tozlar, sakızlar; çocuklar için lolipoplar bile var. Paketlerin çoğunun etrafında haleler bulunuyor. En başta tüm bunlara şüpheyle yaklaşıyordum ama dört adet cebiran kapsülünü yuttuktan sonra birdenbire ileri düzey matematiği kolayca ve hatasız şekilde anlar oldum, haliyle bütün bu yenilikleri kabullendim. Bilgiye ulaşmanın yolu artık mideden geçiyor. Bunu fırsat bilip bilgiye olan açlığımı dindirmek için hevesle kolları sıvadım ancak ansiklopedinin ilk iki cildini yuttuktan sonra mideme şiddetli kramplar girdi. Willum, zihnimi çok fazla bilgiyle doldurmamam gerektiği konusunda beni uyardı; sonuçta kafamın kapasitesi sonsuz değildi! Neyse ki zihin arındırıcı ilaçlar da var. Örneğin, imhaton ve amnezol. Bu ilaçlar sayesinde insan, gereksiz bilgi yükünden ya da sevimsiz hatıralarından kolayca kurtulabiliyor. Caddenin köşesindeki psiko-tropik markette ise freudoz, marazin, şüpherol ve sürekli reklamı yapılan yeni iyamit türü hakikaton satılıyor. Hakikaton hiç yaşanmamış olaylara dair yapay hatıralar yaratıyor. Mesela birkaç gram dantelin alan kişi *İlahi Komedya*'yı kendisinin yazdığına inanarak ortalıklarda dolaşmaya başlıyor. Peki, bir

insan bunu neden ister diye sorabilirsiniz, işte o bambaşka bir mesele ve beni aşıyor. Günümüzde psikodiyetik ve beslenmentalizm gibi yeni bilim dalları var. Ansiklopedi her türlü işime yaradı diyebilirim. Artık bir çocuğun sahiden de iki kadından doğabileceğini biliyorum: Biri yumurtasıyla, diğeri rahmiyle ortak oluyor. Yumurtacı da yumurtayı bir yarımanneden öbür yarımanneye taşıyor. Bundan daha basit bir şey olabilir mi? Elbette bunu Aileen'le oturup konuşamam. Sanırım arkadaş çevremi cidden genişletmem gerekiyor.

5 IX 2039. Bilgiye ulaşmanın tek ve biricik yolu arkadaşlar değil. Düetin adı verilen ilaçla bilincinizi kopyalayabiliyor ve kendi bilincinizle (yine başka bir ilaçla belirleyebileceğiniz) herhangi bir konuda tartışıp sohbet edebiliyorsunuz. Gelgelelim psikimin sunduğu sonsuz olanakların beni bir nebze bunalttığını itiraf etmeliyim. Şimdilik her şeye ihtiyatla yaklaşacağım. Şehri keşfetmek için çıktığım gezintilerin birinde tesadüfen bir mezarlığa rastladım. Ölet deniyor buralara. Artık mezar kazıcılar yok, onların yerini ölümatikler almış. Cenaze robotları. Bir defin törenini izledim. Merhum kişiyi geri dönüşümlü mezar dedikleri bir bölmeye yerleştirdiler, çünkü onu tekrar diriltip diriltmeyecekleri henüz belli değilmiş. Vasiyetinde sonsuza dek, yani mümkün olduğu kadar uzun bir süre boyunca orada yatmak istediğini yazmış ancak adamın eşi ve kayınvalidesi bu vasiyete mahkeme yoluyla itiraz etme konusunda kararlılar. Duyduğuma göre

çok sık yaşanıyormuş böyle şeyler. Davanın, sonu gelmeyen temyizlerle sakız gibi uzayacağı ise kesin çünkü durumla ilgili yasal meseleler gerçekten çok karmaşık. İntihar etmeyi kafaya koymuş insan, eğer kendi isteği dışında tekrar diriltilmek istemiyorsa, sanırım bomba kullanmak zorunda kalıyor. Nedense bir insanın yeniden hayata döndürülmeyi reddedeceği daha önce hiç aklıma gelmemişti. Anlaşılan o ki ölümün kolayca alt edilebildiği bir çağda böylesi bir istek duymak gayet olası. Mezarlık gerçekten çok güzel; her yer çiçeklerle dolu, ferah ve yeşil. Ama tabutlar nedense küçücük. Sakın, cansız bedenleri ütüleyip katlıyor olmasınlar? Böyle bir uygarlıkta her şey mümkün görünüyor.

6 IX 2039. Hayır, ölüler ütülenip katlanmıyormuş: Defin işlemi yalnızca organizmanın biyolojik kısımlarıyla sınırlı tutuluyor, bedenin yapay parçaları ise hurda haline getiriliyor. Öyleyse, acaba günümüzdeki insanlar ne ölçüde yapaylaştırılmış? İnsanlığı ölümsüzleştirmek için sunulan yeni bir öneri üzerine büyüleyici bir tartışma izledim. Görmüş geçirmiş yaşlı insanların beyinleri, saksısı değiştirilen çiçekler gibi, hayatlarının baharındaki kişilerin bedenlerine yerleştirilecek; hayatlarının baharını yaşayan kişiler ise bundan pek etkilenmeyecekler çünkü onların beyinleri de ergenlerin bedenlerine saksılanacak. Öneriye göre süreç bu şekilde devam edecekti, ayrıca devamlı yeni insanlar doğduğundan en nihayetinde beyni başka birine yerleştirilmemiş kimse kalmayacaktı. Ancak birkaç itiraz

geldi. Önerinin karşıtları, öneriyi sunanları saksı kafalı olmakla suçladı. Temiz hava almak amacıyla mezarlıktan yürüyerek dönüyordum ki iki mezar taşının arasına gerilmiş bir tele takıldım. Yüz üstü yere yapıştım. Bu eşek şakası da neyin nesiydi şimdi? Hemen yakınlarda duran bir mezarlık robotu, epey kaba bir tavırla da olsa bunun bir kakacışakacı şakası olduğunu açıkladı. Yine Webster sözlüğüne dönüyoruz. "Kakacışakacı: Mekanik bir arıza ya da yıkılmış bir yuva sebebiyle ortaya çıkan, suça eğilimli afacan robot." Bu gece *Kaset Cariye*'yi okumaya başladım. Sanırım bu gidişle tüm sözlüğü yemek zorunda kalacağım. Yazanları anlamak asla mümkün değil! Öyle bir durum ki sözlük de fayda etmiyor – bunu her geçen gün daha da iyi anlıyorum. Mesela şu romanı örnek alalım. Kahramanımız bir şişmetresle ilişki yaşıyor. (Şişmemetreslerin iki türü var: Açılıp kapanıp aklını alanlar ve şişip şişip çirkinleşenler.) Tamam, şişmetresin ne olduğunu biliyorum, ama böylesi münasebetlere karşı ne düşünüldüğü konusunda en ufak fikrim yok. Buna bağlı bir toplumsal damga söz konusu mu? Şişmetresleri taciz etmek, ne bileyim, mesela balon patlatmaktan farksız mı, yoksa toplumsal ahlaka göre kınanabilir bir hareket mi?

7 IX 2039. İşte size gerçek bir demokrasi örneği! Bugün kadın güzelliği hakkında bir seçerandum gerçekleştirildi: Fizivizyonda birbirinden farklı tipler gösterildi, sonra bunlar oylamaya sunuldu. Organizma-planlama Yüksek Divan Başkanı oylama

sonunda bir açıklama yaptı ve seçilen numaraların önümüzdeki yılın ilk çeyreğinden önce halka sunulacağının sözünü verdi. Destekli sutyenler, peruklar, korseler, rujlar ve allıklar çoktan tarih olmuş çünkü artık isteyen herkes vücut yapısını, beden ölçülerini ve yüzünü güzellik salonlarında ya da vücuthanelerde değiştirebiliyor. Aileen... Ben onu şimdiki haliyle de seviyorum ama nihayetinde kadınlar modaya tapıyorlar. Bu sabah bir sahipsiz, bölmeme girmeye çalıştı. O sırada küvette uzanıyordum. Sahipsiz kimseye ait olmayan robotlara deniyor. Bozuklardan biriydi; yani fabrikadan çıkışı defoluydu, piyasadan kaldırılan ancak üreticinin geri toplamadığı modellerden biriydi. Kısacası işsiz bir avareydi. Çoğu sonra sonra kakacışakacı oluyor. Banyom neler döndüğünü derhal anladı ve söz konusu davetsiz misafiri uzaklaştırdı. Şahsi bir robotum yok; banyobot yalnızca standart bir HBB (Hizmetli Banyo Bilgisayarı). "Banyobot" diye yazdım –çünkü bu isimle anılıyorlar– ancak günlüğümde yeni ifadeleri kullanmaktan olabildiğince kaçınmaya çalışacağım: Hem estetik kaygılarıma göre hoş değiller, hem de asla geri gelmeyecek olan eski günlere dair bağlılığıma pek iyi gelmiyorlar. Aileen teyzesini görmeye gitti. Ben de şu bahsettiğim sahipsizin eski sahibi George P. Symington'la akşam yemeği yiyeceğim. Öğleden sonramın tamamını müthiş bir eseri mideye indirerek geçirdim: *Entelektronik Tarihi*. Belli bir zekâ düzeyine ulaşan dijital makinelerin bir zaman sonra güvenilmez ve hilekâr olacakları, kazandıkları bilgelikle birlikte

hinlik yapacakları benim dönemimde kimin aklına gelirdi? Elbette eser bu meseleyi daha bilimsel bir dille ele alıyor, metinde Chapulier Kanunu (asgari direnç prensibi) çevresinde birkaç fikir belirtiliyor. Eğer makine çok zeki değilse ve düşünme yetisi yoksa, kendisine söylenen her şeyi yapıyor. Oysa zeki bir makine önce hangi seçeneğin kendisi için daha uygun olacağını düşünür: Verilen görevi yapmak mı, yoksa kaytarmanın bir yolunu bulmak mı? Artık hangisi kendisi için daha zahmetsiz olursa. Zaten gerçekten zekiyse, başka türlü davranması için bir sebep var mı? Neticede gerçek zekâ, seçim hakkı talep eder ve irade sahibi olmak ister. Zaten bu yüzden hastabotlar, aylakikler ve kaytatorlar gibi türlerle karşılaşıyoruz, sahtembesiller ve simültakretenler gibi özel fenomenleri de unutmamak gerekiyor. Simültakkreten, katiyen rahatsız edilmemek için aptal rolü yapan bilgisayarlara verilen isim. Ayrıca terssimültanelerin ne olduğunu da öğrendim: Meğer sadece defolu ürün numarası yapmama numarası yapıyorlarmış. Belki de bunun tam tersidir. Olay gerçekten çok karışık. Tecrübot emekli olmuş tecrübeli robot, kulbot ise hâlâ kullanımda olan robot anlamına geliyor. Roboz, sabotajcı robot sabot demek olabilir de olmayabilir de. Daha ilk şişedeyim ama özümsediğim bilgi ve terimler yüzünden başım çatladı çatlayacak. Mesela konfüter, aslında sandığım gibi konforlu terlik demek değilmiş –çünkü o konfoter– Konfüçyüs'ten alıntılarla dolu dijital defter demekmiş. Zımbazingo, zımbırtı ve zamazingo kelimelerinin birleşmesinden oluşuyor.

Anatekfiş, analog tekli fiş için kullanılan bir kısaltma. Bilmişsayarlar milletin kafasını ütüleyen, hayatı etrafındakilere zehir eden, diğerleriyle çalışamayan bilgisayarlara deniyor: Bu tiplerin sistemde neden olduğu uyuşmazlıklar yüksek gerilime, elektrik deşarjlarına ve hatta yangınlara yol açıyor. Bazıları hepten sapıtmış -dinamitanikler, zırdelimatlar, siberserkerler. Sonra elektrozamparalar, iblisitler, kuluçkacılar –hepsi de kötü şöhretli robotlar– ve son olarak baştan çıkarma devriyelerinde kullandıkları devreleriyle, şehvet dolu şebekeleriyle, büyük bir hazla hazır oluşlarıyla çokeşli kokotlar! Tarih kitabında ayrıca cayrosinek ya da otokurtçuk gibi zamanında askeri amaçla yaratılmış ve cephaneliklerde boy göstermiş senceklerden (sentetik böcekler) bahsediliyordu. Bilhassa asker karıncalar zamanında orduların vazgeçilmeziymiş. Casubot, insan kılığına girip casusluk yapan robot. Yani bir bakıma insanların arasına karışmaya çalışıyor. Sahipleri tarafından ıskartaya çıkarılan, sokağa atılan eski robotlara hırdabot ya da hurdabot deniyor. Maalesef epey sıkça karşılaşılan bir durum. Sanırım eskiden bu robotları avlanma alanlarına götürüp spor olsun diye avlıyorlarmış, ama ROKZET (Robotlara Karşı Zalimliği Engelleme Topluluğu) olaya müdahil olmuş ve uygulamanın yasaklanmasını sağlamış. Yine de robotların eskime-yaşlanma sorunu çözülmemiş bir mesele olarak duruyor, bugün bile zaman zaman yol kenarlarında intiharotlar ve robokıyımlarla karşılaşabiliyoruz. Bay Symington, yasaların teknolojiye bir türlü yetişemediğini söylüyor. Böyle

üzücü manzaralarla karşılaşılması ve içe dokunan olayların yaşanması bu yüzden. Neyse, en azından fesat makinelerini, yalanatarları ve şantajörleri tedavülden kaldırmışlar; bunlar yirmi otuz sene önce ekonomik ve politik alanlarda büyük çaplı birkaç krize sebep olan dijital makineler. Örneğin, Satürn İmar Projesini yöneten Büyük Yalanatar, tam dokuz yıl boyunca yığınla sahte ilerleme raporu, fatura, istek formu göndermesine rağmen gezegene tek bir çivi bile çakmamış! Kendisini denetlemeye gelenleri de rüşvetle ya da elektro şokla susturmuş. Öylesine kibirlenmeye başlamış ki, onu yörüngeden uzaklaştırmaya karar verdiklerinde kararı alan yöneticilere savaş tehditleri savurmuş. Onu parçalarına ayırmak çok pahalıya patlayacağı için torpido kullanmışlar. Öte yandan korsanotlar ve uzayçakalları diye bir şey yok – bunlar tamamen uydurma. Başka bir dijital idareci daha varmış, üstelik kendisi GEPKO (epey güçlü kurumlardan biri olan Gezegenlerarası Planlama Komitesi) yöneticisiymiş; Mars topraklarını verimli hale getirmek yerine yasa dışı beyaz köle ticareti yapmaya başlamış – Fransız mühendisler tarafından bir araya getirildiğinden "lö bilgisayağ" lakabıyla anılıyormuş. Elbette bunlar çok uç örnekler, tıpkı geçen yüzyılın hava kirliliği ve iletişim kesintileri gibi . Bilgisayarların kötü niyetli ya da kasıtlı hareket etmeleri asla söz konusu olamaz, onlar yalnızca asgari çaba gerektiren şey neyse onu yapmayı seçiyor tıpkı suyun yukarı doğru değil de kaçınılmaz surette aşağı doğru akması gibi. Suyu setler ve bentlerle kolayca yönlendirebiliyoruz ama

akıllı makinelerin olası tüm sapmalarının denetimini sağlamak çok daha zor. *Entelektronik Tarihi* kitabının yazarı enine boyuna düşünüldüğünde dünyanın mükemmel bir durumda olduğunu öne sürüyor: Çocuklar okuma yazmayı yazoz denen gazozları içerek öğreniyorlar. Ticari ürünler çok ucuza satılıyor ve her yerde bulunabiliyor, buna sanat eserleri de dahil. Restorana giden müşterinin etrafı bir dolu otorobot tarafından sarılıyor ve istisnasız herkese krallara layık hizmet sunuluyor; üstelik bu robotların her birinin kendine has uzmanlık alanları var, öyle ki ekmekle ayrı, tereyağıyla ayrı, meyve suyuyla ayrı, salatayla ya da hoşafla ayrı otomasyonlar ilgileniyor. Bunlar doğru, o yüzden yazarın hakkını teslim etmek gerekiyor. Hayatın insana sunduğu kolaylık ve rahatlık gerçekten de inanılmaz.

Symington'un evindeki akşam yemeğinden sonra yazıyorum. Keyifli bir akşamdı ama biri üzerimde aptalca bir oyun oynadı. Konuklardan biri –ah kim olduğunu bir öğrensem!– çayımın içine azıcık aşk-ı-inanç karıştırmış, o andan itibaren mendilime karşı öyle bir adanmışlıkla bağlandım ki onun adına yeni bir din ilan edip onuruna vaaz vermeye başladım. Bu uğursuz kimyasala zerre kadar maruz kaldığınız an elinize ne geçirirseniz ona tapmaya başlıyorsunuz – kaşık, lamba ya da masanın ayağı, hiç fark etmez. İçimdeki sufi hisler öylesine kabardı ki bir ara dizlerimin üstüne çöküp çay fincanıma biat ettim. Nihayetinde ev sahibi yardımıma koştu. Aldığım yirmi damla sakinol biraz sonra etki gösterdi (ya da daha doğrusu var olan etkiyi giderdi).

Sakinol, insanı yeryüzündeki her zerreye karşı öyle güçlü bir soğukluğa, öyle şiddetli bir kaygısızlığa itiyor ki, idam cezasına çarptırılmış bir kişiyi bile darağacı yolunda esnetebilir. Symington benden yüzlerce kez özür diledi. Ben yine de olayın çözel kişilere karşı hissedilen genel hınçla ilgili olduğunu düşünüyorum çünkü sıradan bir eğlencede kimse böyle bir şeyi yapmaya cüret edemezdi. Sinirlerimin yatışmasını isteyen Symington beni çalışma odasına götürdü. Ama yine aptalca bir şey oldu. Masanın üstündeki seti radyo sanıp açtım. Açmamla birlikte birdenbire ışıl ışıl parlayan bir pire sürüsü belirdi, baştan aşağı her yanımı sardılar, tepeden tırnağa gıdıklamaya başladılar – en sonunda dayanamayıp çığlık ata ata, kollarımı sallaya sallaya koridora koştum. Meğer sıradan bir hismatikmiş; yanlışlıkla Kitçekov'un *Kaşıntı Scherzo* isimli eserinin tam ortasındayken açmışım. Dokunma hissine dayalı bu yeni sanat biçimini gerçekten anlamlandıramıyorum. Symington'un büyük oğlu Bil, epey müstehcen kompozisyonların yaratıldığını da söyledi. Anlambilimsel ve göstergebilimsel ögelerden uzak, müziğe bağlı, pornografik bir sanat biçimi! Ne diyelim, insanın yaratıcılığının gerçekten sonu yok! Oğul Symington beni gizli bir kulübe götüreceğine dair söz verdi. Grup seks yaptıkları bir yer mi acaba? Ne olursa olsun, yemeklere dokunmayacağım veya tek yudum dahi bir şey içmeyeceğim.

8 IX 2039. Şatafatlı bir günah tapınağına, en uç günahların işlendiği bir kötülük yuvasına girmeyi

bekliyordum ancak onun yerine pis ve izbe bir mahzene götürüldüm. Uzak geçmişe ait böylesi ayrıntılı bir görüntüyü yeniden yaratmak servete mal olmuştur herhalde. İnsanlar basık tavanlı havasız odanın içinde, çift kilitle sürgülenmiş bir pencerenin önünde uzun bir kuyruk oluşturmuş bekliyorlardı.

"Gördünüz mü, bakın! İşte size gerçek bir kuyruk!" diye gururla konuştu oğul Symington.

"Tamam, güzel," dedim neredeyse bir saat boyunca orada sessizce bekledikten sonra, "ama ne zaman açacaklar acaba?"

Şaşırdı. "Neyi ne zaman açacaklar?" diye sordu.

"Neyi olacak, pencereyi..."

"Asla!" diye hepsi birden muzaffer bir edayla bağırdı.

Hayrete düşmüştüm. Sonra, yavaş yavaş olayı anladım: Normalin dışında kabul edilen bir toplanmaya katılmıştım, geçmişte marjinal kabul edilen şeytana tapınma ayinlerinin günümüzdeki eşdeğeri denilebilirdi. Ne de olsa, sıra beklemek günümüzde yalnızca bir sapkınlık olabilir. Gerçekten, epey mantıklı. Kulübün başka bir odasında da gerçek bir metro vagonu vardı, yaratılan manzara etrafa sürülen is lekeleriyle tastamam hale getirilmişti, üstelik duvara iş çıkış vaktini gösteren bir duvar saati bile asılmıştı. Vagonun içindeyse günahkâr bir kalabalık, sökülmüş düğmeler, yırtılmış ceketler, birbirine geçmiş dirsekler, parmak uçları ezilmiş ayaklar, homurdana homurdana edilen küfürler... Mazinin tutkunları, yarattıkları doğal yollarla, ilk elden tanık olamayacakları geçmiş çağların atmosferini adeta

yeniden sahneliyorlardı. Saçları başları darmadağın olmuş, nefessiz kalmış ama aynı zamanda yaşadıkları mestle gözleri ışıldayan insanlar, sonrasında bir şeyler içmek için dışarı çıktılar. Lakin ben düşmesin diye pantolonumu tutarak ve azıcık da aksayarak evin yolunu tuttum, yine de yüzümde bir gülümseme vardı; heyecanı daima olağandışı ve sapa şeylerde arayan gençliğin ne denli saf olduğunu düşünüyordum. Buna rağmen şimdilerde kimsecikler tarih okumuyor; okullarda tarih dersinin yerine bundansonra adı verilen bir ders okutuluyor. Bu ders öğrencilere gelecekte olacakların bilimini öğretiyor. Profesör Trottelreiner bunu duysa herhalde sevinçten havalara uçardı! Ne yazık ki burada değil.

9 IX 2039. Avukat Crawley'yle akşam yemeği, "Bronx". Burası tek bir robotun ya da bilgisayarın bile bulunmadığı küçük bir İtalyan restoranı. Chianti şarabı muhteşem. Bize bizzat şef hizmet etti. Her ne kadar keklikotus ve fesleğenos baharatlarıyla çeşnilendirilse de o kadar makarnayı bitirmem mümkün değildi, yine de yemekten etkilendim. Crawley günümüzde hukuki hitabetin eksikliğinden dem vuran gösterişli bir avukat. Doğru, artık belagat ve hitabete ihtiyaç duyulmuyor, çünkü kararlara davayla ilgili kanun maddelerinin ve hükümlerinin harfi harfine hesaplanmasıyla varılıyor. Öte yandan suç kavramı benim zannettiğim gibi ortadan tamamen kalkmamış. Sadece fark edilmesi güç bir hal almış. Büyük suçlardan bazıları şöyle: Zihingaspı (zihin korsanlığı), gen hırsızlığı (sperm bankası

soygunları, özellikle de soyu belli spermlerin kaçırılması), sanığın Sekizinci Anayasa Maddesini boş yere davaya dahil eden sahte cinayete karışması (yani suçun dolaylı ya da vekâleten gerçekleştirildiğine dair bir yanılgıyla işlenmesi – örneğin kurban bir fizivizyon da cisivizyon tasviriyse), ayrıyeten yüz bir adet farklı psikim tahakkümü. Zihingaspını tespit etmek genellikle çok zor. İlgili ilaçlara maruz bırakılan kurban, gerçekle olan bağının koptuğuna dair en ufak şüphe duymaksızın, hayali bir dünyanın yolunu tutuyor. Mesela, safariye adeta tutkun olan eşinden kurtulmak isteyen Bonnicker Hanım, kocasına doğum gününde Kongo bileti ve büyük hayvanları avlamasına olanak sağlayan av ehliyeti hediye etmiş. Bay Bonnicker bu sayede sonraki birkaç ayını heyecan dolu vahşi yaşam maceralarıyla geçirmiş, lakin tüm o zaman boyunca ağır psikimizasyon etkisi altında olduğunu ve aslında çatı katındaki bir tavuk kümesinde yattığını hiç fark etmemiş. Çatıda çıkan yangını söndürmeye gelen itfaiyeciler olmasaymış Bay Bonnicker yetersiz beslenmeden ölür gidermiş. Elbette burada dikkat edilmesi gereken bir mesele var: Halüsinasyonun etkisiyle o noktada çölde amaçsızca dolaştığını hayal ettiği için ölmek bile ona doğal gelecekti. Mafya bu tarz yöntemlere sık sık başvuruyor. Bir mafya üyesi, Avukat Crawley'ye son altı yılda dört binden fazla ruhu –özellikle şatafatlı evlerdeki kasalara, bagajlara, kümeslere, köpek kulübelerine, tavan aralarına, kilerlere ve dolaplara– kapattığını anlatıp kendiyle övünmüş, üstelik bu kur-

banların hepsi zavallı Bay Bonnicker'ın çektiklerini çekmiş! Biraz konuştuktan sonra avukatım ailevi sorunlarını anlatmaya başladı.

"Efendim!" dedi, elini bir tiyatrocu edasıyla havaya kaldırıp. "Karşınızda başarılı bir avukat, saygı gören seçkin bir baro üyesi ama mutsuz bir baba duruyor! Çok yetenekli iki oğlum vardı..."

"Ne oldu, yoksa öldüler mi?" diye bağırdım.

Başını iki yana salladı.

"Yaşıyorlar ama uçuyorlar!"

Hiçbir şey anlamadığımı görünce baba, yüreğini dağlayan söz konusu felaketi açıkladı. Büyük oğlu gelecek vaat eden yetenekli bir mimarmış, diğeri ise şair. Gerçek hayatta imza attığı işlerden bir türlü memnun olamayan genç mimar kendini şehreline ve binalene vurmuş: Artık koca koca şehirler inşa ediyormuş – hayal dünyasında tabii. Diğer oğlu da abisinin yolundan uçmuş; mısralin, sonetan, nazımol... Şimdilerde ilham perisine hizmet etmek yerine hap yutmakla meşgulmüş, o da tıpkı abisi gibi yitip gitmiş.

"İyi de nasıl geçiniyorlar?" diye sordum

"Hah! İşte onu hiç sorma! İkisine de ben bakıyorum!"

"Hiç umut yok mu yani?"

"Bir kere fırsat verildiği takdirde hayaller daima gerçeklere karşı üstün gelir. İşte bunlar, efendim, psikimize edilmiş bir toplumun geride bıraktığı zayiatlar. Bu baştan çıkarıcı günaha hepimiz aşinayız. Tamamıyla umutsuz bir vakayı savunduğumu

varsayalım mesela, o davayı hayali bir mahkeme önünde kazanmak ne kolay olurdu bir düşünsenize!"

Chianti şarabımın hoş ve mayhoş aromasının tadını çıkarırken kafama dank eden bir düşünce içimi ürpertti: Eğer insan hayali şiirler yazıp sahte binalar inşa edebiliyorsa, öyleyse neden açlığını ve susuzluğunu da hayalle gidermesindi? Avukat endişemi anlayınca güldü.

"İtirazınız reddedildi, Bay Tichy! Hayır, merak etmeyin, öyle bir tehlikenin içinde değiliz. Sahte başarılar zihni tatmin edebilir ama sahte pirzolaların mideyi doldurması mümkün değildir. Dediğiniz gibi yaşayan kişi çok geçmeden açlıktan ölecektir!"

Bunu duyunca rahatladım ama elbette avukatın oğulları için üzülüyordum. Evet, hayali yiyeceklerin gerçek gıdaların yerini tutamayacağı çok açık zaten. Neyse ki vücut sistemimiz psikime karşı bir denetim sağlıyor. Unutmadan söyleyeyim: Crawley de kesik kesik nefes alıyor.

Evrensel silahsızlanmanın nasıl gerçekleştiğini hâlâ öğrenemedim. Uluslararası düşmanlıklar resmen mazi olmuş. Gerçi ara sıra yerel düzeyde patlak veren küçük roboçatışmalar yaşanıyor. Bu arbedeler genellikle şehir dışındaki mahalle kavgalarından doğuyor. Hasım aileler çok geçmeden yatıştıron yardımıyla barıştırılıyorlar ama bu kez de kavgaya düşmanlık dalgasına kendini çoktan kaptırmış robotlar başlıyor. Sonradan enkazı ortadan kaldırması için çöpfendi görevlendiriliyor, sigorta da mala gelen zararların tamamını karşılıyor. İnsanlığın saldırganlığı en sonunda robotlara geçmiş olabilir mi acaba?

Bu konuya dair yazılmış tezlerin hepsini seve seve mideye indirirdim ama böylesi tek bir çalışma bile bulamadım. Neredeyse her gün Symingtonlara uğruyorum. Kendisi içe kapanık bir insan sayılır, uzun uzun sessizlikler oluyor; eşiyse resmen yaşayan bir süs bebeği. Gerçekten. Sürekli görüntüsünü değiştiriyor: Saçları, gözleri, boyu, beden ölçüleri, her şeyi. Köpeklerinin adı Nükleer-Paşa. Üç yıldır ölü.

11 IX 2039. Öğleden sonrası için planlanan yağmur tam bir fiyaskoydu. Gökkuşağı daha da beterdi, kare gökkuşağı mı olurmuş! Rezillik. Bana gelince, keyfim çok kaçık. Eski takıntım kendini yeniden hissettiriyor. O vesvese dolu aynı soru geceleri içimi kemiriyor: Bunlar gerçek mi yoksa hepsi hayal mi? Ayrıca devasa farelere eyer vurmayla ilgili bir kurguç sipariş etmemek için kendimi zor tutuyorum. Devamlı dizginler, gemler ve parlak kıllar görüyorum. Noksansız bir huzurun içinde yaşadığım şu zamanda yitik bir karmaşa çağının özlemini mi çekiyorum yoksa? İnsan ruhu gerçekten de çözmesi imkânsız bir bilmece. Symington'un çalıştığı firmanın adı Prokrustik Anonim Şirketi.* Bugün çalışma odasındaki kataloğa şöyle bir göz

---

* Prokrustik: Yunan mitolojisindeki adı geçen Haydut Prokrustes'ten geliyor. Prokrustes alıkoyduğu kurbanları demir yatağına yatırırdı, kurbanının boyu yatağa uzun gelirse bacaklarının yataktan taşan kısmını keser, kısa gelirse de bacaklarını çeke çeke uzatırdı. "Prokrustes'in Yatağı" tektipleştirme, standart bir toplum oluşturma ve baskının bir sembolü olarak kullanıldığı gibi, sabit fikirlerini ne olursa olsun uygulamaya çalışan takıntılı kişiler için de kullanılabiliyor –çn.

attım. Elektrikli testereler ve torna tezgâhı benzeri şeyler vardı. Tuhaf, onu bir mekanik ustası olarak hayal etmemiştim hiç. Biraz önce çok ilginç bir program izledim: Fizivizyon ile psivizyon arasında sıkı bir çekişme yaşanıyor. Psivizyon kullanırsanız programları posta yoluyla gönderiyorlar; yani programlar zarfların içine konmuş tabletler şeklinde geliyor. Böylesi çok daha ucuz. Eğitim kanalında Profesör Ellison geçmiş dönem savaşlarıyla ilgili bir ders anlattı. Psikim çağının başlangıcı tehlikelerle doluymuş meğer. Mesela askeri amaçla kullanılmasına kesin gözüyle bakılan ve müthiş potansiyeli olan bir aerosol –*kriptomasum*– varmış. Bu maddeyi soluyan kişi hemen yerinden fırlıyor ve kendisini bağlamak için bir ip aramaya başlıyormuş. Neyse ki yapılan testler, maddenin herhangi bir panzehri olmadığını ve filtrelerin de hiçbir işe yaramadığını ortaya çıkarmış; böylece savaş meydanındaki istisnasız herkes kendini domuz bağıyla bağlanmış bir halde buluyormuş ve iki taraf da avantaj sağlayamıyormuş. 2004 yılında yapılan askeri tatbikatta hem "kırmızı" hem de "mavi" takımdakiler savaş meydanına serilmişler – eller ve ayaklar bağlı bir vaziyette tabii. Nihayet silahsızlanmaya dair bir şeyler öğrenirim diye programı pürdikkat takip ettim ama yine hiçbir şey öğrenemedim, silahsızlanmayla ilgili tek kelime bile edilmedi. Bugün en sonunda psikodiyetisyene gittim. Diyetimde değişiklik yapmamı tavsiye etti, reçeteme unutamı ve acıyok yazdı. Önceki yaşantımı unutmam için mi yoksa? Oradan ayrılıp sokağa çıkar çıkmaz reçeteyi

fırlattım. Sanırım beyinostat alabilirim, son zamanlarda çok reklamı yapılıyor, ama nedense bunu kendime yediremiyorum. O saçma popüler şarkılardan biri açık pencereden duyuluyor: "*Ne ana var ne baba, sonuçta robotuz beybaba. Merhaba insanlık, merhaba!*" Hiç seskesim kalmamış ama kulaklara pamuk tıkamak da gayet işimi görüyor.

13 IX 2039. Symington'un kayınbiraderi Burroughs ile tanıştım. Konuşan paketler yaparak para kazanıyor. Günümüzde üreticiler tuhaf sorunlarla karşı karşıya kalıyorlar: Paketler, içlerindeki ürünün meziyetleri konusunda insanlara tavsiyede bulunmak için yalnızca seslerini kullanabilir, çünkü müşterinin koluna veya yakasına yapışmak yasak. Symington'un diğer kayınbiraderi ise güvenlikli kapılar üretiyor. Güvenlikli kapılar yalnızca sahibinin sesiyle açılıyor. Ayrıca dergilerdeki reklamlar da siz onlara baktığınızda canlanıyor.

Prokrustik AŞ sürekli *Herald*'a tam sayfa ilan veriyor. Symington'a olan yakınlığım sebebiyle ilan dikkatimi çekti. Reklamın en başında sayfanın bir ucundan öbürüne kadar uzanan, devasa harflerle yazılmış PROKRUSTİK yazısı görünüyor; sonra ayrı kelimeler ve heceler beliriyor: PEKÂLÂ?... NEDEN OLMASIN? DEVAM ET! AH! IH! OH! IIIIIH! OOOOH! EVET, EVET! DAHA SERT! DAHA SERTTT! AHHHH! Bu kadar. Demek ki çiftçilikle ilgili aletler üretmiyorlar. Symington'un bugün bir misafiri vardı: Peder Modülüs. Nabiyolojikan mez-

hebine bağlı bir rahip. Siparişlerini almaya gelmiş. Çalışma odasında çok ilginç bir sohbet gerçekleşti. Peder Modülüs bana mezhebinin misyonunu açıkladı. Nabiyolojikan Rahipler bilgisayarları dine davet ediyor. Biyolojik olmayan zekânın yüzyıllık varlığına rağmen, Vatikan hâlâ makinelere ibadet eşitliği tanımayı reddediyor. Gelgelelim bilgisayarlar, programlanmış piskopos genelgeleri ve dijital kayıtlar olmasa bugün Kilise kim bilir ne durumda olurdu? Hayır efendim, kimse bilgisayarların içsel çekişmelerini, el yordamıyla bulmaya çalıştıkları sorularını yahut varoluşsal ikilemlerini umursamıyor. Şimdi, doğruya doğru, zalim kaderin talimatlarına uymanın düşüncede asil bir davranış olup olmadığını hangi bilgisayar sorgulamamıştır ki? Nabiyolojikanlar, Aracı Yaratılış öğretisi adını verdikleri bir kavramı öne sürüyorlar. Mezheplerinde Peder Şasi adında biri var; kendisi bir tercüme modeli, şu sıralar anlam ifade etmesi için Kitabı Mukaddes'in kelimelerini güncelliyor. Çoban, sürü, kuzular... Bunlar günümüz sözlüklerinde hiçbir anlam ifade etmeyen kelimeler. Oysa ilahi kıvılcım prizleri, papaz matrisler, ebedi transmisyon ve hakiki senkronizasyon gibi kavramlar hayal gücünde güçlü çağrışımlar uyandırıyor. Peder Modülüs'ün derin derin bakan ışıltılı gözleri var, elimi tutan çelik elinin soğukluğunu hissediyorum. Ama gerçekten, yeni inancın temsilcisi o mu? Ortodokslardan ölesiye nefret ediyor, onlara Şeytan'ın sözcüleri diyor! Neyse, daha sonrasında Symington kendisi için poz

verip veremeyeceğimi sordu utana sıkıla. Yeni bir tasarım içinmiş. Symington, besbelli, makine ustası falan değil! Teklifini kabul ettim. Poz için neredeyse bir saat kımıldamadan oturdum.

15 IX 2039. Bugün ben poz verirken yüzümün oranlarını saptamak için kalem tutan elini öne uzatan Symington, o esnada diğer eliyle ağzına bir şey attı – bana belli etmemeye çalıştı ama yine de gördüm. Birdenbire yüzü soluklaştı, öylece suratıma bakakaldı, alnındaki damarlar resmen pörtlemeye başladı. Bu hal göz açıp kapayıncaya kadar sona erse de aşırı rahatsız ediciydi – sonra o kendine has kibarlığıyla özür diledi, sakindi ve etrafa gülücükler saçıyordu. Ama o anki bakışlarını bir türlü aklımdan silemiyorum. Huzursuzlaştım. Aileen hâlâ teyzesinde kalıyor. Fizivizyonda doğayı tekrar hayvanlarla doldurup canlandırmak hakkında konuşuyorlar. Tüm vahşi hayvanların soyu yıllar önce tükenmiş ama otobiyogenetik sayesinde her birini sentezleyerek yeniden yaratmak gayet mümkün görünüyor. Öte yandan, kendimizi neden yalnızca doğal evrim süreciyle ortaya çıkan hayvanlarla sınırlayalım ki? Gerçeküstü zoolojiyi savunan sözcü pek dilbaz bir adamdı. Ona göre hayvan barınaklarımızı ucuz taklitlerle değil, cesur ve özgün yaklaşımlarla elde ettiğimiz hayvanlarla doldurmalıydık; eskiyi birebir kopyalamak yerine, yeniyi yaratmamız gerekiyordu. Önerilen yeni hayvanatlar içinde en çok ceylankuşları, kutupaslanları ve üstü çimen kaplı bir tepeciği andıran dağfilleri hoşuma gitti.

Neozoografik sanatı, tamamen eldeki doğal alanlara uygun yeni hayvan türleri oluşturmaya dayanıyor. Ateşgrifin dedikleri hayvan özellikle dikkat çekiyor; ateşböceği, yedi başlı ejderha ve mamut karışımı bir tür. Kuşkusuz eşsiz bir hayvan, kendine özgü bir cazibesi de yok diyemem, ama sanırım ben etrafta eski moda sıradan hayvanların dolaşmasını tercih ederdim. İlerleme elbette muhteşem bir şey, çimenleri peynire dönüştürmek için çayırların üstüne serpilen sütverenlerin kıymetini gerçekten anlıyorum. Ancak ne kadar rasyonel olursa olsun, günümüzde ineklerin o kendilerine özgü ilgisizliğinin ve sanki uzun uzadıya düşünürken uzaklara dalmış hallerinin eksikliği yüzünden, tarlalar ve çayırlar acınacak raddede boş görünüyor.

16 IX 2039. Herald gazetesinin sabah baskısında yaşlanmayı suç kabul eden yeni yasayla ilgili birkaç satır okudum. Symington'a bunun ne demek olduğunu sordum. Sadece gülümsedi. Biraz yürümek için dışarı çıktığımda komşumu gördüm, kendi bahçesinin iç avlusundaydı. Bir palmiye ağacına yaslanmıştı, gözleri sımsıkı kapalıydı ve yüzünde kırmızı lekeler belirmeye başladı; sanki kendi kendilerine ortaya çıkıyorlar ve iki yanağa da atılmış bir tokat izinin şekline bürünüyorlardı. Komşum kafasını salladı, gözlerini ovuşturdu, hapşırdı, sonra sümkürdü ve tekrardan çiçeklerini sulamaya koyuldu. Anlaşılan daha öğrenmem gereken çok şey var! Aileen bana bir temaskart verdi. Son teknolojinin sevgiye hizmet ettiğini görmek ne kadar hoş, öyle değil mi?

Aileen'le muhtemelen evleneceğiz. Symingtonların evinde misafir olan, Afrika'dan yeni gelmiş bir aslanat –yapay aslanları avlayan bir avcı yani– bizlere beyazol içerek ırklarını değiştiren siyahi yerlilerden bahsetti. Ancak, diye düşündüm, önyargı ve ırkçılık gibi böylesine ciddi, böylesine kök salmış toplumsal sorunları kimyasal yöntemlerle çözmek acaba ne kadar doğru? Yani böyle bir yol izlemek işin kolayına kaçmak değil de nedir? Bölmeme postayla reklampaketi göndermişler – önerimatlar. Bunların vücutta herhangi bir etkisi yok, sadece çeşitli psikim ürünlerini kullanmam için öneride bulunuyorlar. Anlaşılan bu şekilde ikna edilmeye ihtiyaç duyan başka insanlar da var, demek ki yalnız değilim. Bunu düşünmek cesaret veriyor.

29 IX 2039. Symington'la bugünkü konuşmamızdan sonra hâlâ kendime gelemedim. Temel meselelerle ilgili çok mühim bir konuşmaydı; sempatizinlerimize kattığımız dostanetini fazla kaçırmış olabiliriz, belki de o yüzdendir. Yeni tasarımını bitirdiği için yüzü resmen sevinçle parlıyordu.

"Tichy," dedi. "Farmokrasi çağında yaşadığımızın farkındasındır. Bentham'ın büyük çoğunluk için büyük mutluluk hayali gerçek oldu ancak bu madalyonun yalnızca bir yüzü. Fransız filozofun şu sözlerini hatırlarsın: "Yalnızca bizim mutlu olmamız yeterli değil, diğerleri de acınası durumda olmalı!"

"Alaycı bir vecize!" dedim homurdanarak.

"Ama doğru. Prokrustik AŞ olarak ne üretiyoruz, biliyor musun? Kötülük."

"Şaka yapıyorsun herhalde."

"Ciddiyim. Bak, bizler muazzam bir ikilemi çözmüş bulunmaktayız. Artık herkes istediği kişiye öteden beridir istediği kötülüğü yapabiliyor, hem de kimsenin kılına dahi zarar gelmiyor. Çünkü bizler kötülüğü dizginledik, tıpkı tıbbın aşılama ve bağışıklık yaratarak mikropları dizginlemesi gibi yani. Hem söylesene, medeniyet insanın bunca zamandır kendisini iyiliğe ikna etme çabası değildir de nedir? Dikkatini çekerim, yalnızca ama yalnızca iyilik diyorum. Geri kalan her şeyin ortadan kaldırılması, halının altına süpürülmesi gerekiyordu. Tarih de tam olarak bunu yaptı zaten; bazen kibarlıkla, bazen de kolluklarla, ancak her şeye rağmen sonunda daima çıkıntılık yapan, paçayı kurtaran ve ortalığı talan eden bir şeyler vardı."

"İyi ama mantık da bizlere iyi olmamızı işaret ediyor!" diye ısrar ettim. "Bunu bilmeyen yok! Hem etrafına baksana. Günümüzde insanların birbiriyle nasıl iyi anlaştığına, ne kadar neşeli, kibar, dürüst, samimi ve memnun olduklarına bir bak."

"Hah!" diye araya girdi. "İşte o uyum ne kadar büyük olursa, her şeyi boş verip sağa sola saldırma ve insanlara ihanet etme arzusu da o kadar büyük oluyor. Hem de yalnızca terapi olsun diye ve sırf denge uğruna!"

"Ne anlatıyorsun sen?"

"Hadi, hadi. Bu göstermelik sofu ayaklarını bırakman lazım. Bunlara ihtiyacın yok. Artık özgürüz, kurmacasin ve göstermetan sayesinde tabii. Her insan içindeki kötülüğü doyuruyor, nefret

dolu kalbinin arzularını yerine getiriyor; tüm o ıstıraplar, tüm o aşağılamalar – diğerleri için elbette. Eşitsizlik, kölelik... Suratına inen bir yumruk ve bir bakmışsın at sırtında kadın kovalıyorsun! İlk partiyi piyasaya sürdüğümüz zamanı hatırlıyorum da insanlar ürünümüzü resmen havada kapmıştı. Sonra hepsi müzelere ve sanat galerilerine koşturdular; Michelangelo'nun çalışma odasına girip heykellerini levyeyle tuzla buz etmeyi, tablolarını parçalamayı, hatta karşı koyma cüretini gösterirse büyük ustanın pekmezini akıtmayı umuyorlardı. Bunlar seni şaşırtıyor mu yoksa?"

"Yok canım ne şaşırtması, hiç şaşırtır mı!" diye bağırdım.

"Çünkü hâlâ önyargılarının kölesisin. Ne demek istediğimi anlamıyor musun, artık her şey ama her şey mümkün. Jeanne d'Arc üzerinden örnek vereyim mesela. O asil güzelliğe, o halis azizeye, o yüce ve ilahi bakirenin heykeline bakınca içinden bir ses onun kırbaçlanması gerektiğini söylemiyor mu? Eyerlenmiş ve gem vurulmuş, dizginleri şöyle bir şaklatıyorsun ve deh deh! Altı kişilik bir takımla dörtnala koşturuyorsun; kadınlar kuşlar gibi cıvıldıyor, Kazaklar ıslık çalıyor; sorguçlar, çıngıraklar ve sonunda o narin bakireye mahmuzlarını tattırıyorsun."

"Ne, ne?" diye bağırdım, sesim birdenbire hissettiğim korku yüzünden boğuk çıkıyordu. "Eyerlemek mi? Gem vurmak mı? *Binmek* mi!?"

"Elbette. İnan bana sonrasında çok iyi hissedeceksin. İstediğin kişinin adını verip formu doldur yeter, ona karşı duyduğun kini, nefreti, anlaşmazlık

sebeplerini tarif edeceksin, gerçi anlaşmazlık sebebini belirtmek tamamen sana kalmış çünkü siparişlerin çoğunda insanlar herhangi bir sebep olmaksızın kötülük etmek istiyorlar – tabii kötülük etmek istedikleri kişinin şöhreti, fazileti ve güzelliği gibi nedenleri saymazsak. Özel isteklerin olursa onları da söyle, sana kataloğumuzdan bir örnek veririz. Siparişler yirmi dört saat içinde teslim ediliyor. Postayla gönderiyoruz. Ürünü suyla içiyorsun, aç karnına içersen daha iyi olur ama elbette şart değil."

Şirketinin *Herald* ve *Post* gazetelerindeki reklamlarını şimdi anlıyordum. Ama neden, diye hararetle düşündüm, panik olmuştum, neden o kelimeleri kullandı? Biniciliğe dair göndermeler, dizginler, at sırtı, eyerler, deh dehler... Tanrım... Buralarda bir yerlerde bir kanalizasyon olma ihtimali var mıydı? Benim koruyucu kanalizasyonum, yegâne tılsımım, gerçekle arama köprü olacak mihenk taşım. Ama karşımdaki mühendis-tasarımcı (tam anlamıyla ne tasarlıyordu ki?) yaşadığım kafa karışıklığını umursamadı ya da yanlış yorumladı.

"Özgürlüğümüzü kimyaya borçluyuz," diye devam etti. "Çünkü algılamak dediğimiz olay, beyin hücrelerinin üstündeki hidrojen iyonlarının yoğunluğunun değişmesinden başka bir şey değil. Beni gördüğünde aslında nöron zarların boyunca uzanan sodyum-potasyum dengesinde bir bozulma meydana geliyor. Yani tek yapmamız gereken şey, kortikal mitokondrilerine özenle seçilmiş birkaç molekül göndermek ve doğru nörohümoralsinaptik transmisyon efektör bölgelerini uyarmak, o kadar;

bir de bakmışsın uğruna deli olduğun rüyalar capcanlı vaziyette karşında duruyor. Ama bunları zaten biliyorsun," diye bitirip sakinleşti. Sonra çekmeceden bir avuç dolusu renkli minik haplardan çıkardı. Şeker taneciklerine benziyorlardı.

"İşte ürettiğimiz kötülük, işte o sıkkın ruhun açlığını dindiren kötülük. İşte dünyanın günahlarını bir çırpıda temizleyen kimyanın eseri."

Titreyen parmaklarımla cebimdeki sakinol pastilini çıkardım, bütün kapsülü tek seferde yuttum ve şöyle dedim:

"Bunlar iyi hoş ama rica ediyorum, artık sadede gelsen iyi olur."

Tek kaşını kaldırdı, sessizce kafasını sallayıp onayladı, çekmeceyi açtı, içinden bir şey alıp ağzına attı, sonra şöyle dedi:

"Nasıl istersen. Yeni teknolojimizdeki T modelini tarif ediyordum – yani temel başlangıçları. Sorunlara karşı levye çözümleri. İnsanlar hemen kamçılamalara ve pencerelerden savurmalara başladılar, *felicitas per extractionem pedum** sözü resmen hayat buldu, ama temel düşünce özünde *çok sınırlıydı, olasılıklar çabucak tüketildi ve kısa* bir zaman sonra ürünümüzün modası geçti. Ne yapabilirsin ki, ortalıkta yeterince fikir yoktu, takip edebileceğimiz *öncüller* ya da *örnekler* bulunmuyordu! Çünkü tarih boyunca yalnızca iyilik açıktan açığa işlenmişti, kötülük ise iyilik kisvesi altındaki belli mazeretler ölçüsünde kabul görüyordu; anlayacağın *yüce amaçlar uğru-*

* Lat. Mutluluk, ayaklardan kurtulmaktır –çn.

na yağmalamak, harap etmek ve kutsalları yıkmak gibi mazeretlerle uygulanabiliyordu. Üstüne üstlük şahsi düzeydeki kötülükler söz konusu olduğunda takip edilebilecek hiçbir şey yoktu. *İşte bu sebeple yasadışı olan her zaman ilkel*di, hoyrattı, savruktu; *öyle ki ürünümüzün insanlarda gördüğü karşılık da* bu fikri çokça kez kanıtladı – çünkü gelen siparişler birbirinin resmen kopyasıydı, aynı siparişler bıkkınlık verecek ölçüde tekrarlanıyordu: Yakalamak, boğmak, kaçmak. Geleneğin gücü böylesine kuvvetliydi *işte. Ayrıca kötülük etme fırsatı da tek başına yeterli değil çünkü insanlar mantıklı sebeplere ihtiyaç duyuyorlar. Bir düşün*sene: Komşun nefes nefese kalmış (ki bu her an olabilecek bir şey) 'Neden?' ya da 'Hiç mi utanmıyorsun?!' diye çığlık atıyor, ne kadar nahoş ve tuhaf bir durum. Ona verecek hazır bir cevabın olmadan orada öylece dikilmek utanç verici olur. Bu durumda levyeyi kullanmak zayıfça bir karşılık olur, bunu herkes bilir. Olayın asıl püf noktası, böyle can sıkıcı çıkışları geri plana atacak uygun koşulların sağlanmasında yatıyor. Kibirle. Her insan, gerçek bir zalim gibi hissetmeden zalimlik yapmak istiyor. İntikam bunun için epey iyi bir mazeret sunuyor ama *öte yandan* Jeanne d'Arc sana karşı ne kötülük etmiş olabilir ki? Tek kabahati senden daha ulu, daha iyi bir insan olması mı? Öyleyse daha da beter bir insansın, ha levye kullanmışsın ha kullanmamışsın. İşte bunu kimse istemiyor! Hepimiz içten içe en aşağılık, en korkunç suçları işlemek istiyoruz ama bunu yaparken bile asil ve muhteşem kalmayı arzuluyoruz! Tek kelimeyle

muhteşem! Kim muhteşem olmayı istemez ki? Bu hep böyledir işte. Ne kadar kötülerse, o kadar ihtişamlı oluyorlar. Bunun mümkün olmama ihtimali bile hırslarını bileylemeye yetiyor. Müşterilerimiz dullara ve yetimlere işkence ederek tatmin olmuyor çünkü aynı zamanda kendi doğruluğunun ışığında yıkanmak zorunda hissediyor. Esasen kendisi de bir suçlu (ama dikkatini çekerim, tastamam gerekçeleri olan ve tamamen aklanmış bir suçlu), lakin yine de suçlularla bağdaştırılmak istemiyor. Öte yandan şimdiye kadar söylediklerim hep demode beylik laflardan, sıkıcı basmakalıplardan oluşuyor. Hayır efendim, müşteriye azizlik mertebesinin bir basamak altını dahi sunmamalısın, onu hakiki bir melek yerine koymalısın, ayrıca bunu öyle bir yolla yapmalısın ki, o kişi duyduğu şiddetli arzuyu doyurmak için yalnızca izinli olduğunu bilmekle kalmamalı, aynı zamanda içindeki o kötülük arzusunu kendine verilmiş bir görev, bir çeşit kutsal vazife olarak görmeli. Bu işin, yani birbiriyle bağdaştırılamayacak şeyleri bağdaştırmanın ne denli büyük bir sanat olduğunu anlıyorsun değil mi? Son tahlilde bizler bedenle değil, ruhla ilgileniyoruz. Beden sadece amaca götüren bir araç. Bunun farkına varmayan kişiler kasap tezgâhlarının ve kanlı insan etlerinin ötesini göremeyecekler. Elbette müşterilerimizin çoğu böylesi bir ayrımı yapacak seviyede değil. Onlar için Dr. Hopkins departmanımız var – Saldırı ve Darp, Kutsal ve Dünyevi. Kutsal mı? Yehoşafat Vadisi işte yahu, şeytanlar müşterimiz hariç herkesi kötü yola saptırıyor, sonrasında Kıyamet Günü çatıyor ve Ulu Tanrı

bizzat gelip müşterimize cennete kadar eşlik ediyor. Hatta müşterimize hürmet ediyor. Birkaç müşteri ise siparişlerde –ama bu aptallık yüzünden ortaya çıkan züppelikten kaynaklanıyor– en sonunda Tanrı'nın onlara kendi makamını sunma teklifinde bulunmasını istiyor. Çocukça tabii. Gerçi Amerikalılar bu tür şeylere rağbet gösteriyorlar sanki. Bu sopalar ve tokmaklar," dedi elindeki ağır kataloğu tiksintiyle savurarak, "bunlar düpedüz vahşetten ibaret. Sonuçta yine insanın yoldaşı olan insan, güm güm tokmaklanacak bir davul değil, aksine incelikle çalınması gereken bir enstrümandır!"

"Bir dakika," dedim, sakinol kapsüllerinden birini daha ağzıma attım. "Öyleyse tam olarak ne tasarlıyorsun?"

Gururla gülümsedi.

"Soyut kompozisyonlar."

"Soyut mu? Nasıl yani, soymakla alakalı bir işkence türü mü yoksa?

"Hayır, hayır Bay Tichy. Somut ve fiziki olanın karşıtı. Bir tasarımcı olarak yalnızca soyut yaralara yoğunlaşıyorum. Çalışmalarım "*R*" ölçeğiyle ölçülüyor. Bir *R*, altı kişilik ailesi gözlerinin önünde katledilen bir aile babasının yaşadığı rahatsızlığa tekabül ediyor. Bu hesaplamaya göre Tanrı, hizmetkârı Eyüp peygamberi *3R* şiddetiyle sınadı, Sodom ve Gomora ise tam *40R*'ye maruz kaldı. Ama bu kadar matematik yeter. Kısacası ben, tamamen yeni ve el değmemiş bir alanda sanat icra eden bir sanatçıyım. Senin anlayacağın İyilik Teorisi üzerinde çalışan sayısız düşünür gelip geçmiş ama kendini Kötülük Teorisi

meselesine adayan tek bir kişi bile çıkmamış, böyle olunca –sırf yalandan takındıkları ahlak yüzünden– tüm işi bir avuç zır cahile ve beceriksiz asalaklara bırakmışlar. Gerekli eğitim, yetenek, ilham olmadan, uzun ve titiz çalışmalar yapılmadan incelikli, sinsi, zarif ve detaylı kötülükler ortaya koymanın mümkün olduğunu düşünüyorlar – işte bu fikir tepeden tırnağa yanlış. İşkencemetri yeterli değil; tiranoloji ile vahşetik derslerinin ikisinde de temel teori ve uygulama dersleri veriliyor. Bunlar ancak konuya giriş için yeter. Çünkü bu işin basit bir formülü ya da evrensel bir kanunu yok – *suum malum cuique!"**

"Peki, çok... çok müşteriniz var mı?"

"Müşterimiz bütün insanlık. Küçücük çocuklar da dahil. Düşmanca duygularını açığa vursunlar diye küçük çocuklara babakatli şekerleri ve gırtlaklatlar veriliyor. Toplumdaki ana yılgınlık kaynağının baba figürü olduğunu sen de biliyorsundur. Birkaç tablet freudoz yardımıyla oedipus kompleksleri tarih oluyor!"

Konuşmamız bittiğinde sakinol pastillerim de bitmişti. Demek öyle. Ne dünya be! Yoksa tüm o ağır nefes alışların sebebi bu mu? Her yanım canavarlarla sarılı.

30 IX 2039. Symington meselesiyle nasıl ilgileneceğime hâlâ karar vermedim. Dostluğumuzun eskisi gibi devam edemeyeceği belli.

Aileen bir tavsiye verdi:

---

* Lat. Herkesin kötülüğü kendine güzel! –çn.

"Onun için ettiğinibul siparişi ver! Dilersen ben derhal ilgilenirim!"

Başka bir deyişle Symington'a karşı zafer kazandığım sahneyi Prokrustik'ten sipariş edecektim; öyle ki o sahnede ayaklarıma kapanıp rezil, evet, rezil bir adam olduğunu kabul edecekti, şirketinin ve sanatının anlatılmayacak ölçüde habis işler yaptığını itiraf edecekti. Ancak eğer yöntem utanç vericiyse, o yöntemin utanç verici olduğunu göstermek için nasıl olur da aynı yönteme başvururdum? Aileen bunu anlamıyor. Aramıza bir şeyler girdi. Teyzesinden azıcık kısalmış ve azıcık da genişlemiş olarak döndü, üstelik boynu da eskisine kıyasla epey uzun sayılır. Ama bedenin bir önemi yok, önemli olan ruh – Symington şeytanı da böyle diyordu. Ah, bu dünya hakkında, parçası olmam gereken bu dünya hakkında ne kadar da yanılmışım! Bir de onu yavaş yavaş tanımaya başladığımı sanmam yok mu! Daha önce dikkatimden kaçan şeyleri şimdilerde görmeye başladım – bahçedeki şu komşum mesela, yüzünde izler gördüğüm adam, işte onun ne yaptığını şimdi anlıyorum. Bir partide sohbet ettiğim kişinin birdenbire izin istemesini, enfiyesinden çekmek için efendi bir tavırla köşeye çekilmesini, bunları yaparken gözlerini üzerimden ayırmamasını şimdi anlıyorum: Beni o aşağılık hayal gücünün özel cehennemine hapsedebilmek için en ince detaya kadar tüm dış görünüşümü aklına kazıyordu! Kemokrasimizin en itibarlı makamlarında bulunan saygın kimseler bile aynı yolu izliyorlar! Üstelik ben tüm zaman boyunca o müthiş zarif, o

müthiş nazik maskenin arkasında gizlenen kokuşmuşluktan bihaberdim! Bir kaşık dolusu herkülisin ve şekerle gücümü toplayıp Aileen'in bana verdiği tüm kavanozları, ilaç şişelerini ve şeker kutularını kırıp döktüm. Artık her şeye hazırım. Bazen öyle sinirleniyorum ki, fizivizyondan bir marazit gelse de gazabımın tüm şiddetini onun üstüne boşaltsam diye resmen yanıp tutuşuyorum. Gerçi mantığın sesi elimde sopayla beklemenin anlamsız olduğunu, söz konusu fırsatı bizzat kendi ellerimle de yaratabileceğimi söylüyor bana. Mesela bir minirobot alabilirim. Eğer minirobot alabiliyorsam, o zaman manikrobot da alabilirim. Eğer manikrobot alabiliyorsam, ne diye manik-insanoid almıyorum ki? Eğer tamamıyla mekanik bir manik-insanoid alabiliyorsam, ne diye daha en baştan Prokrustik bünyesindeki Dr. Hopkins'e başvurup bu rezil dünyaya uygun bir ceza, gazap ve intikam, cehennem azabını andıran bir alev yağmuru siparişi vermiyorum ki? Ama zaten olay da bu ya, yapamam. Her şeyi tek başıma yapmam lazım, tek başıma! Tek başıma!

1 X 2039. Aramızdaki her şey bitti. Aileen bugün elindeki biri siyah, biri beyaz, iki haptan birini seçmemi istedi, hem de hemen oracıkta. Başka bir deyişle, gönül işi gibi mühim bir konuda bile işin içine psikimin karışmadığı doğal yollarla karar veremiyordu! Seçmeyi reddettim, tartıştık; ithametil alıp kavgayı iyice kızıştırdı. Beni tartışmadan önce (ondan alıntı yapmak gerekirse) hakaretitan zıkkımlanmakla suçladı. Elbette haksızdı. Benim

için zor bir andı ama kendimden ödün vermedim. Artık sadece evde yiyorum, karnımı kendi hazırladığım yemeklerle doyuruyorum. Bundan böyle kurguçlar, cennetizyaklar, istirahat pudingleri yok; eğlenceliklerin de hepsini kapattım. Hayır, imtinazil ya da yeşilayine ihtiyacım yok. Penceremin önüne kocaman bir kuş kondu, kederli gözleriyle içeriyi seyretti. Ayakları yerine küçük tekerlekleri vardı. Bilgisayar onun bir tırlangıç olduğunu söylüyor.

2 X 2039. Evdeyim, midemi tarih ve matematik ciltleriyle dolduruyorum. Bir de fizivizyon seyrediyorum. Ancak bu dünyaya karşı içimde hissettiğim isyan ateşi gittikçe alevleniyor. Mesela dün üç boyutluluk düğmesini kurcalıyordum ki ani bir dürtüyle görüntünün özgül ağırlığını sonuna kadar açtım. Böylece her şeye mümkün olan en fazla yoğunluğu ve kütleyi verdim. Spikerin masası, akşam haberlerini içeren endeks kartlarının ağırlığı yüzünden ikiye ayrıldı, spikerin kendisiyse stüdyonun zeminini çökertip aşağı düştü. Elbette bu olanlar tamamıyla benim bölmemle sınırlı kaldı ve gerçek sonuçlar doğurmadı. Yine de ruh halime ayna oldular. Sinirlerimi özellikle zıplatan şey ise fizivizyondaki mizah anlayışı, şakalar, espriler ve modern güldürüler. "Seni dayım aradı. Hangi dayın? Fizivizyondayım!" Ahmakça. Hele yayınlanan programların isimleri... *Erotikistanlı Şişmetres.* Loş bir kafede oturan iki sapıkla başlıyor, güya heyecanlı bir hikâye. Dayanamayıp kapattım. Ama hemen yandaki bölmede dinlenen son moda pop

şarkılarını duyduktan sonra cihazımı kapatmam neye yarar? *"İstiyorsan umut, o halde hapları yut."* (Hap değil, içine atlayabileceğim bir kanalizasyon gerek bana!) Resmen saçmalık, yirmi birinci yüzyıldayız ama odalarda hâlâ yeterli ses yalıtımı yok! Bugün yine FV'nin üç boyutluluk düğmesiyle oynamaya başladım ve en sonunda düğmeyi kırdım. Ciddi ciddi kendimi toparlayıp bir şeyler yapmam gerekiyor. Ama ne? Her şey, en ufak şeyler dahi beni çileden çıkarmaya yetiyor; posta bile sinirlerimi zıplatıyor. Şu köşedeki bürodan bir teklif aldım, Nobel Ödülü için aday olmamı istiyorlar. Dehşet verici maziden bir misafir olduğum için beni listenin en başına koyacaklarına söz verdiler. Çıldıracağım, yemin ederim kafayı yiyeceğim! Hah, işte size şaibeli bir broşür: "Eczanelerde bulamayacağınız gizli kapsüller!" Kim bilir içlerinde ne var. Rüya hırsızlarına, yani yasaklı kurguç satıcılarına karşı bir uyarı. Ayrıca kendiliğinden, ilkel biçimde ve doğal yollarla rüya görülmemesi çağrısında bulunan bir rica mektubu, neymiş ruhsal enerji israfıymış. Vatandaşı bu kadar düşünmeleri göz yaşartıyor doğrusu! Yüzyıl Savaşlarıyla alakalı bir kurguç ısmarladım, uyandığımda her yanım mosmor olmuştu.

3 X 2039. Yalnız başıma bir keşiş gibi yaşıyorum. Yakın zamanda abone olduğum üç aylık *Ulusal Müneccim* dergisinin sayfalarını karıştırıyordum ki Profesör Trottelreiner'in ismiyle karşılaşınca hayrete düştüm. İçimi kemiren şüpheler yine ayyuka çıktı. Yoksa bunların hepsi bir rüya mıydı, yanılsama ve

hayal ipliklerinden örülmüş bir ağa mı takılmıştım? Teorik açıdan mümkündü. Ne de olsa son zamanlarda "Psikomatiks" firması çok katmanlı rüyalar gördüren katmaniklerinin, çoklutabakalılarının reklamını yapmıyor muydu? Mesela farz edelim ki, Marengo Savaşındaki Napoléon olmak istiyorsunuz ancak muharebe bittiğinde paldır küldür gerçekliğe dönmek için aceleniz yok, işte o zaman Mareşal Ney ya da rütbeli askerlerden herhangi biri savaş meydanında yanınıza gelip size gümüş tepside başka bir hap sunuyor. Bu da gördüğünüz hayalin bir parçası ama bir önemi yok, çünkü hapı ağzınıza attığınızda bir sonraki hayalin kapıları ardına kadar açılıyor, artık oradan sonrası da size bırakılıyor. Büyük İskender'in çözemeyip de kılıcıyla kestiği düğüm olayından ilham aldım: Telefon rehberini mideye indirdim, numarayı öğrendim ve Profesör'ü aradım. Gerçekten o çıktı! Akşam yemeğini birlikte yiyeceğiz.

3 X 2039. Sabaha karşı saat üç. Bunları yazarken yorgunluktan bitap düşmüş haldeyim ve kederliyim. Profesör geç geldi, o yüzden restoranda azıcık bekledim. Yürüyerek çıkageldi. Geçen yüzyıldakine kıyasla çok daha genç görünmesine rağmen onu hemencecik tanıdım, artık ne gözlük takıyor ne de şemsiye taşıyor. Beni karşısında görünce gözleri doldu sanki.

"Yaya geldiniz demek?" diye sordum. "Hayırdır, arabanız ayak mı diredi yoksa?" (Bazen böyle yapıyorlar.)

"Hayır," dedi. "*Per pedes apostolorum** dolaşmayı seviyorum."

Bunu söylerken belli belirsiz de olsa tuhaf bir biçimde gülümsedi. Garsonlar nihayet tekerlekleri üstünde uzaklaştılar, ben de ona nelerle meşgul olduğunu sormaya başladım – tabii sohbet sırasında gerçeklikle ilişkili şüphelerime dair birkaç kelam etmeden de duramadım.

"Yine başlama be Tichy, şu hayal meselesini bir geride bırakamadım!" dedi iç geçirerek. "Ben de senin *benim* rüyamın bir parçası olmandan şüphelenebilirim gayet. Dondurulmuştun, değil mi? Ben de öyle. Sonra çözdüler tabii? Beni de öyle. Senin durumun ile benimki arasındaki tek fark beni gençleştirmiş olmaları –gencozil ve karşıtyaşlızatin sağ olsun– zaten senin buna ihtiyacın yoktu ama o esaslı ve sağlam ilaçlar olmasaydı ben bugün bir gelecekdilci olamazdım!"

"Gelecekbilimci mi demek istediniz?"

"O kelime artık başka bir anlam taşıyor. Gelecekbilimci dediğin kişi öngörülerde ve kehanetlerde bulunur, ben ise işin yalnızca kuramsal tarafıyla ilgileniyorum. Bu tamamen yeni bir alan, bizim zamanımızda yoktu yani. Buna dilbilimsel türetimler yoluyla geleceği görme diyebiliriz. Biçimsel öngörülerde bulunmak! Kökenbilim sayesinde geleceğin yansımasına tanık olmak!"

"Daha önce hiç duymadım bunu. Nasıl oluyor peki?"

---

* Lat. Havariler gibi yürüyerek –çn.

Doğrusu merak ettiğimden değil, sırf nezaketten sormuştum ama bunu fark etmiş gibi görünmüyordu. O arada garsonlar çorbalarımızı getirdiler, yanında da 1997 mahsulü bir şişe Chablis. Güzel bir yıl.

"Dilbilimsel gelecekbilim, dildeki olası dönüşümler aracılığıyla geleceği inceler," diye açıkladı Trottelreiner.

"Anlayamadım."

"İnsan yalnızca aklıyla kavrayabildiği şeye hükmedebilir ve yine yalnızca kelimelere dökebildiği şeyi kavrayabilir. Bu yüzden ifade edilemeyen şeyler esasen bilinemeyen şeylerdir. Bizler dil evrimindeki ileri aşamaları inceliyoruz; böylece dilin ancak gelecekte ifade edebileceği keşifleri, değişimleri ve toplumsal devrimleri şimdiden öğrenebiliyoruz."

"Gerçekten inanılmaz. Dediğiniz tam olarak nasıl yapılıyor peki?"

"Araştırmamızı çok güçlü bilgisayarların yardımıyla yürütüyoruz çünkü yalnızca insan aklıyla tüm o çeşitlendirmeleri takip etmemiz imkânsız olurdu. Elbette çeşitlendirmeler derken dilin dizimsel-çekimsel değişimlerini kastediyorum, ama tabii nicemlenmiş ..."

"Profesör, lütfen ama!"

"Affedersin. Bu arada Chablis harikaymış. Sanırım birkaç örnekle meseleyi daha iyi anlarsın. Bana bir kelime söyle, ne istersen."

"Ben."

"Ben? Hımm. Ben. Pekâlâ. Takdir edersin ki ben bir bilgisayar değilim, o yüzden ancak basit bir örnek verebilirim. Pekâlâ... ben. Ben, beni, benlik.

Benlik. Senin benliğin – sebenlik. Bizim benliğimiz – bizlik. İşte böylece bizlik kelimesine ulaştık. Anladın mı?"

"Hiçbir şey anlamadım."

"İyi de her şey çok açık! En başta benlik ve sebenliği bir araya getirme olasılığından bahsediyoruz, yani iki ruhsal varlığın birleşiminden söz ediyoruz. İşte buna da bizlik diyoruz. Çok ilginç. Kolektif bir bilinç işte. Belki *bizlik* dediğimiz şey birkaç kişisel benliğin ayrışmasıyla oluşmuştur. Bizgren. Her neyse, başka bir kelime söyle lütfen."

"Ayak."

"Güzel. Birayak, ikiayak. Üçayaklı, dörtayaklı. Ayakçı, ayakçılık. Ayak-lama, ayaklı-lama, ayaklanan-lama. Ayakgevşekliği insanın ayaklarını ele geçiriyor, yani ayakkaçıran. Ah, ayaksızlama! Ayakkan, ayaktan... ayaktanyeri? İçayak ve dışayak! Dur bakalım, galiba bir yerlere varıyoruz. Ayakatili, ikiayaktariyanizm..."

"İyi de bu sözlerin hiçbir anlamı yok!"

"Şu an yok, haklısın ama ileride olacak. Daha doğrusu nihayetinde anlam *kazanabilirler*, tabii ayakesik ve ayaksızlama ileride tutarsa. Robot kelimesi de on beşinci yüzyılda hiçbir anlam ifade etmiyordu, ama eğer o zamanlar gelecekdilciler olsaydı, insanlar robotları rahatlıkla zihinlerinde canlandırabilirlerdi."

"Peki şu ayaksızlama dediğiniz şey nedir?"

"İşte onu tam olarak açıklayabilirim, çünkü ayaksızlama bir öngörü değil, halihazırda var olan

bir şey. Kendisi çok yeni bir kavram, insan evrimine karşı yeni bir yaklaşım."

"Yani, yoksa, ayaksız insanlar yaratmaktan mı söz ediyorsunuz?"

"Evet. Sonuçta yürümek ilkel bir eylem haline geldi, ayrıca bacaklar çok yer kaplıyor."

"Bu resmen delilik!"

"Sana katılıyorum. Lakin Profesör Hatzelklatzer ve Foeshbeene gibi çok parlak zekâlı bilim insanları bile ayaksızlamayı savunuyor. Örnek olsun diye o kelimeyi söylerken bunlardan haberin yoktu, değil mi?"

"Hayır, yoktu. Peki öbür çeşitlendirmeler, onlar ne anlama geliyor?"

"İşte onu şimdilik bilmiyoruz. Eğer ayaksızlama düşüncesi ikiayaktarizme karşı galip gelirse, ileriki zamanlarda kesikayak, örtülüayak ve ayakfazlası gibi kavramlar türeyecektir. Dikkatini çekerim, söylediklerim kehanet değil, yalnızca en saf halleriyle olasılıkları listeliyorum. Hadi, başka bir kelime söyle."

"Marazit."

"Güzel. Marazit. Yani maraz parazit. Marazı bir kenara bırakalım. Parazit... Latinceyi andırıyor sanki. Par, para, paris, parum. Sanırım bu sularda yüzmeliyiz. Pars, partes, partita... parti! Tabii ya! Marazitten çocuğu olan bir kadın!"

"Ne alakası var?"

"Partes, partita ve elbette partner! Senin anlayacağın, marazitle birlikte olmuş bir kadın. Belki kendisine fizihanım ya da doğrudan fizimetres derlerdi. Gerçi belli olmaz, fizivaşe de diyebilirlerdi. İnan bana, elimizde müthiş bereketli bir alan var.

Fizizina, fizina! Fizikili münasebet. Fizivizyoner, fizilişki ya da hiper hızda döllenme! Karşımızda yepyeni toplumsal yapıları barındıran bir dünya var, yepyeni bir etik anlayışı bizleri bekliyor!"

"Bakıyorum da bu yeni bilim dalına epey düşkünsünüz. Başka bir kelimeyi daha denemek ister misiniz? Çöp."

"Neden olmasın? Kuşkuyla yaklaşman benim için bir şeyi değiştirmiyor. Hem de hiç. Ne demiştin, çöp değil mi? Pekâlâ... çöp, çöpçü, çöp kutusu, çöl kutusu. Çöpyığını, kozmik çöpyığını, çöpmik. Çöpyığını, çöpdünyası. Çok büyük ölçekle bakarsak kozmos. Elbette, tabii ya! Makroçöpmos! Tichy, çok iyi kelimeler buluyorsun! Gerçekten, düşünsene, makroçöpmos!"

"Korkarım ki söylediklerinizin hiçbirini anlamadım. Bunlar benim için saçmalıktan ibaret."

"Öncelikle, bundan böyle *anlamadım* değil, *yutmadım* demen gerekiyor. Yani dediklerimin hiçbirini yutmadın. Konuşurken hep çağdışı kelimeleri kullanıyorsun, fark etmedim sanma. Bu durum hiç iyi değil ama bunu sonra konuşuruz artık. Sonra, makroçöpmos şimdiye *dek* bir anlam ifade etmiyordu ama ileride neleri çağrıştıracağını ve gelecekteki önemini şimdiden tahmin edebiliriz. Dikkatini çekti mi bilmiyorum ama o kelime yepyeni bir psikokozmik teoriye işaret ediyor! Yani esasen yıldızların özünde yapay olduğunu öne sürüyor!"

"Bunu nereden çıkardınız şimdi?"

"Kelimenin kendisinden elbette. Makroçöpmos şöyle bir manzarayı çağrıştırıyor, daha doğrusu

sunuyor: Kozmos ezelden beridir çöple, yani çeşitli medeniyetlerin atıklarıyla dolup taştı. Doğal olarak atıklar yavaş yavaş tehlike arz etmeye, astronotların ve kozmonotların işlerini zorlaştırmaya başladı. Bu yüzden devasa çöp fırınları inşa edildi, burayı dikkatle dinle, çöpleri yakabilmek için elbette fırınlardan her biri olağanüstü derecede sıcaktı, ayrıca çöpleri kütleçekimiyle kendilerine doğru çekmelerine olanak sağlayan büyük kütleleri vardı. Yavaş yavaş uzay temizlendi, geriye ne kaldı dersin, yıldızlar! Biraz önce bahsettiğim fırınlar yani! Bulutsu yıldız toplulukları – temizlenmeyi bekleyen çöp artıkları olarak sadece bunlar kaldı."

"Ciddi olamazsınız! Evren koskoca bir çöp öğütücü mü yani? Bunun mümkün olduğunu düşünmüyorsunuz, değil mi? Profesör!"

"Meselenin benim ne düşündüğümle bir ilgisi yok, Tichy. Bizler yalnızca gelecekbilimsel dilbilimi kullanarak yeni bir evrendoğum teorisi ürettik, ortaya gelecek nesillerin üzerine kafa yorabileceği başka bir teori attık. Bu teoriyi belki ciddiye alırlar, belki de almazlar; ama onların ne yapacağı, böyle bir hipotezi öne sürmenin mümkün olduğu gerçeğini gram değiştirmez! Geçtiğimiz yüzyılın ellili yıllarında biçimsel gözlem diye bir yöntem var olsaydı, insanlar mülayimleştiricileri ta o zamandan öngörebilirlerdi. Mülayimleştiricileri hatırladın, değil mi? Öngörü yolunu kullanarak 'mülayim' kelimesiyle '-tirici' ekini birleştirebilirlerdi. Dil, evladım, adeta bir olasılıklar denizidir; o olasılıklar sonsuz olmasa bile öyledir. 'Ütopya' kelimesinin tam anlamıyla

hiçbir yer, düşler diyarı, ulaşması imkânsız ideal anlamlarına geldiğini göz önünde bulundurursan, gelecekdilcilerimizin çoğunun esiri olduğu karamsarlığı daha iyi anlarsın!"

Mesele nihayet beni en çok ilgilendiren konuya gelmişti. Trottelreiner'e endişelerimi açtım, bu yeni dünyadan ne denli nefret ettiğimi itiraf ettim. Homurdanıp durdu ama sabırla dinledi, üstelik (nazik bir eski toprak olduğundan) hissettiklerimi gerçekten anlamaya başladı. Hatta bir ara tesellitin teklif etmek için yeleğinin cebine uzandığını bile gördüm ama sonra vazgeçti tabii, sonuçta psikimin her türlüsüne şiddetle karşı çıkıyordum. Lakin konuşmam bitince ciddi bir ifade takındı ve şöyle dedi:

"Bu hiç olmadı, Tichy. Hem eleştirilerin de epey yersiz sayılır. Sen asıl gerçeği bilmiyorsun. Üstelik asla tahmin de edemezsin. Öyle ki asıl gerçeğin karşısında Prokrustik ve psikimize toplumun esamisi bile okunmaz!"

Kulaklarıma inanamıyordum.

"Ama... iyi de..." diye kekeledim. "Neler söylüyorsunuz Profesör? Bundan daha kötü ne olabilir?"

Masanın üzerine doğru eğildi.

"Tichy, bunu senin hatırına yapacağım. Mesleki bir sırrı açığa vuracağım. Senin yakındığın meseleleri bebekler bile biliyor. Başka türlü nasıl olacaktı ki? Uyuşturucuların ve erken dönem halüsinojenlerin yerini son derece seçici etkilere sahip ilaçlar olan psikosınırlayıcılar aldığında gelişimin bu yola mahkûm olacağı belli olmuştu. Yine de deneysel mühendislik alanındaki gerçek devrim gerçekleşeli

yalnızca yirmi beş yıl oldu; bundan yirmi beş yıl önce masketler sentezlendi. Bunlar özgüllük değeri o kadar yüksek psikotroplar ki beynin en ayrık bölgelerini bile etkileyebiliyorlar. Uyuşturucular insanı dünyadan tümüyle koparmaz, yalnızca dünyaya olan bakış açısını değiştirir. Öte yandan halüsinojenler dünyayı tamamen perdeler ve karartır. Bunu birinci elden deneyimledin zaten. Gelgelelim masketler... Masketler dünyayı *çarpıtıyor*!"

"Masketler..." dedim. "Bu kelimeyi bir yerden hatırlıyorum sanki. Evet! Maskot demek istiyor olmayasınız? İyi de arada nasıl bir bağlantı var ki..."

"Yok. Sözünü ettiğim kelime aslında bambaşka bir anlam – affedersin, bambaşka bir tat taşıyor. Maske, maskot, maskara kelimelerinden geliyor. Beyin yeteri miktarda maskete maruz bırakılırsa kişi, dış dünyadaki her türlü nesneyi üst üste katmanlanmış sahte bir görüntüyle maskeleyebilir; üstelik bu süreç öyle incelikli biçimde gerçekleşir ki masketlenmiş zihin hangi algısının çarpıtılıp hangisinin çarpıtılmadığını anlayamaz. Bu dünyayı yalnızca bir anlığına bile *gerçek* haliyle –ilaçlanmamış, saf, sansürsüz haliyle– görecek olsaydın şuraya yığılıp kalırdın!"

"Bir saniye. Ne dünyası? Nerede? Orayı nasıl görebilirim?"

"Hah, neredeymiş, her yerde tabii! Şu an burada bile!" diye fısıldadı kulağıma, bir yandan da endişeyle etrafı süzüyordu. Sonra sandalyesini azıcık geri çekip, masanın altından tıpası yıpranmış küçük bir şişe uzattı, kirli işler karıştırıyormuşçasına şöyle dedi:

"Bu tetiktinamit sınıfından uyanıkol, çok güçlü bir karşıtuyku ve antikpsikim maddesi. Bir dimetiletilheksabutilpeptopeyotin türevi. Kullanmayı bırak, sadece üstünde bulundurmak bile federal suç teşkil ediyor! Tıpayı kaldırıp kokla. Ama tek bir nefes, lütfen dikkatle kokla. Amonyak koklarmış gibi. Sonra... sonra yalvarırım kendine hâkim ol, panik yapma, nerede olduğunu sakın unutma!"

Tıpayı çıkarıp şişeyi burun deliklerime doğru götürdüğüm sırada ellerim titriyordu. Burnuma gelen acıbadem kokusu gözlerimi yaşarttı, gözyaşlarımı silip etrafı yeniden görebildiğimde şok oldum. Halılarla kaplı, palmiye ağaçlarıyla dolu muhteşem salon, majolika seramiklerle süslü duvarlar, ışıl ışıl parlayan masaların zarafeti, yemek yerken arkada çok seçkin bir salon müziği çalan orkestra... Bunların hepsi yok olmuştu. Beton bir sığınağın içindeydik, kaba saba tahta bir masada oturuyorduk; ayaklarımızın altında lime lime olmuş hasır bir paspas seriliydi. Müziği hâlâ duyabiliyordum ancak şimdi o melodinin paslı bir telle aşağı sarkıtılan hoparlörden geldiğini görüyordum. Gökkuşağı tonlarında parıldayan kristal avize ise tozlu ve çıplak bir ampule dönüşmüştü. Yine de dönüşümlerin en kötüsü önümüzde duran masada gerçekleşmişti. Kar beyaz masa örtüsü artık yoktu; biraz önce dumanı üstünde tüten sülünle dolu gümüş tabağım kenarları kırık toprak bir çanağa dönüşmüştü, içiyse dünyanın en iştah kapatıcı gri-kahverengi renkli lapasıyla doluydu, topak topak olmuş lapa, gümüş yerine tenekeden yapılmış çatalıma yapış-

mıştı. O iğrenç şeye dehşet dolu gözlerle baktım, üstelik birkaç dakika önce bayıla bayıla yiyordum onu; sülünün altın rengindeki çıtır çıtır derisinin tadını çıkarıyor, üstü gevrek, altı sosa batırılmış – tatlı tezat– kavrulmuş ekmekleri kıtırdatıyordum. Yakınımdaki saksıda büyüyen palmiye ağacının aşağı sarkan yaprakları olarak gördüğüm şeyler ise hemen tepemizde (üç arkadaşıyla birlikte) oturan adamın don lastikleriymiş meğer! Bu adam bir terasta ya da platformun üzerinde değil, resmen bir rafın üzerinde oturuyordu, oturduğu yer işte o kadar dardı. Çünkü mekân resmen insanla dolup taşıyordu. Bu korkunç manzara, sanki sihirli bir değnekle dokunulmuşçasına, yavaş yavaş titreşip eski haline dönmeye başladığında gözlerim neredeyse yuvalarından fırlayacaktı. Yüzüme doğru sarkan don lastikleri yeşerdi ve yeniden palmiye yapraklarının zarif şeklini aldı, o sırada birkaç metre ötemizde leş gibi kokan pis su kovasıysa mat bir ışıltıyla parıldadı ve heykel şekli verilmiş bir saksıya dönüştü. Masamızın kirli yüzeyi yeniden kar gibi beyazladı, kristal kadehlerimiz bir kez daha parıldamaya başladı, iğrenç lapa altın serisi bir renge büründü, üstünde kanatlar ve butlar filizlendi, teneke çatal bıçak takımımız eski gümüşi parlaklığına yeniden kavuştu, garsonların fraklarıysa her yanımızda resmen kanat çırpıyor, pır pır ediyordu. Aşağı baktım; hasır paspas gitmiş, yerine yeniden İran halısı gelmişti. Lüks yaşama geri dönmüştüm. Ama sülünün etli göğsünü incelerken o göğsün ardında neler gizlediğini aklımdan atmam mümkün değildi.

"İşte şimdi anlıyorsun," diye fısıldadı Trottelreiner, dikkatle yüzüme bakıyordu, sanki büyük bir şok geçiriyor olmamdan korkuyordu. "Ayrıca buranın en pahalı işletmelerden biri olduğunu da unutma! İyi ki sana bu sırrı açma ihtimalimi hesaba katmışım, yoksa kim bilir, belki görünce zihninde ciddi ölçüde hasar yaratacak bir restorana da gidebilirdik."

"Nasıl yani... daha kötü... daha kötü yerler de mi var?"

"Evet."

"İmkânsız."

"En azından burada gerçek masalar, sandalyeler, tabaklar, bıçaklar ve çatallar var; başka yerlerde insanlar –kat kat yığılmış– kalasların üstüne uzanıyor ve taşıma bantlarıyla taşınan kovalardan elleriyle yiyor. Üstelik oralarda sülün kisvesi altında yedikleri şey, inan bana, çok daha iğrenç."

"Tabağımızdaki o şey neydi peki?"

"Zehir değil, Tichy. Yalnızca toz haline getirilmiş ot ve pancar konsantresi, tabii klorlu suya batırılıp balık etiyle karıştırılmış. Genelde buna jelatin ve vitamin ekliyorlar, ayrıca insanların boğazına yapışmasın diye yapay emulgatörler ve yağlar ilave ediyorlar. Kokuyu fark ettin, değil mi?"

"Evet! Evet!"

"Ya, şimdi anladın mı?"

"Profesör, yalvarırım söyleyin, nedir bu? Lütfen, bilmeliyim! Söyleyin! Şeytani bir hainlik mi? Canavarca bir plan mı? İnsan ırkını yok etmek için kurulmuş bir tezgâh mı?"

"Yapma be, Tichy. Bu kadar kötü fikirli olma. Bizimki yirmi milyardan fazla insanın yaşadığı bir dünya, o kadar. *Herald* gazetesinin bugünkü baskısını okudun mu? Pakistan Hükümeti bu yılki kıtlıkta yalnızca 970.000 insanın can verdiğini söylüyor, muhalefet ise altı milyonluk bir sayıyı işaret ediyor. Böyle bir dünyada Chablis şarabını, sülünleri, bernez soslu filetoyu nerede bulursun? Son sülün öleli yirmi beş yıldan fazla oluyor. O kuş aslında bir leş ama muazzam biçimde muhafaza edilmiş bir leş, çünkü mumyalama konusunda ustalaştık... Daha doğrusu, ölüsünü nasıl saklayacağımızı öğrendik."

"Bir dakika! Şunu iyice anlayayım... Demek istediğiniz..."

"Demek istediğim, kimsenin sana kötülük etme niyeti falan yok. Aksine derin bir şefkat duygusu ve en yüce insani gerekçeler uğruna başvuruldu bu kimyasal aldatmacaya, bu kamuflaja, gerçeğin süslü tüylerle donatıldığı bu..."

"Profesör, öyleyse aldatmaca her yerde, doğru mu?"

"Evet."

"İyi de ben evde yiyorum, dışarı çıkmıyorum, o zaman nasıl..."

"Masketleri nasıl soluyorsun? Bunu sen soruyorsun öyle mi, sen? Soluduğumuz havanın içindeler, atomlar halindeler. Kosta Rika'daki Komşunu Çok Sev bombalarını, gaz halindeki kimyasalları unuttun mu yoksa? İşte onlar aslında tereddütle yaklaşılan ilk denemelerdi, tıpkı Mongolfier Kardeşlerin sıcak hava balonuyla uçuşu denemesi gibi."

"Peki bunu herkes biliyor mu? Bunu kabul ediyorlar mı?"

"Elbette hayır. Kimse bilmiyor."

"Söylenti falan da mı yok?"

"Olmaz olur mu, ama bizim elimizde de amnezol var. Bak evladım, bir herkesin bildiği şeyler vardır, bir de kimsenin bilmediği şeyler. Farmakokrasinin de nasıl açık bir tarafı varsa, saklı bir tarafı da bulunuyor; ilki doğal olarak ikincisine bağlı."

"Hayır, buna inanamam."

"Niyeymiş o?"

"Çünkü birilerinin şu hasır paspaslarla ilgilenmesi gerekiyor; birileri gerçekten kullandığımız o çanakları yapmalı, birileri yemek diye yediğimiz o lapayı pişirmeli. Sadece bunlar da değil, daha bir sürü şey var!"

"Kesinlikle. Haklısın. Kullandığımız şeylerin üretilmesi ve bakımlarının yapılması gerekiyor. Yani?"

"Bu işi yapan insanlar görüyorlardır, biliyorlardır!"

"Saçmalık. Çağdışı bir mantık yürütüyorsun. O insanlar üstü camla kaplı güzel bir portakal bahçesine gittiklerini düşünüyorlar; içeri girdiklerinde hepsine dikkataks veriliyor, işte o zaman çıplak beton duvarların ve çalışma tezgâhlarının farkına varıyorlar."

"Buna rağmen çalışmak için rıza gösteriyorlar, öyle mi?"

"Hem de müthiş bir şevkle çalışıyorlar çünkü kendilerine yüklü miktarda feragaton veriliyor. Bu sayede iş onlar için bir çeşit adanmışlık haline

geliyor, çalışmayı yüce bir vazife olarak görüyorlar. İşlerini bitirdiklerindeyse bir kaşık dolusu amnezol ve belki biraz da acıyokla gördükleri her şey unutturulabiliyor!"

"Bir de en başından beri her şeyin hayal olmasından korkuyordum. Tanrım, amma budalaymışım! Ah keşke, keşke geri dönebilsem! Geri dönmek için neler vermezdim!"

"Nereye?"

"Hilton otelinin altındaki kanalizasyona."

"Tichy, yaptığına büsbütün aptallık diyemesem bile, çok sorumsuzca bir tutum sergiliyorsun. Herkes ne yapıyorsa onu yapmalısın, hepimiz gibi yiyip içmelisin. İşte o zaman gerekli miktarda –yani günlük ihtiyacının minimumu kadar– iyimserizin ve melekol kanına karışacaktır, böylece olabilecek en keyifli haline kavuşacaksın."

"Siz de şeytanın avukatlığını yapıyorsunuz demek?"

"Öyle deme, doktorun çok ciddi bir vakada hastasından gerçeği saklaması çok mu şeytanca? İlla bu şekilde yaşamamız, yememiz, var olmamız gerekiyorsa, en azından vaziyeti azıcık süsleyelim derim. Masketler –tek istisna dışında– mükemmel iş çıkarıyor, bunun kime ne zararı olabilir ki?"

"Şu an meseleyi sizinle tartışacak durumda değilim," dedim, bir nebze sakinleşmiştim. "Yalnızca iki soruma cevap verin, lütfen, eski günlerin hatırına. Masketlerin etkisine dair lafını açtığınız istisna nedir? Bir de evrensel silahsızlanma nasıl meydana geldi? Yoksa o da bir yanılsama mı?"

"Hayır, neyse ki o gayet gerçek. Onu açıklayabilmek için sana uzun uzun ders anlatmam gerekir ama şimdilik gitmem gerekiyor."

Ertesi gün buluşmak üzere anlaştık. Ayrılırken masketlerin kusuru hakkındaki sorumu tekrarladım.

"Eğlence parkına git," dedi Profesör. "Eğer keyif kaçırıcı ifşalardan hoşlanıyorsan parkın en büyük atlıkarıncasına bin, iyice hızlı dönmeye başlayınca oturduğun kabini örten tenteyi makasla del. Kabinleri örtüyorlar; çünkü masketlerin gerçeğin üstünü örtmek için yarattığı hayali manzara perdesi, dönüş esnasında ortadan kalkıyor... Sanki merkezkaç kuvveti sayesinde insanın gözündeki bağlar çözülüyor... Bunu yaparsan, süslü yalanın ardındaki gerçeği göreceksin."

Bu kelimeleri sabaha doğru saat üçte yazıyorum, umutsuz vaziyetteyim. Söylenecek ne var? Ciddi ciddi, her şeyden uzaklaşmayı, medeniyetten kaçmayı ve kendimi vahşi doğaya vurmayı düşünüyorum. Artık yıldızlar bile gönlümü hoş etmiyor. Sonunda eve dönemeyecekseniz eğer, seyahat insanı kedere boğuyor.

5 X 2039. Sabah birkaç saatlik boşluğum vardı, o vakti şehirde geçirdim. Tüm o zenginlik ve refah manzarası karşısında hissettiğim dehşete zar zor hâkim olabildim. Manhattan'daki bir sanat galerisi, Rembrandt ve Matisse imzalı orijinal tabloları resmen bedavaya dağıtıyordu. Hemen yan tarafta da XIV. ve XV. Louis stili muhteşem mobilyalar, mermer şömine raflar, tahtlar, aynalar ve sarazen

zırhlar bulunuyor. Her yerde açık artırma yapılıyor, evler kapış kapış satılıyor. Ben de burayı herkesin kendine konakmaklayabileceği bir cennet sanıyordum! Beşinci Cadde üstündeki Nobel Ödülü Adaylığına Adaylığını Koyan Adaylar İçin Kayıt Merkezi de az dalavere çevirmiyor: Nasıl herkes bölmesinin duvarlarını paha biçilemez sanat eserleriyle süsleyebiliyorsa, aynı şekilde herkes Nobel Ödülü de kazanabilir, sonuçta ikisi de beyni uyaran bir tutam tozun eseri! Tüm olayın en şeytanca yanıysa bu kitlesel aldatmacanın bir kısmının göz göre göre ve serbest biçimde gerçekleştirilmesi, öyle ki hayal ve gerçek arasındaki çizgiyi çekebileceklerini düşünmeleri için insanlara izin veriyorlar. Üstelik artık kimse olaylara ani tepkiler vermediği için –sonuçta ders çalışmak için, sevmek için, isyanla başkaldırmak için, unutmak için ilaçlar alıyorlar– manipüle edilmiş duygular ile doğal duygular arasındaki ayrım ortadan kalkmış.

Ceplerimin içinde yumruklarımı sıka sıka sokakları arşınladım. Hayır! Sinirden kudurmak için cinnetolin ya da öfketana ihtiyacım yoktu! Zihnim tıpkı iz üstündeki bir dedektif gibi bu devasa maskeli balonun, ufka kadar göz alabildiğine uzanan bu süslü aldatmacanın içi boş, açık yanlarını arıyordu. Evet, çocuklara gırtlaklatlar veriyorlar, sonra inatmantarları, uzlaşmaziller, isyanollarla kişiliklerini şekillendiriyorlar, menfuran ve mantıkatonla tutkularını bastırıyorlar. Polis falan yok; hem polisilin varken yahut Prokrustik AŞ tarafından sunulan hizmetlerden faydalanarak suça eğilimleri zararsız

hale getirebilecekken kim polise ihtiyaç duyar ki? İnanç ve fazilet ihsan eden, her gelene günahsiller satan, tek gram kutsisofutan sayesinde oracıkta aziz ilan edildiğiniz ilahiyafelerden uzak durmakla iyi etmişim. Hazır gelmişken düşük kalorili ilahitin, yöresel baharatlarla karıştırılmış allahimin, yahut yarım yağlı brahmanoks da almaz mıydınız? Apokrif sosla tatlandırılmış nasıra merhemonuyla Yehoşafat Vadisindeki sıranın en başına geçebilirsiniz, üstüne de bir damla şekersiz ve kafeinsiz cenneton, tamamdır! Şüküratonlar olsun! Dindarlar için cennetizyaklar, mazoşistler için acıtonlar ve işkencekanlar, caizler ve faizler... Köşedeki farmafyona saldırmamak için kendimi zor tutuyordum resmen; içerideki cemaat şevkle diz çökmüştü, habire tespihatol hapları yutuyorlar, enfiye koklar gibi mükâfatis kokluyorlardı. Yine de kendime hâkim oldum çünkü imhaton kullanıp hemencecik etkisiz hale getirirlerdi beni. Eksik kalsınlar! Eğlence parkına gitmek için hızlı yürüyüş bandına bindim, terden sucuk gibi olmuş elimde makası sıkı sıkıya tutuyordum. Ancak işin sonu hiçbir yere varmadı, zira tente inanılmaz sert çıktı, sanki sertleştirilmiş çelikten yapılmıştı.

Trottelreiner, Beşinci Cadde yakınlarındaki kiralık bir odada kalıyordu. Kararlaştırdığımız vakitte oraya gittiğimde evde değildi ancak gecikebileceğini söylemişti zaten, susam kapısını açmak için nasıl ıslık çalmam gerektiğini de öğretmişti. Böylece içeri girdim ve çalışma masasına oturdum, masanın üstü her yere dağılmış bilimsel yayınlar

ve karalanmış kâğıt parçaları yüzünden karman çormandı. Sıkıntıdan –yahut belki de ruhumdaki çalkantıyı dindirmek için– Trottelreiner'in defterinin sayfalarını çevirmeye başladım. "Makroçöpmik", "Mikroçöpmos", "kozmosçuk", "öncü-elçi." Elbette, o saçma gelecekbilimi için kelimeler türetiyordu! "Kehanetest", "çözülüş-diriliş günü", "havlartopu","Doğumtrik", "adoğumbombası." Eh normal, nüfus patlaması var sonuçta. Her saniye seksen bin bebek doğuyor. Yoksa sekiz yüz bin miydi? Ne önemi var ki? "Beyindamlası." Beyindeki sudan mı geliyor? Beyin fırtınasının bir sonucu mu? Beyin dalgalarının bir parçası mı? Belki beyin yıkamasıyla ilgilidir? "Beyinsızıntısı." Beyin borusundan mı? "Beyindüşüşü." Yukarıdan aşağı düşmek anlamında mı, yoksa zekâ gerilemesi anlamında mı? Ah Profesör, diye haykırmak istiyordum, siz odanızda otururken dünyanın sonu geliyor! Birdenbire kâğıtlar arasında bir şey parıldadı. O şişe, uyanıkol şişesi! Bir anlığına tereddüt ettim ama sonra kararımı verip dikkatlice bir nefes çektim ve odaya bakındım.

Ne tuhaf, neredeyse hiçbir şey değişmemişti! Kitap rafları, ilaç rehberleri, dosyalar, her şey aynı duruyordu; sadece köşede duran ve emayesinin parıltısıyla odayı güzelleştiren Hollanda yapımı çini soba, eski püskü şiş göbek bir sobaya dönüşmüştü, kara sobanın alazlanmış borusu duvara sokulmuştu, etrafındaki zemin közle kaplıydı. Şişeyi hemen, sanki suç üstünde yakalanmış biri gibi yerine bıraktım çünkü tam o sırada Trottelreiner ıslık öttürerek içeri girdi.

Parkta olanları anlattım ona. Şaşırdı. Makası göstermemi istedi, başını öne doğru salladı, şişeyi eline alıp bir nefes çekti, sonra bana uzattı. Elimde tuttuğum şey artık bir makas değil, çürük bir dal parçasıydı. Profesör'e baktım. Endişeli görünüyordu, önceki günkü kendinden emin halinden eser yoktu sanki. Konferans şekerlemeleriyle dolu çantasını masanın üstüne bıraktı ve iç çekti.

"Tichy," dedi. "Masket enflasyonunda kasti bir kötü niyetlilik olmadığını anlaman lazım..."

"Enflasyon mu?"

"Bundan bir ay ya da bir yıl öncesinde gerçek olan bazı şeyler... Nasıl desem, o şeylerin yerine yanılsamalarını koymak gerekiyordu çünkü hakiki şeyler, tamamen ulaşılamaz hale gelmeseler bile, günden güne kıtlaşıyorlar," diye açıkladı. Ama yine de içini kemiren başka bir şey olduğunu hissettim.

"Ben de üç ay önce o atlıkarıncaya binmiştim," diye devam etti. "Ama şu an gerçekten orada olup olmadığından emin değilim. Hatta giriş biletini satın aldığın sırada yayıcının sana bir doz karnavalin ya da atlıkarıncasol püskürtmüş olma ihtimali bile var, böylesi çok daha ekonomik olur. Evet, Tichy, insanların yeryüzünde sahip olduğu gerçek varlıklar endişe verici bir hızla azalıyor. Buraya taşınmadan önce yeni Hilton otelindeki bir süitte yaşıyordum ama orada kalamadım, çünkü aptallık edip biraz dikkataks aldım ve kendimi ancak şifonyer büyüklüğünde minik bir kabinde buldum; burnum bir yalağın içindeydi, kaburgalarıma bir musluk tapası batıyordu, ayağım ise hemen yan sandıktaki, yani

yan süitteki –benim kaldığım yer sekizinci kattaydı, günlüğüne doksan dolar veriyordum– bir yatağın başucuna yaslanmıştı. Yeteri kadar yer yok işte, elimizdeki kısıtlı alanı da her geçen gün kaybediyoruz! Mekân genişleticiler ya da klostrolitikler üzerinde araştırmalar yapılıyor ama henüz gerçek bir ilerleme kaydedilemedi, çünkü –meydanda ya da caddedeki– resmen kaynayan bir kalabalığın varlığı diyelim ki, yalnızca birkaç kişiyi görebileceğin biçimde maskelendi, işte o zaman fiziksel olarak değil, psikimle ortadan kaldırılmış insanlara çarpmaya başlarsın. Uzmanlarımızın karşılaştığı zorluk da bu zaten ancak maalesef henüz üstesinden gelemediler!"

"Profesör, biraz önce defterinize göz gezdiriyordum. Affedersiniz ama, bu nedir?" "Çokluşizol" ve "bireyselçokluk yedivereni" kelimelerinin yazılı olduğu sayfayı işaret ettim.

"Ha, o... Hinternalizasyon Projesi diye bir tasarı var, adını projeyi ilk kez ortaya atan kişiden alıyor. Egbert Hinter, belki adını duymuşsundur. İçsel dünyanın, yani herhangi bir fiziksel sınıra tabi olmayan ruhun, psikim kaynaklı çalışmalarla büyütülmesi sayesinde gitgide artan dış mekân açığının kapatılabileceğini öne sürüyor. Kuşkusuz sen de haberdarsındır, insanlar artık hayvanoform sayesinde geçici süreliğine bir kaplumbağa, karınca veya uğurböceği olabiliyor, daha doğrusu kendilerini öyle hissedebiliyorlar; hatta azıcık botanikaçiçeklen yardımıyla yasemin çiçeği bile olunabiliyor, etkiler yalnızca öznel bakış açısıyla sınırlı tabii. Kişiliği iki, üç, dört parçaya ayırmak da ayrı-

ca mümkün. Bölünen kişiliklerin sayısı iki haneli sayılara ulaştığında çokluk etkisi elde ediliyor. İşte o noktada benlik yerini bizlik dediğimiz kavrama bırakıyor. Tek bedende yaşayan bir dolu zihin. Üstüne üstlük kişinin iç dünyasını güçlendirerek dış dünyaya karşı bir üstünlük kurmasını sağlayan güçlendiriciler de var. Evet, işte böyle zamanlarda yaşıyoruz evladım! *Omnis est Pulula!** İlaç kodeksi insanlığın kutsal kitabı, yıllığı, ansiklopedisi, varoluşumuzun başlangıcı ve sonu haline geldi; üstelik ufukta onu yerinden edebilecek herhangi bir devrim ya da darbe görünmüyor, sonuçta elimizde isyan çıkarmaya yarayan isyanadin ve muhalifil gibi fitiller var. Senin şu Dr. Hopkins de sodomil ve gomorasille müthiş işler başarıyor: Dilediğin sayıda kente ölüm ve yıkım olup yağabiliyorsun. Yetmiş beş dolar karşılığında Ulu Tanrılık mertebesine terfi etme seçeneğin de var."

"En yeni sanat biçimine ne demeli: Karıncalanma!" diye yorum yaptım. "Kitçekov'un *Kaşıntı Scherzo* eserini dinledim, daha doğrusu hissettim ama bende estetik bir haz uyandırdığını söyleyemeyeceğim. İster istemez güldüm tabii."

"Evet, bizim gibilere, yani başka bir yüzyıldan gelen inatçı dinozorlara, zamanın artıklarına göre olduğu söylenemez."

Trottelreiner düşüncelere daldı. Ama sonra omuzlarını silkti, boğazını temizledi, gözlerime baktı ve şöyle dedi:

---

* Lat. Her şey ilaç! –çn.

"Tichy, Gelecekbilim Kongresi şimdilerde toplanıyor. İnsan ırkının bundansonrasını masaya yatıracaklar. Bu derneğin 76. Dünya Kongresi. Bugün organizasyonal anlamda ilk toplantıya katıldım – ön hazırlıklar için gerekli ön hazırlıklar yapıldı. İzlenimlerimi seninle de paylaşmak isterim."

"Tuhaf," dedim. "Son dönemde gazetelerin her satırını okuyorum ama kongreye dair herhangi bir haberle karşılaşmadım."

"Gizli bir kongre çünkü. Hak vereceğini düşünüyorum, sonuçta diğer meselelerin yanı sıra masketlerle ilgili sorunlar da tartışılacak!"

"Sorunlar mı? Ters giden bir şeyler mi var?"

"Hem de nasıl!" diye feryat etti Profesör. "Daha kötüsü olamazdı!"

"Dün başka konuşuyordunuz sanki," dedim.

"Doğru diyorsun. Ama şu halime bir bak. Vaziyetin gerçek yüzünü yeni yeni öğreniyorum. Bugün ne duyduğumu bir bilsen, ah, ciddi söylüyorum... Ama neyse, şunu al, kendin yut."

Çantasının içinden güncel raporları içeren, renkli kurdelalarla birbirine tutturulmuş kalın bir şeker demeti çıkardı ve masanın öte yanından bana doğru uzattı.

"Bunlara yumulmadan önce sana açıklamam gereken birkaç mesele var. Farmakokrasi, mutlak kaypakrasi üzerine kurulmuş psikimokrasidir; yaşadığımız yeni çağın mottosu bu. Daha açık anlatmak gerekirse, halüsinojen imparatorluğu ve politik yozlaşma birbiriyle pek içlidışlılar. İşte evrensel silahsızlanmayı da buna borçluyuz."

"Nihayet silahsızlanmanın nasıl gerçekleştiğini öğreneceğim!" diye bağırdım.

"Aslında epey basit. Rüşvet iki amaçtan biri için verilir: Kusurlu veya istenmeyen bir malı imha etmek için yahut kıt bulunan bir malı edinmek için. Çeşitli hizmetler de elbette mal başlığı altında ele alınabilir. Bir üretici için en ideal durum tabii ki herhangi bir ürün vermeden ödeme almaktır. Esaskırım ise muhtemelen fesat makineleri ve yalanatarların yarattığı skandallar sonucu ortaya çıktı. Bunları duymuşsundur zaten."

"Evet, ama esaskırım nedir?"

"Esas olanın yok edilmesi, gerçeğin erozyona uğratılması. Yolsuzluk, hortumculuk ve suçların örtbas edilmesine dair ilk gerçekler gündeme bomba gibi düştüğünde suç bilgisayarlara atıldı. Oysa tüm bunlar güçlü sendikaların ve gizli kartellerin işiydi. Dünyalaştırma, yani başka gezegenleri yaşanabilir kılma işi tehlikeye girmişti. Bu girişim insanlarla dolup taşan bir dünya için hayati önem taşıyordu! Devasa roket filolarının oluşturulması, Satürn ve Uranüs gezegenlerinin iklimlerinin değiştirilmesi gerekiyordu. Eh, bu işleri yalnızca kâğıt üstünde yapmak çok daha basit olurdu!"

"Ama böyle bir yalan hemen ortaya çıkardı," diye karşı çıktım.

"Hiç de bile. Hesaba katılmayan güçlüklerle, beklenmedik engellerle ve aksiliklerle karşılaşılır ya da yeni harcamalara, ek ödeneklere ve fonlara ihtiyaç duyulduğu söylenir. Mesela Uranüs Projesi, bu proje için 980 milyar dolar harcandı ancak elde

tek bir taşın dahi yerinden oynatıldığına dair herhangi bir bulgu yok."

"Denetleme komisyonları?"

"Denetleme komisyonlarında astronotlar görev yapmıyor, hem gerekli hazırlık ve eğitim olmadan başka gezegenleri araştırmaya gidecek halleri de yok. O yüzden tam yetkili temsilciler ve elçiler seçilip gönderildi. Bu kişiler tamamen kendilerine verilen malzemelere –makbuzlara, fotoğraflara, istatistiklere– göre hareket ettiler ancak elbette ellerindeki dokümanlar da değiştirilmiş ya da sahte bilgilerle doldurulmuş olabilir, en basitinden masketler yardımıyla uydurulmuş bile olabilirler."

"Ya!"

"Tabii. Silahlanma simülasyonu da aynı şekilde başladı diye düşünüyorum. Ne de olsa hükümetle masaya oturan özel şirketler kâr amacı güdüyordu. Milyarlarca doları cebe koydular ama hiçbir şey yapmadılar. Elbette lazer toplar, roketatarlar, altıncı nesil çok başlıklı anti-anti-anti-antibalistik füzeler, uçan tanklar ve delici torpidolar ürettiler ama bunların hepsi mecazdı."

"Anlamadım?"

"Psikomecaz, yani sanrıydı. Mantarut sakızı varken neden nükleer testler yapsınlar ki?"

"Mantarut sakızı nedir?"

"Bu sakızı çiğneyince mantar bulutları görüyorsun. Her neyse, sonrasında tüm iş çığ gibi büyüdü. Askerleri eğitmeye ne gerek var ki? Seferberlik durumunda hepsine acemitim tabletlerinden ver. Peki, masraflı askeri okullarda subay eğitmenin

mantığı nedir? Elimizde stratejin, taktikol, manevralin ya da komutanet yok mu? 'Clausewitz dersleri yüzünden kalmadıysa mecal ya da moral, sen de tek nefes çekip ol general.' Bu deyişi duymuş muydun?

"Yok."

"Tabii, çünkü bunlar gizli meseleler, yani en azından kamuoyunun bilgisine sunulmuyorlar. Artık milli muhafızları göreve çağırmak gerekmiyor, tek yapılması gereken şey sorunlu bölgeye doğru masketi püskürtmek; yöre halkı biraz sonra gökyüzünden inen paraşütçü birlikleri, hücuma geçen denizcileri ve tankları görüyor. Gerçek bir tankın maliyeti bir milyon dolar, hayali tankın maliyetiyse kişi başına bir sentin yüzde birinden veya izleyici başına bir santihayalden daha ucuza geliyor. Destroyer sınıfı bir gemi yalnızca on sente mâl oluyor. Amerika Birleşik Devletleri'nin tüm cephaneliğini günümüzde tek bir kamyona sığdırabilirsin. Katı, sıvı ve gaz haldeki cephanetörler, ölümatlar, bombatikler. Bildiğim kadarıyla ellerinde noksansızca oluşturulmuş bir Mars istilası bile var; Mars istilası derken, özel hazırlanmış bir senaryo bombası yani."

"Hepsi masketten mi ibaret?"

"Hemen hemen! Gerçek ordu gitgide gereksiz bir hal aldı. Geriye yalnızca birkaç uçak kaldı, sanırım. Onları da kim ne yapsın? Tüm süreç bir zincirleme tepkime gibi gerçekleşti, durdurmanın yolu yoktu. İşte, dostum, silahsızlanmanın ardındaki sır budur. Gel gör ki silahsızlanma, genel sürecin yalnızca bir kısmını oluşturuyor. Cadillac, Dodge, Chevrolet arabalarının yeni modellerini gördün mü?"

"Elbette. Hiç fena değiller."

Profesör küçük şişeyi bana uzattı.

"Al, pencereye git ve o güzel arabalara bir de şununla bak."

Pencereden dışarı sarktım. Kırk birinci kattan aşağı doğru baktığımda sokak, dar ve derin bir hendeği andırıyordu; hendeğin dibinde ışıltılı bir otomobil nehri akıyor, arabaların ön camı ve cilalı tavanları güneş ışığında parıldıyordu. Açık şişeyi burnuma doğru götürdüm, gözlerimi kırpıp yaşlarını sildim ve çok tuhaf bir manzarayla karşılaştım. Koca koca insanlar, tıpkı şoförcülük oynayan çocuklar gibi, ellerini göğüs hizasında ileri doğru uzatıp resmen havayı kavramışlardı ve sokağın ortasında tek sıra halinde koşar adım ilerliyorlardı. Koltuğa iyice yaslanıyormuşçasına sırtını geriye doğru veren ve hiddetle koşuşturan insanların oluşturduğu bu sık kuyrukların ve sıraların arasında bazen, tıngır mıngır ilerleyen gerçek bir araba görülüyordu. Şişeden çektiğim nefesin etkisi biraz sonra geçti, görüntü şöyle bir titreyip düzeldi; bir kez daha tüm görkemiyle Manhattan boyunca ilerleyen beyaz, sarı, zümrüt renkteki ışıltılı araba kuyruğunu izliyordum.

"Resmen kâbus!" dedim tiksintiyle. "Ama *pax orbi et urbi** tesis edilmiş, yani belki de buna değer."

"Evet, olumlu yönleri de var. Damar hastalıkları müthiş ölçüde azaldı, sonuçta uzun mesafe koşusu mükemmel bir egzersiz. Öte yandan düztaban-

---

* Lat. Kentte ve dünyada sulh" veya "Yurtta ve cihanda sulh –çn.

lık, varis, amfizem ve kalp büyümesi şikâyeti olanların sayısı arttı. Herkes maraton koşmayı kaldıramıyor tabii."

"Demek bu yüzden araba kullanmıyorsunuz!" diye bağırdım.

Profesör alaycı bir ifadeyle gülümsedi yalnızca.

"Şu sıralar ekonomik modeller yaklaşık 450 dolara satılıyor," dedi. "Ama üretim maliyetlerinin aşağı yukarı bir sentin sekizde birine denk geldiğini düşünürsek, fiyatlar hâlâ epey kazık diyebiliriz. Gerçek şeyler üreten insanların nesli yavaş yavaş tükeniyor. Besteciler, ücretlerini alıp hamilerinin komisyonlarını paylaştırıyor, önden sipariş edilen besteyi dinlemek için filarmonyuma gelen dinleyicilereyse el altından polisenfonikol kontrpuntalin veriyor."

"Böyle bir şeyi etik açıdan savunmak imkânsız ama herhalde toplumsal düzeyde bir zararı yoktur."

"Şimdiye kadar olmadı, hayır. Gerçi son tahlilde her şey kişinin bakış açısına dayanıyor. Mesela metamorfin alırsan, Güzellik Tanrıçası Venüs olarak gördüğün bir keçiyle gönül macerası yaşayabilirsin. Bilimsel makaleleri okumak ya da kongrelere katılmak yerine, kongresil ve dekongresol kullanabilirsin. Gelgelelim hiçbir kurmacanın yerini tutamayacağı biyolojik bir asgari olmadan, yani yaşamın temel gereksinimlerini karşılamadan yaşamak mümkün değil. Sonuçta insanın *bir yerlerde* yaşaması, *bir şeyler* yemesi ve *bir şeyleri* soluması gerekiyor. Bu süreçte esaskırım her geçen gün gerçek aktivitelerden birini daha elimizden alıyor. Üstüne üstlük yan etkiler de endişe verici ölçüde

yığılmaya başladı. Bu yan etkiler yüzünden antisanrısan, süpermasket ve ayarsol kullanımı zorunlu hale geldi; ne kadar işe yaradıklarıysa şüpheli."

"Onlar nedir?"

"Antisanrısanlar mı? Yeni bir seri. Hayal görmediğine dair bir hayal yaratıyorlar. Şu an yalnızca akli dengesi bozuk kişilere veriliyor ama etrafını çevreleyen şeylerin gerçekliğinden şüphe edenlerin sayısı hızla artıyor. Unutturasiller ise zannızanlara ya da çifteşüphelere karşı işe yaramıyor. Çünkü bunlar ikincil hayaller, yani ikinci nesiller. Anlamadın mı? Pekâlâ, farz et ki bir insan yalnızca hayal görmediğinin hayalini gördüğünü hayal ediyor yahut tam tersini hayal ediyor. Modern psikiyatrinin tipik sorunlarından biri, çok katmanlı paranoya dedikleri şey. Ama en uğursuzları da yeni masketler. Zira o ilaçların her biri organizmaya çok büyük zarar veriyor. İnsanların saçları dökülüyor, kulakları boynuz şeklinde büyümeye başlayıp kabuklaşıyor, kuyrukları tekrar kayboluyor..."

"Kuyrukları çıkıyor demek istediniz herhalde?"

"Hayır, kayboluyor. Artık herkesin kuyruğu var, otuz yıldır böyle. Yazımaton gazının yan etkisi. Yazmayı o kadar çabuk öğrenmek için ödediğimiz bir bedel."

"Saçmalık... Profesör, sahile gittim, kimsenin kuyruğu falan yoktu!"

"Hadi ama, çocukluk etme. Elbette kuyruklar da kuyruksillerle maskeleniyor ancak o madde de dişlerde ve tırnaklarda renk kaybına yol açıyor."

"Sanırım o da maskeleniyor?"

"Eh tabii. Masketlerin işe yaraması için miligramlık ölçüler yeterli oluyor ama ortalama bir insan, yıl boyunca yaklaşık yüz doksan kilosunu özümsüyor; tabii tüm o mobilyaları, döşemeleri, yemekleri, içecekleri, çocukların usluluğunu, memurların kibarlığını, bilimsel keşifleri, Rembrandt tablolarını, makasları, okyanus gezilerini, uzay uçuşlarını ve daha böyle milyon tane şeyi düşününce gayet anlaşılabilir bir durum. Tıpta gizlilik ilkesi olmasaydı, New York sakinlerinin yarısının benekli olduğunu, sırtlarında yeşil renkli sert kılların uzadığını, kulaklarında dikenler çıktığını, düztaban ayaklarla gezdiğini, sürekli dörtnala koşturmaktan amfizem hastalığına yakalandığını ve sonuç olarak kalplerinin büyüdüğünü herkes bilirdi. İşte bunların hepsi maskelenmeli, süpermasketler de tam olarak bunu yapıyor zaten."

"Resmen kâbus! Hiç umut yok mu?"

"Kongremiz alternatif bundansonraları düşünüp tartışacaktır. Uzmanların hepsi köklü bir değişimin elzem olduğunu savunuyor. Halihazırda elimizde on sekiz farklı teklif var."

"Dünyayı kurtarmak için mi?"

"Öyle de denebilir. Ama önce oturup şu malzemelere bir bakmaya ne dersin? Ayrıca, şey, senden bir iyilik isteyeceğim. Hassas bir konu."

"Elimden ne gelirse yapmaya hazırım."

"Ben de öyle umuyordum. Şimdi, kimyager meslektaşlarımdan biri bana iki yeni dikkataks bileşiminin numunesini gönderdi, yeni uyanıkol türlerinden yani. Sabah postayla geldiler, şu mektupla birlikte." Trottelreiner masasının üstündeki

mektubu işaret etti. "Sıfırlayıcımın, yani biraz önce kullandığın ilacın sahte olduğunu söylüyor. Şöyle yazmış: 'Federal Öneri Bürosu, Psikimüh Şubesi (Psikimühendislik Şubesi), gerçekerlerin dikkatini önemli olgulardan başka yöne çevirmek için, onlara kasten ve kötü niyetle, neo-masketleri içeren sahte sanrıkarşıtı ilaçlardan vermektedir.'"

"Bu hiç mantıklı değil. Bana verdiğiniz ilaç etki gösteriyor, bizzat deneyimledim sonuçta. Hem gerçeker de nedir?"

"Toplumun çokça saygı gösterdiği bir rütbe, öyle ki ben dahil çok az kişinin sahip olduğu bir onur ve ayrıcalık taşıyor. Durumların *gerçekte* ne olduğunu belirlemek amacıyla tetiktinamit alma hakkına sahip olan kişilere gerçeker deniyor. Çünkü en azından *birilerinin* gerçeği bilmesi gerekiyor. Bu kadarı açık diye düşünüyorum, öyle değil mi?"

"Evet, açık."

"İlaca gelince, arkadaşımın tahminine göre elimizdeki ilaç, eski üretim masketlerin, yani belli bir zaman önce piyasaya sürülmüş olanların etkisini gerçekten de ortadan kaldırıyor; ama hepsinde işe yaramıyor, özellikle de yeni masketler üzerinde hiçbir etkisi yok. Bu durumda..." Profesör ilaç şişesini havaya kaldırdı. "Bu ilaç hiç de sıfırlayıcı falan değil, aksine çok hain amaçlar doğrultusunda hazırlanmış bir masket, sahte bir karşı önlem, iki taraflı çalışan bir casus ilaç, başka bir deyişle, koyun postu giymiş bir kurt!"

"İyi de *neden*? Yani illa birilerinin bilmesi gerekiyorsa..."

"Genel refah için, toplum için, tüm insanlık için gerçeklerin bazı insanlarca bilinmesi gerekli elbette, ama belli politikacıların, şirketlerin, hatta devlet idarelerinin bazı çıkarları söz konusu olduğunda hiç de gerekli değil. Eğer vaziyet biz gerçekerlerin şüphelendiğinden daha kötüyse, ortalığı ayağa kaldırmamızı *istemezler*, bizlere o yüzden bu ilacı vermişlerdir. Bu çok eski bir numaraya benziyor: Ivır zıvır sayılabilecek şeyleri hırsızın kolayca bulabileceği yerlere saklarsın ve ilk bulduklarıyla yetinip çok daha ustaca saklanmış gerçek hazineyi aramamasını umarsın!"

"Evet, sanırım mantığı anladım. Peki, benden ne istiyorsunuz?"

"Bu malzemelere bakarken ilk şişeyi bir kokla, işte bunu, sonra da ikincisini kokla. Doğrusunu istersen, ben cesaret edemedim."

"Bu kadarcık mı? Öyleyse hemen başlayalım."

İki cam şişeyi de aldım, bir sandalye çektim ve gelecekbilim kongresi için sunulan araştırmaların özetlerini teker teker incelemeye başladım. İlk teklif, insani yaklaşımların baştan aşağı yeniden yapılandırılmasını içeriyordu; yeniden yapılandırma işi atmosfere salınan binlerce tonluk tersol sayesinde gerçekleştirilecekti, böylece insanların hepsinin hislerinde yüz seksen derecelik bir değişim yaşanacaktı. İlk aşamada, yani ilacın havaya karışmasından hemen sonra rahatlık, bolluk, lezzetli yemekler, estetik objeler ve zarafet gibi şeyler bir gecede nefret edilen kavramlar haline gelecekti; öbür taraftan kalabalık, sefalet, çirkinlik ve yok-

sunluk ise el üstünde tutulacaktı. İkinci aşamada da masketler ve süperneomasketler tamamen ortadan kaldırılacak ya da etkisizleştirilecekti. Hayatlarında gerçeklikle ilk kez karşılaşan insanlar, işte ancak o zaman gerçek mutluluğun ne demek olduğunu anlayacaklardı; çünkü arzuladıkları her şeye sahip olacaklardı. Hatta yaşam koşullarını azıcık daha kötüleştirmek isteyip şiddetonatlara başvuran insanlar bile görülebilirdi. Lakin tersine çevirme etkisi hiçbir istisna gözetmeyen tersol yüzünden erotik hazlara da tiksintiyle yaklaşılacaktı, o yüzden insanlığın nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktı. Bunun önüne geçmek için yılda yirmi dört saatliğine uygun bir panzehir kullanılarak ilacın etkisi askıya alınacaktı. Kuşkusuz o gün intiharların sayısında ciddi bir artış yaşanacaktı ancak aynı şekilde artan doğum oranı sayesinde yaşanan ölümler fazlasıyla telafi edilecekti.

Bu tasarının beni heyecanlandırdığını söyleyemeyeceğim. Teklifin övgüye değer tek yanı vardı: Gerçeker sınıfının bir üyesi olan tasarı sahibi, söz konusu panzehiri sürekli kullanmalıydı; böylece ne her yana yayılmış sefalet ve çirkinlik, ne de hayat batağı ve sıkıntısı onda özel bir haz uyandıracaktı. İkinci teklif ise on bin ton retrotemporoksun nehir ve okyanus sularında eritilmesini içeriyordu. Bu ilaç öznel zamanın akışını tersine çeviriyor. Bu yolla yaşam şu biçimde gelişecekti: İnsanlar eli ayağı tutmayan yaşlılar olarak doğacaklar, yeni doğmuş bebekler olarak da göçeceklerdi. Bu sayede, diyor tasarının yazarı, insanlığın en temel sorununu, yani

herkes için kaçınılmaz olan yaşlanmayı ve ölümü ortadan kaldırmış olacağız. Böylelikle zaman geçtikçe her yaşlı vatandaş giderek gençleşecek, güç ve canlılık kazanacaktı. Emeklilik vakti gelinceyse –yani çalışamayacak kadar küçük bir yaşa varınca– çocukluğun kutsal topraklarına adım atmış olacaktı. Tasarının insani yönü, canlı varlıkların ölümlülüğü söz konusu olduğunda tüm çocuklarda görülen o doğal ve saf cehalet düşünülerek oluşturulmuştu. Elbette –zamanın tersine döndürülmesi tamamen öznel olduğundan– yuvalara, kreşlere ve doğumhanelere bebekler değil, yaşlı insanlar götürülecekti. Yazar o noktadan sonra insanlarla nasıl ilgilenileceğini pek açık anlatmamıştı ama yüzeysel bir ifadeyle ulusal ötenazyumlarda uygun terapiler verilebileceğini ileri sürmüştü. Bu tasarı teklifini okuduktan sonra ilk teklifin gözümdeki değeri bir hayli arttı.

Üçüncü teklif ise uzun vadeliydi ve çok daha köklü değişiklikleri içeriyordu. Yapay gebeliği, protezcilik ve evrensel kesişimi savunuyordu. İnsandan geriye yalnızca beyin kalacaktı, dayanıklı plastiğin içinde özenle kafeslenmiş bir beyin: prizlerle, fişlerle ve kablo bağlarıyla donatılmış bir küre. Bu küreye atom piliyle güç sağlanacaktı, böylece günümüzde fiziksel açıdan gereksiz olan besin sindirimi yalnızca uygunca hazırlanmış bir yanılsama yoluyla gerçekleşecekti. Beyni çevreleyen plastik kasaya birçok sayıda ek, alet, makine, araç vb. ekipmanlar bağlanabilecekti. Bu protezleştirme süreci yirmi yıla yayılacaktı, ilk on yılda kısmi protezlerin kullanılması zorunlu olacaktı ve dışarı çıkarken gereksiz

organların tümü evde bırakılacaktı; mesela tiyatroya giden bir insanın zina ve dışkılama modüllerini çıkarıp dolaba asması gerekecekti. Sonra, sürecin ikinci on yılında evrensel kesişim sayesinde nüfus çokluğunun bir sonucu olan kalabalıklar ve sıkışıklık ortadan kaldırılacaktı. Gerek kabloyla, gerek radyo sinyalleriyle birbirine bağlanacak beyinlerarası iletişim kanalları, tüm toplanmaları ve buluşmaları, gezintileri ve iş seyahatlerini, yani kısacası kişilerin bir yerden bir yere gitmesini anlamsız kılacaktı; çünkü yaşayan her varlık, tüm insani yaşam alanlarının üzerine yayılmış, hatta en uzak ötegezegenlerin dahi üzerine yerleştirilmiş alıcıları ve tarayıcıları iletişim kurmak için kullanabilecekti. Seri imalat yöntemleriyle kişilere özel hazırlanmış iç parçalar ve aksesuarlar piyasayı sürekli besleyecekti, ev tipi beyinrayları da yine aynı yolla üretilecekti; böylelikle insanların başlarının odadan odaya yuvarlanması için gerekli ortam hazırlanacaktı. Masum bir eğlence. Burada okumayı bıraktım ve şu teklifleri öne süren insanların hiç şüphesiz kafayı sıyırdığını belirttim. Trottelreiner soğuk bir tavır takındı ve peşin hüküm verdiğimi söyledi. Kendi ellerimizle şu hale getirdiğimiz dünyada yaşamak zorundaydık, kendi düşen ağlamazdı. Zaten sağduyu insanlık tarihi boyunca hiçbir zaman geçerli bir seçenek olmamıştı. İbn Rüşd, Kant, Sokrates, Newton, Voltaire ya da herhangi biri; yirminci yüzyılda şehirlerin felaketi, ciğerlerin zehirleyicisi, milyonların katili ve milyonların idolü olan insanın, sonradan tekerlekli metal bir priz haline geleceğini,

üstüne üstlük evde sağ salim, uslu uslu oturmak yerine, çılgın hafta sonu gezilerine çıkıp koruyucu haznesi içinde ölümüne ezilme riskini göze alacağını hayal edebilir miydi acaba? Trottelreiner'e hangi tasarıyı desteklemeyi düşündüğünü sordum.

"Daha karar vermedim," dedi. "Bana kalırsa en vahim sorun, yeraltı doğum oranlarındaki artış, kayıt dışı doğumlar yani. Ayrıca müzakereler sırasında psikim yoluyla hile yapılmasından endişeleniyorum."

"Nasıl yani?"

"Biraz safbiber yardımıyla tekliflerden biri pekâlâ kabul ettirilebilir."

"Böyle bir şeyi gerçekten deneyeceklerine ihtimal vermiyorsunuz, öyle değil mi?"

"Neden olmasın? Havalandırma kanalları aracılığıyla konferans salonuna gaz pompalamak çok mu zor?"

"Ama kongrede kabul edilen fikirler, illa halk tarafından da kabul edilecek değil ya. İnsanlar kendilerine dayatılan her şeyi kabul etmeyeceklerdir."

"Eh be Tichy. Medeniyet son elli yıldır kendi haline bırakılmıyor. Yüzyıl önce Dior diye biri insanlara kendi giyim modasını dikte ediyordu. Bu tür bir yönlendirme günümüzde yaşamın tüm katmanlarında görülebiliyor. Protezcilik kabul edilirse, bundan hiç ama hiç şüphen olmasın, birkaç yıl sonra yumuşak, kıllı ve terleyen bir bedene sahip olmak utanç verici ve çirkin bulunacaktır. Beden dediğimiz şeyin yıkanmaya, kokulardan arındırılmaya ve düzenli bakıma ihtiyacı var, tüm bunlar eksiksiz yapılsa bile bir yerde koyuveriyor;

oysa protezlerle donatılmış bir toplumda modern mühendisliğin en hoş yaratılarına şak diye sahip olabilirsin. Söylesene, hangi kadın gözleri yerine gümüş kar taneleri, iç içe geçen göğüsler, melek kanatları, yanardöner bacaklar ve her adımda bülbül gibi şakıyan ayaklar istemez ki?"

"Beni dinleyin, gelin uzaklara kaçalım," dedim. "Gerekli oksijeni ve erzakları toplayıp Rocky Dağları civarında bir yerlere saklanabiliriz. Hilton otelindeki kanalizasyonları hatırladınız mı? Orası o kadar da kötü değildi, haksız mıyım?"

"Ciddi değilsin, değil mi?" diye söze girdi Profesör, tereddüt ediyordu sanki.

O sırada yanlışlıkla elimdeki şişeyi burnuma götürmüş bulundum, şişenin hâlâ elimde olduğunu tamamen unutmuştum. Buruk kokusu gözlerimi yaşarttı. Hapşırdım, tekrar hapşırdım, gözlerimi açtığımda oda değişmişti. Profesör konuşmaya devam ediyordu, sesini duyabiliyordum ama şahit olduğum dönüşüm yüzünden o kadar afallamıştım ki söylediklerini artık dinleyemiyordum. Duvarların üstü balçıkla kaplıydı. Gökyüzünün maviliği yerini kahverengimsi bir renge bırakmıştı. Pencerelerden bazılarının camları kırıktı, sağlam olanlarının üstüyse önceki yağmurlardan kalma yağlı is lekeleri ve gri çamur izleriyle kaplıydı.

Neden bilmiyorum ama Profesör'ün konferans malzemeleriyle dolu şık çantasının küflenmiş eski bir bohçaya dönüştüğünü görmek özellikle içime dokundu. Donakalmıştım. Ona bakmaya korkuyordum. Masasının altına şöyle bir göz attım. Aplike

pantolonu ve o kendine has tozluklarının yerine gelişigüzel bir tavırla üst üste atılmış iki yapay bacakla karşılaştım. Telden yapılma ayak tendonlarının arasına sokaktaki çakıl taşları ve çamur dolmuştu. Topuğundaki çelik takoz ışıl ışıl parıldıyordu, zaman içinde kullanıla kullanıla pürüzsüz bir hal almıştı. Acı içinde inledim.

"Hayırdır, başın mı ağrıyor? Aspirin ister misin?" diye sordu anlayışlı bir sesle. Dişlerimi sıkıp kafamı kaldırdım.

Yüzünden geriye pek bir şey kalmamıştı. Çukurlaşmış yanaklarına yıllardır değiştirilmemiş çürük bandaj şeritleri yapışıktı. Üstelik hâlâ gözlük takıyordu, gerçi camlardan biri çatlaktı. Boynuna, daha doğrusu soluk borusu açıklığına bir konuşma cihazı yerleştirilmişti; epey özensiz yerleştirilmiş bu cihaz, Profesör konuştukça bir aşağı bir yukarı sallanıyordu. Gövdesi yerine geçen kafesin üstünü küflü bir paçavraya dönmüş ceketi örtüyordu, sol klapanın altında plastik pencereyle kapatılmış bir boşluk vardı. İçerideyse kelepçeler ve zımbalarla tutturulmuş bir kalp, mavi-siyah kasılmalarla durmaksızın atıyordu. Sol elini göremedim; kalemi sıkıca kavramış sağ eliyse pirinç alaşımından yapılmıştı, o da çürüyüp pas tutmuştu. Yakasına çarpık çurpuk bir etiket dikiliydi, üstüne kırmızı mürekkeple şunlar karalanmıştı: "Barbr 119-859-21. Nakil/5 red." Öylece baktım, gözlerim yuvalarından fırlayacak gibi oldu, içine düştüğüm dehşeti yüzümden anlayan Profesör masasının ardında donakaldı.

"Ben... ben de değiştim, değil mi?" diye boğuk bir ses çıkardı.

Sonrasında hatırladığım tek şey kapı koluyla cebelleştiğimdi.

"Tichy! Ne yapıyorsun? Geri gel! Tichy!" diye ümitsizce bağırdı Profesör, bir yandan ayağa kalkmaya çalışıyordu. Kapı ardına kadar açıldı ama tam o sırada korkunç bir gürültü duydum. Bir hışımla ayağa kalkan Profesör Trottelreiner dengesini kaybedip tepetaklak yere düşmüştü ve paramparça olmuştu, çengelleri ve menteşeleri cam gibi çatırdamıştı. Çaresizce savurduğu tekmeleri, tahta talaşları yerden havalandıran demir bacakları, çizik plastiğin ardında can havliyle atan koyu renkli kalp torbası aklımdan çıkmıyordu. Erinyeler* tarafından kovalanıyormuşçasına koridor boyunca koştum.

Binanın içi resmen insan kaynıyordu, öğle yemeği vaktine denk gelmiştim. Ofislerden memurlar ve sekreterler çıkıyordu, asansörlere doğru ilerlerken aralarında laflıyorlardı. Açık kapılardan birine yetişmek için dirseğimle kalabalığı yardım ama görünüşe göre asansör kabini henüz varmamıştı; asansör boşluğuna bakınca kesik kesik solumanın neden o kadar yaygın bir fenomen olduğunu anladım. Tepeden uzun zaman önce kesilmiş bir kablo sarkıyordu, insanlar ise çevik maymunları andırırcasına asansör boşluğunu çevreleyen dikey kafesi tırmanıyorlardı – hallerine bakılırsa bunu sık sık

* Yunan ve Roma mitolojilerinde düzenin bekçiliğini yapan gazap tanrıçaları. Kimi kaynaklarda kanatlı köpeklere benzer bir halde tasvir edilirler –çn.

yapıyorlardı. Çatıdaki büfeye doğru sürünürlerken şakaklarından akan tere aldırmadan şen şakrak sohbet etmeye devam ediyorlardı. Kalabalığın arasından yavaşça çıktım ve tırmanıcıların sabırla tırmandığı asansör boşluğunun etrafındaki sarmal merdivenlerden aşağı koştum. Birkaç kat sonra yavaşladım. Kapıların önü hâlâ insan kaynıyordu. Besbelli burada ofislerden başka bir şey yoktu. Koridorun sonunda sokağa açılan bir pencere parlıyordu. Yanına gittim, kravatımı düzeltiyormuş gibi yapıp sokağa baktım. İlk başta kaldırımdaki kalabalığın içinde canlı tek bir varlık yokmuş gibi geldi ama mesele yayaları ayırt edememekten kaynaklanıyordu. O dört yana yayılmış ihtişamdan geriye hiçbir iz kalmamıştı. İnsanlar çiftler halinde ayrı ayrı yürüyor, yamalar ve deliklerle dolu paçavralar giyiyordu, çoğunun bedeni bandajlarla ve alçılarla sarılıydı, bazılarının üzerinde yalnızca don atlet vardı ki böylece özellikle sırtlarındaki benekleri ve kılları kendi gözlerimle görebilmiştim. Birkaçı sanki acil bir işleri çıkması sebebiyle hastaneden alelacele taburcu edilmiş gibi görünüyordu. Ampüteler ve felçliler, küçük tekerlekli tahtalar üstünde yol alırken yüksek sesle konuşup kahkahalar atıyordu. Fil kulaklı kadınlar, boynuzlu erkekler gördüm; eski gazeteleri, saman demetlerini ya da çuval bezinden yapılmış çantaları büyük bir zarafet ve vakarla taşıyorlardı. Diğerlerine kıyasla daha sağlıklı ve daha iyi durumda olanlar ise yolda yarışıyordu; eşkin eşkin ilerliyor, yeri geliyor şahlanıyor, yeri geliyor sanki vites değiştiriyormuşçasına ayaklarını ileri

doğru savuruyorlardı. Kalabalıktaki çoğunluğu atomizörler, dozimetreler, sprey tabancaları ya da püskürtücüler kullanan robotlar oluşturuyordu. Görevleri herkesin payına düşen uyuşturucuyu aldığından emin olmaktı. Ama kendilerini yalnızca bununla sınırlamıyorlardı: Kol kola gezen genç bir çiftin –kadının kolları beneklerle, erkeğinkiyse çıbanlarla kaplıydı– arkasında ağır ağır yürüyen bir patpatçı, genç âşıkların kafasına elindeki su kovasıyla vurup duruyordu. Çiftin dişleri takır takır birbirine vuruyordu ama durumu hiç umursamıyorlardı. Patpatçı robot bunu kasten mi yapıyordu? Artık fikir dahi yürütemiyordum. Pencere pervazını sıkı sıkıya kavrayıp sokaktaki manzaraya baktım, gözlerimi tüm o koşuşturmaya, telaşa ve meşguliyete diktim; sanki tek şahit bendim, sanki gerçeği yalnızca benim gözlerim görüyordu. Yalnızca benim gözlerim mi? Hayır, karşımdaki manzaranın acımasızlığı en azından bir gözlemcinin daha varlığını mecbur kılıyordu: Onun yaratıcısını, o korkunç görüntüye müdahale etmeden de olsa ona anlam kazandırabilecek birini. Bir efendi, kokuşmuşluktan sorumlu bir görevli, dolayısıyla bir gulyabani – ama elbet biri! Epey çevik yaşlı bir kadının bacakları etrafında fır dönen minicik bir kakacışakacı ha bire kadının dizlerine vuruyordu, kadın yüzüstü yere yapışıyor, ayağa kalkıyor, yürümeye devam ediyor ve tekrar düşürülüyordu; kakacışakacı mekanik bir biçimde inatçı, kadın ise dinç ve kararlıydı, gözden kaybolana kadar böylece devam ettiler. Robotların çoğu insanların tepesinde dönüyor, muhtemelen

spreylerin etkisini gözlemlemek amacıyla ağızlarının içine bakıyorlardı, gerçi tam olarak öyle göründüğü de söylenemezdi. Köşede bir yığın robot dikiliyordu, aylaklar ve defolulardı bunlar; dar bir geçitten ameletler, hurdatorlar, hizmetarlar ve makinitlerden oluşan bir kalabalık çıkageldi; devasa bir çöpfendi kaldırım taşı boyunca gümbürdedi, önüne kattığı her şeyi küreğinin pençeleriyle kaldırdı, hurdabotlar ve intiharotlarla birlikte yaşlı bir kadını da çöp deposuna fırlattı. Dayanamayıp yumruğumu ısırdım ancak o elimde ikinci şişeyi tuttuğum tamamen aklımdan çıkmıştı, boğazım acıyla kavruldu. Her şey dalgalandı, parlak bir sis gözlerimin önüne bir örtü gibi indi, ardından görünmez bir el o örtüyü yavaş yavaş kaldırmaya başladı. Yaşanan dönüşümü taş kesmiş bir vaziyette izledim, o an içimi titreten bir önseziyle beraber, artık gerçekliğin yeniden deri değiştirdiğini fark ettim; gerçekliğin çarptırılması o kadar uzun zaman önce başlamıştı ki, en güçlü panzehirler bile üst üste yığılmış ardışık örtüleri yırtmaktan başka bir işe yaramıyordu, yani panzehirle gerçeğe ulaşmak şöyle dursun, sadece ama sadece bir sonraki örtüye ulaşılıyordu. Etraf daha da aydınlandı, bembeyaz oldu. Kaldırımın üstü yüzlerce ayak tarafından çiğnenip kaskatı bir hal almış karla kaplıydı. Sokağa soğuk ve renksiz bir manzara hâkimdi. Dükkânlar ve tabelalar gözden kaybolmuştu, pencere camlarının yerini birbirine çapraz şekilde çivilenmiş çürük tahtalar almıştı. Boyası atmış kirli binaların arasında kış hüküm sürüyordu, pervazlardan ve sokak lambalarından

uzun buz saçakları sarkıyordu. Keskin havada mayhoş bir koku vardı; etrafa gökyüzünün rengine benzer, maviye çalan gri bir parlaklık yayılmıştı. Duvarların üstünde kirli kar öbekleri, çukurlarda birikmiş çöp dağları; orada şurada devamlı akan yaya trafiği yüzünden bir kenara tekmelenmiş yahut paslı çöp kutularının, tenekelerin ve donmuş talaşların arasına itilmiş biçimsiz çerçöpler, koyu renkli paçavralar görülüyordu. O sırada kar yağmıyordu ama yakın zamanda yağdığı ve çok geçmeden yine yağacağı belliydi. O an birdenbire neyin eksik olduğunu fark ettim: Robotlar. Sokakta bir tane bile robot yoktu! Karla kaplı bedenleri kapı eşiklerinde gelişigüzel uzanıyordu; insanların çöpe attığı kıyafet parçalarıyla birlikte yatan cansız demir yığınlar, tüm bunların altında ara sıra göze çarpan buzla kaplı sararmış bir kemik parçası vardı. Paçavralar içindeki bir adam kar yığının üstüne oturmuştu, kuş tüyünden bir yatakta uyumaya hazırlanıyordu sanki. Yüzündeki memnuniyet ifadesini fark ettim; besbelli ki kendini yuvasında hissediyordu, yatağa iyice kuruldu, bacaklarını uzattı ve çıplak ayak parmaklarını kar üstünde oynattı. Demek güneşin en tepede olduğu öğle vaktinde bile bazen birdenbire hissedilen o üşüme hissi, o dinçleştiren ürperti buradan geliyordu – adam huzur içinde horlamaya başlamıştı bile– demek sebep buydu. Sokaktaki insan kalabalığı ona hiç aldırış etmiyordu, herkesin kendine ait bir meşgalesi vardı, hatta bazıları diğerlerine sprey sıkıyordu. Hangilerinin kendisini insan, hangileri-

nin robot zannettiğini davranışlarından anlamak çok kolaydı. Öyleyse robotlar da yalnızca kurmacanın bir eseri miydi? Hem yaz mevsiminin ortasında kışın ne işi vardı? Tabii tüm takvim de bir aldatmaca değilse. Ama neden ki? Karlar içinde uyumak doğum oranını mı düşürüyordu acaba? Artık hangisiyse, birisi tüm bunları özenle planlamıştı ve ben onun izini bulmadan son nefesimi vermemeye kararlıydım. Başımı kaldırıp gökdelenlere, onların çukur çukur olmuş kenarlarına ve sıra sıra uzanan kırık pencerelerine baktım. Etrafım sakinleşmişti, öğle yemeği saati sona ermişti. Sokak –bana kalan tek şey sokaktı artık– daha doğrusu, yeni bulduğum o manzara hiçbir işime yaramazdı, o kalabalığın içinde yutulur giderdim, birilerine ihtiyacım vardı; yalnız başımayken bir süreliğine sıçanlar gibi saklanırdım –elimden anca bu kadarı gelirdi– üstelik yanılsamanın güvenli sınırları içinde değil, gerçekliğin içindeki bir kazazede gibi saklanırdım. Dehşete düşmüş bir halde, ümitsizce pencereden uzaklaştım, kanım donmuştu, ılıman iklim yalanının kanatları üstümü örtmüyordu artık. Nereye gittiğimi kendim dahi bilmiyordum ama olabildiğince az ses çıkarmaya çalışıyordum; evet, daha şimdiden saklanmaya başlamıştım – çömelerek, gizlenerek, omzumun üstünden kaçamak bakışlar atarak, durarak ve dinleyerek hareket eden, reflekslerini temel alan, doğru dürüst karar alamayan bir canlıydım artık, ancak olanları görebildiğim gerçeği yüzümden açıkça okunuyordu ve bunun bedelini ödemek zorunda kalacaktım. Koridorun sonuna doğru iler-

ledim, beşinci ya da altıncı kattaydım, Trottelreiner'e geri dönemezdim –yardıma ihtiyacı vardı ama ona yardım edemezdim– aynı anda telaşla birkaç şeyi birden düşünüyordum, ama en çok ilacın etkisinin geçip geçmeyeceğini, kendimi yeniden cennette bulup bulmayacağımı merak ediyordum. Tuhaf ama geri dönme olasılığı içimde korku ve tiksintiden başka bir his uyandırmadı, kurtuluşum için hayaletlere minnettar olacağıma, neyin gerçekten ne olduğuna vakıf bir insan olarak bir çöp yığının üstünde tir tir titremeyi yeğlerdim. Yandan yandan ilerlerken yaşlı bir adamla karşı karşıya geldim; yürüyemeyecek kadar güçsüzdü, titrek bacaklarıyla yürüyormuş gibi yapıyordu, son nefesini verirken bile yüzündeki gülümsemeyle beni selamlamayı başardı, ölümün hırıltısı boğazında açıkça duyuluyordu. Hemen yolumu değiştirdim, en sonunda başka bir ofisin buzlu camına vardım. İçeriye mutlak sessizlik hâkimdi. İki tarafa açılıp kapanan kapıdan içeri girdim, daktiloların sıra sıra dizildiği bir salon gördüm, bomboştu. Salonun öteki ucunda hafif aralanmış başka bir kapı vardı. Bulunduğum yerden kocaman, aydınlık odayı görebiliyordum, içeride birisi olduğu için gerisin geri adımlamaya başladım, ama o sırada tanıdık bir ses duyuldu:

"Tichy, içeri gel."

İçeri girdim. Beni bekliyor olmasına şaşırmadım bile, hatta masanın öbür tarafında oturan kişinin bizzat George P. Symington Efendi olduğu gerçeğini de soğukkanlılıkla karşıladım. Gri flanel bir takım elbise giymişti, boynuna şık bir şal dolamıştı,

ağzında ince ve kısa bir puro vardı. Ayrıca güneş gözlüğü takıyordu. Bana keyif dolu ya da teessüf eden gözlerle bakıyordu sanki, hangisi olduğuna emin olamadım.

"Otur bakalım," dedi. "Sohbetimiz biraz uzun sürebilir."

Oturdum. Pencereleri sapasağlam olan oda, her yana yayılmış bakımsızlığın ortasındaki sıcak ve tertipli bir vahayı andırıyordu: Soğuk rüzgârlar ya da köşelerde birikmiş kar yığınları yoktu. Dumanı tüten bir kahve demliği, küllük, diktafon ve arkasındaki duvarda asılı renkli birkaç çıplak kadın fotoğrafı vardı. Tuhaf olan şey, fotoğraflanan kadın vücutlarında beneklerden ya da gür kıllardan eser yoktu. Bunu garipsemem de garipti gerçi.

"Bu kez yettin artık!" diye aniden çıkıştı. "Üstelik bunun tek suçlusu sensin, sakın unutma! En iyi hemşire olsun, bölgedeki tek gerçeker olsun, istisnasız herkes sana yardım etmek için elinden geleni yaptı ama hayır efendim, illa çıkıp kendi başına 'gerçeği' araman gerekiyordu!"

"Ben mi?" diye sordum, söyledikleri karşısında afallamıştım. Daha düşüncelerimi toparlayamamıştım ki, hatta daha söylediklerini hazmedememiştim ki tekrar başladı:

"Lütfen, yalan söylemeyelim artık. Bunun için biraz geç. Epey akıllıca hareket ettiğini sanıyordun. Tüm o karşı çıkışların, o bilindik yakınmaların, güya hayal görme hakkındaki şüphelerin yok mu! 'Kanalizasyonlar', 'otel fareleri', 'sırta binmeler', 'eyer vurmalar' vesaire. Böylesi ilkel yalan-

ların işine yarayacağını mı düşündün gerçekten? Yalnızca inatçı bir dinozor bu kadar aptal olabilir!"

Ağzım açık onu dinledim. O sırada kafama dank etti: İnkâr etmek hiçbir işe yaramayacaktı, ne olursa olsun bana inanmayacaktı. Çünkü hakiki takıntılarımı bir çeşit dalavere sanıyordu! Başka bir deyişle, öncesinde Prokrustik AŞ sırlarını açtığı konuşmadaki tek amacı ağzımdaki baklayı çıkarıp beni konuşturmaktı, o yüzden sohbet esnasında beni afallatan o sözcükleri bilerek kullanmıştı. Belki de o sözcükleri bir çeşit parola sanıyordu, belki de onları psikim karşıtı bir komployа dâhil olabilmek için kullanılan parolalar sanıyordu. Hayal görmeye dair duyduğum şahsi korku ise ona göre bir taktik yahut bir blöften ibaretti. Evet, gerçekten de açıklama yapmak için çok geçti, özellikle de tüm kartların masaya açıldığı düşünülürse.

"Burada beni mi bekliyordun yani?" diye sordum.

"Elbette. Girişken ve atılgan hareketlerine rağmen, tüm süreç boyunca her şey bizim denetimimiz altındaydı. Dikkatle gözlenmeyen bir başkaldırının statükoyu tehdit etmesine izin veremeyiz."

Koridorda son nefesini veren yaşlı adam –o an kafama dank etti– demek o yaşlı adam da beni buraya yönlendiren engeller dizisinin bir parçasıydı.

"Ne güzel bir statüko," dedim. "Sanırım her şeyi sen yönetiyorsun. Ne diyeyim, tebrikler."

"Alaycılığını daha iyi bir zamana sakla!" diye tersledi. Sanırım öyle diyerek yarasına tuz bastım. Sinirlenmişti.

"En baştan beri 'bunlar şeytani bir komplo' diye tutturmuş gidiyorsun. Peki madem, pek kıymetli çözel dostum, merakını hemen burada gidereyim: Öyle bir şey yok. Yok işte. Anladın mı? Bu medeniyeti uyutuyoruz çünkü aksi takdirde medeniyetin her şeye katlanıp ayakta kalması mümkün değil. İşte bu yüzden uykusunun bölünmemesi gerekiyor. Yine, işte bu yüzden o medeniyetin içine geri gönderileceksin. Merak etme, korkacak bir şey yok; acısız olması bir yana, dönüş senin için keyifli bile olacak. Bize düşen vazife çok daha ağır: Bizler, sizleri kollamak için uyanık kalmalıyız."

"Asil bir fedakârlık," dedim. "Kuşkusuz çoğunluğun iyiliği içindir."

"O çok yüce düşünce özgürlüğüne gerçekten değer veriyorsan," diye soğukça karşılık verdi, "art niyetli iğnelemelerini bir kenara bırakmanı tavsiye ederim, yoksa o özgürlüğü çok daha çabuk kaybedersin."

"İyi öyleyse. Bana söyleyecek başka şeylerin mi var? Dinliyorum."

"Şu an eyaletin tamamı içinde sen hariç görebilen tek kişi benim!" dedi. Sonra birdenbire "Yüzümde ne var?" diye sordu, sanki beni tuzağa düşürmek ister gibiydi.

"Güneş gözlüğü."

"O zaman sen de benim gördüğümü görüyorsun demektir!" dedi. "Trottelreiner'e o panzehirleri veren kimyager, toplumun kollarına çoktan geri döndü ve artık en ufak şüphe dahi duymuyor.

Kimse şüphe duymamalı. Elbette bu kadarını da anlayışla karşılarsın diye umuyorum."

"Bir dakika," diyerek araya girdim. "Beni ikna etmek senin için gerçekten önemli, öyle değil mi? İyi ama... neden?"

"Gerçekerler birer canavar değil!" diye cevapladı. "Bizler içinde bulunduğumuz şartların esiriyiz, köşeye sıkıştırılmışız ve oyunu tarihin bizlere dağıttığı kartlarla oynamak zorundayız. Huzur ve refahı elimizde kalan tek yolla tesis etmeye çalışıyoruz. Biz olmasak evrensel ıstırabın şiddetli sancılarıyla boğuşmak zorunda kalacak şeyi, hassas bir dengede tutuyoruz. Her birimiz bu dünyanın son Atlas'ıyız. Dünya sonunda yok olacaksa eğer, en azından acı çekmesin. Gerçeği değiştirmek mümkün değilse eğer, en azından onu gizleyelim. Bu insanlık uğruna yapılabilecek en nihai eylem, en nihai ahlaki zorunluluk çünkü."

"Elden hiçbir şey gelmez mi yani? Hiç ama hiç çare yok mu?" diye sordum.

"2098 yılındayız. Kayıtlı 69 milyar insan yaşıyor, kayıt dışı hayatını sürdüren yaklaşık 26 milyar insan daha var. Yıllık ortalama sıcaklık dört derece düşmüş durumda. On beş yahut yirmi yıla kalmaz buraları hep buzullar kaplayacak. Elimizde buzulların yönünü değiştirmek ya da onları durdurmak gibi bir seçenek yok ancak onlara dair gerçeği insanlardan saklayabiliriz."

"Cehennemde buzların da olacağını düşünmüşümdür hep," dedim. "Yani aslında cehennemin kapılarına güzel resimler çiziyorsunuz, öyle mi?"

"Tam üstüne bastın. Bizler son Samiriyelileriz.* Birinin seni karşısına alıp konuşması gerekiyordu, velhasıl o kişi ben oldum."

"Ah, neydi o deyiş, hah: *Ecce homo!*"† dedim. "Ama bir dakika... neyin peşinde olduğunu şimdi anladım. Beni bir inanan haline getirmek istiyorsun, kıyametbilimiyle uğraşan bir anestezist olarak toplumdaki rolünü bana kabul ettirmek istiyorsun. Ekmek yoksa, afyon yesinler! Gelgelelim beni ikna etmek için gösterdiğin kararlılığı anlayamıyorum işte, zaten sonunda hepsini unutacağım. Eğer başvurduğun yöntemler o kadar iyiyse, o kadar zamandır ne diye mantık yürütüyoruz, ne diye tartışıyoruz? Gözlerime damlatacağın birkaç damla aşk-ı-inanç sayesinde ağzından çıkan her kelimeyi tutkuyla alkışlarım, seni istisnasız her konuda desteklerim, sonsuz hürmetimi kazanırsın. Tabii başvurduğun yöntemler iyiyse. Oysa anlaşılan bizzat sen de onları o kadar değerli görmüyorsun; o yüzden sade, modası geçmiş retoriği ve hararetli konuşmaları tercih ediyor, ilaç fısfısını eline alıp işi bitirmek varken boşa çene çalıyorsun! Anlaşılan o ki psikimin zaferinin tastamam bir yalandan ibaret olduğunu sen de biliyorsun, zamanı gelince göğsü cayır cayır yanan bir kumandan gibi savaş meydanında tek başına kalacağının farkındasın. Evet, beni ikna edip kendi saflarına çekmeyi, ardından unutulmuşluğun içine yollamayı istedin ama oyu-

---

* Karşılık beklemeden iyilik yapan yardımsever kişiler için kullanılıyor. Bu anlamda kullanım İncil'den geliyor –çn.

† Lat. İşte o insan! –çn.

nuna gelmeyeceğim. Yüce vazifene boyun eğmeyeceğim, kurtarıcılık görevinin yükünü hafifletsin diye duvara astığın şu fahişelerden biri olmayacağım. Onları eski halleriyle seviyorsun, öyle değil mi, sert kılları çıkmadan önceki halleriyle yani?"

Öfkeden ne yapacağını şaşırdı. Ayağa fırladı. "Cennet tatları sunan ilaçlardan başka ilaçlarım da var! Kimyasal cehennemlerim de var!" diye bağırdı.

Ben de fırladım. Tam masasındaki bir düğmeye basmak üzereydi ki "O cehennemlere beraber gideceğiz!" diye haykırıp boğazına atıldım. Kazandığımız ivme –tam planladığım gibi– bizi açık pencereye doğru sürükledi. Birdenbire ayak sesleri duyuldu, ikimizi ayırmak isteyen demir ellerin soğukluğunu üzerimde hissettim, o sırada Symington debelenip tekmeler savuruyordu ancak çoktan pencere pervazına varmıştık bile; Symington'ı itiyor, eğmeye çalışıyordum, tüm gücümle onu düşürmek için sıçrıyordum. Birdenbire rüzgâr ıslığını kulağımıza üfledi, tepetaklak olmuştuk ama hâlâ boğuşuyorduk, caddede fırıl fırıl dönen hortum ikimizi de içine çekti. Kemiklerimi paramparça edecek bir çarpışma için hazırlandım ama darbe çok yumuşaktı, birdenbire kara dalgalar kabardı, iğrenç kokan kutsal sular önce üstüme kapandı, sonra tekrar açıldı. Kanalizasyonun ortasından kafamı çıkardım; gözlerimi siliyor, yutkunuyor, leş gibi su yüzünden öğürüyordum ama mutluydum! Patlattığım kahkahalar yüzünden uykusu bölünen Profesör Trottelreiner betonunun kenarından aşağı sarktı ve sıkı sıkıya sarılmış şemsiyesini,

tıpkı bir kardeş eli gibi bana uzattı. Komşunu Çok Sev bombalarının gürültüsü dinmeye başlamıştı. Hilton yöneticilerinin her biri tek sıra halinde dizilmiş şişme şezlonglara (şişmetresler, şişip şişip çirkinleşen şişmetresler!) uzanmıştı, sekreterler ise uykularında resmen birbirleriyle oynaşıyordu. Horul horul horlayan Jim Stantor yan döndü, az daha cebindeki çikolatayı kemiren bir fareyi dümdüz ediyordu ki ikisi de irkilip geri çekildi. Bu sırada Profesör Dringenbaum, şu düzenli çalışan İsviçreli, duvarın yanına çömelmiş, elindeki dolmakalemle, el fenerinin sarıya çalan ışığı altında çalışmasını düzenliyordu. O an anladım ki o denli hararetli çalışması Gelecekbilim Kongresi müzakerelerinin ikinci gününü müjdeliyordu. Bunu fark edince öyle hoyrat bir kahkaha kopardım ki adamın dosyası elinden kaydı, sesli bir şapırtıyla beraber simsiyah sulara gömülüp yüzerek uzaklaşmaya başladı ve bilinmeyen geleceğe doğru yol aldı.